

‘Zoekt eerst het rijk Gods en Zijn Gerechtigheid, en alle dingen zullen u toegeworpen worden.’ (Mattheüs 6:33).

GENESIS

ACHTENDERTIGSTE HOOFDSTUK

4807. Voor het voorafgaande hoofdstuk nrs. 4661- 4664, werd begonnen met de ontvouwing van hetgeen de Heer bij, (Mattheüs 25:31) heeft gesproken ten aanzien van het gericht over de goeden en de bozen, die daar de schapen en bokken worden genoemd; wat de innerlijke zin van die woorden is, werd nog niet ontvouwd, maar het dient nu, in voorafgaande en een aantal volgende hoofdstukken, te worden ontvouwd; en daaruit zal vaststaan dat daar onder het Laatste Gericht niet de laatste tijd van de wereld wordt verstaan en dat de doden dan voor het eerst zullen opstaan en vóór de Heer vergaderd en gericht zullen worden, maar dat de laatste tijd wordt verstaan van eenieder die uit de wereld in het andere leven overgaat; dan immers is er het gericht van hem; dit gericht wordt daar verstaan.

Maar dat dit zo is blijkt niet uit de letterlijke zin maar uit de innerlijke zin.

Dat de Heer zo heeft gesproken, komt omdat Hij door uitbeeldende en aanduidende dingen heeft gesproken, zoals overal elders in het Woord van het Oude en Nieuwe Testament; spreken immers door uitbeeldende en aanduidende dingen is spreken tegelijk voor de wereld en voor de hemel of voor de mensen en de engelen; een zodanig spreken is Goddelijk, omdat het universeel is en vandaar aan het Woord eigen is; daarom vatten zij die in de wereld zijn en zich alleen maar om wereldse dingen bekommeren, niets anders uit deze dingen die de Heer over het Laatste Gericht heeft gesproken, dan dat het de tijd van de wederopstanding voor allen tegelijk zal zijn, ja zelfs, dat de Heer dan zal zitten op een troon van heerlijkheid en dan tot de vergaderden zal spreken volgens de woorden daar; maar zij die zich om de hemelse dingen bekommeren, weten dat de tijd van de wederopstanding voor eenieder daar is wanneer hij sterft en dat de woorden van de Heer daar insluiten dat eenieder volgens zijn leven zal worden gericht, dus dat eenieder het gericht met zich meedraagt, omdat hij zijn leven met zich meedraagt.

4808. Dat de innerlijke zin van die woorden dit insluit, zal vaststaan uit de ontvouwing van de afzonderlijke dingen volgens die zin; maar hier moeten alleen de dingen worden ontvouwd die daar staan in de verzen 31 tot 33, namelijk deze: *‘Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid en al de heilige engelen met Hem, dan zal Hij zitten op de troon Zijner heerlijkheid; en voor Hem zullen al de natiën worden vergaderd; en Hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt; en wel zal Hij de schapen aan Zijn rechterzijde zetten en de bokken aan de linkerzijde.’*

4809. Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, betekent wanneer het Goddelijk Ware in zijn licht zal verschijnen, wat met elk mens plaatsvindt wanneer hij sterft; dan immers komt hij in het licht van de hemel, waarin hij kan doorvatten wat het ware en het goede is en vandaar hoedanigheid.

De Zoon des mensen is in de innerlijke zin van het Woord, de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware, en dus is het het Goddelijk Ware dat uit de Heer is; de heerlijkheid is het inzicht en de wijsheid welke daaruit zijn, en dat als het licht en voor de engelen als de glans van het licht verschijnt; het is deze glans van het licht, waarin de wijsheid en het inzicht is

vanuit het Goddelijk Ware, dat uit de Heer is, dat in het Woord de heerlijkheid wordt genoemd.

Dat de Zoon des mensen in de innerlijke zin het Goddelijk Ware is, zie de nrs. 2159, 2803, 2813, 3704.

En al de heilige engelen met Hem, betekent de engelenhemel; de heilige engelen zijn de ware dingen die uit het Goddelijk Goede van de Heer zijn, want onder engelen worden in het Woord niet de engelen verstaan, maar de dingen die uit de Heer zijn, zie de nrs. 1925, 4085; de engelen immers zijn de opnemende levens van het uit het Goddelijk Goede voortgaande ware en voor zoveel zij opnemen zijn zij engelen.

Daaruit blijkt dat engelen die ware dingen zijn.

Omdat hier wordt gehandeld over de staat van eenieder na de dood en over het gericht van eenieder volgens zijn leven, wordt er gezegd dat al de heilige engelen met Hem zullen zijn en daarmee wordt aangeduid dat door de hemel het gericht plaatsvindt; alle invloeiing immers van het Goddelijk Ware vindt plaats door de hemel; een rechtstreekse invloeiing kan door niemand worden opgenomen.

Dan zal Hij zitten op de troon Zijner heerlijkheid, betekent het gericht; troon wordt immers gezegd met betrekking tot het koningschap van de Heer en het koningschap van de Heer is het Goddelijk Ware, nrs. 1728, 2015, 3009, 3670; en het is het Goddelijk Ware, waar vanuit en volgens welke het gericht plaatsvindt.

En vóór Hem zullen al de natiën worden vergaderd, betekent dat de goede dingen en de boze dingen van allen zullen openliggen; met de natiën immers worden in de innerlijke zin van het Woord de goede dingen en in de tegenovergestelde zin de boze dingen aangeduid, nrs. 1259, 1260, 1416, 2588, 4574; en dus wordt het feit dat de goede en de boze dingen zullen verschijnen in het Goddelijk licht, dat wil zeggen, in het licht vanuit het Goddelijk Ware, daarmee aangeduid dat voor Hem al de natiën zullen worden vergaderd.

En Hij zal ze van elkaar scheiden, gelijk de herder de schapen van de bokken scheidt, betekent de scheiding van het goede van het boze; de schapen immers zijn zij die in het goede en de bokken zij die in het boze zijn; schapen worden eigenlijk diegenen genoemd die in de naastenliefde en daaruit in het geloof zijn, bokken zij die in het geloof en niet in de naastenliefde zijn; over beiden wordt hier gehandeld.

Dat de schapen diegenen zijn die in de naastenliefde en daaruit in het geloof zijn, zie de nrs. 2088,

4169; en dat de bokken diegenen zijn die in het geloof en niet in de naastenliefde zijn, nr. 4769.

En wel zal Hij de schapen aan Zijn rechterzijden zetten en de bokken aan de linkerzijden, betekent de scheiding volgens de ware dingen vanuit het goede en volgens de valse dingen vanuit het boze; zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, verschijnen ook daadwerkelijk in het andere leven aan de rechterzijde en zij die in de valse dingen uit het boze zijn, aan de linkerzijde; vandaar is ‘gezet worden aan de rechterzijden en aan de linkerzijden’ geordend worden volgens het leven.

4810. Hieruit blijkt wat deze woorden van de Heer insluiten en dat zij niet volgens de letter moeten worden verstaan, namelijk dat de Heer op de een of andere laatste tijd zal komen in heerlijkheid en dan al de heilige engelen met Hem en op een troon van heerlijkheid zal zitten en al de voor Hem vergaderde natiën zal richten; maar dat eenieder volgens zijn leven zal worden gericht, wanneer hij uit het leven in de wereld tot het eeuwige leven overgaat.

GENESIS 38: 1 - 30

1. *En het geschiedde in deze tijd en Jehudah daalde neder van zijn broeders en hij week af tot aan een man, een Adullamiet en zijn naam was Hira*
2. *En Jehudah zag daar de dochter van een Kanaänietische man en zijn naam was Sua; en hij nam haar en hij kwam tot haar.*
3. *En zij ontving en baarde en zij baarde een zoon en hij noemde zijn naam Er.*
4. *En zij ontving nog en zij baarde een zoon en zij noemde zijn naam Onan.*
5. *En zij voegde nog toe en zij baarde een zoon en zij noemde zijn naam Sela; en hij was in Chezib, toen zij hem baarde.*
6. *En Jehudah nam een vrouw voor Er, zijn eerstverwekte en haar naam was Tamar.*
7. *En Er, de eerstverwekte van Jehudah, was boos in de ogen van Jehovah en Jehovah deed hem sterven.*
8. *En Jehudah zei tot Onan: Kom tot uws broeders echtgenote en betoon haar de zwagerplicht en verwek voor uw broeder zaad.*
9. *En Onan wist dat het zaad niet voor hem zou zijn en het geschiedde als hij tot zijns broeders echtgenote kwam, en hij verdierf het tot de aarde, om zijn broeder niet zaad te geven.*
10. *En het was boos in de ogen van Jehovah wat hij deed; en Hij deed ook hem sterven.*
11. *En Jehudah zei tot Tamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat Sela, mijn zoon, opgegroeid is; omdat hij zei: Misschien zou ook deze sterven, zoals zijn broeders; en Tamar ging en zij bleef in haars vaders huis.*
12. *En de dagen waren vermenigvuldigd en de dochter van Sua, de echtgenote van Jehudah stierf en Jehudah was vertroost en hij ging op tot de scheerders van zijn kudde van kleinvee, hij en Hira, zijn genoot, de Adullamiet, naar Timna.*
13. *En aan Tamar werd te kennen gegeven, door te zeggen: Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna om zijn kudde van kleinvee te scheren.*
14. *En zij verwijderde de klederen van haar weduwschap van over zich en zij bedekte zich in een sluier, omhulde zich en zij zette zich in de ingang der bronnen die op de weg naar Timna zijn; omdat zij zag dat Sela opgegroeid was en zij hem niet ter vrouw was gegeven.*
15. *En Jehudah zag haar en hij hield haar voor een loonhoer, omdat zij haar aangezichten had bedekt.*
16. *En hij week af tot haar tot de weg en hij zei: Geef, ik bid u, dat ik tot u kome; omdat hij niet wist dat zij zijn schoondochter was; en zij zei: Wat geeft gij mij dat gij tot mij komt.*
17. *En hij zei: Ik zal een geitenbokje zenden van de kudde van kleinvee; en zij zei: Zo gij pand geeft, totdat gij zendt.*
18. *En hij zei: Welk pand is het dat ik u zal geven; en zij zei: Uw zegel, uw doekje en uw stok die in uw hand is; en hij gaf ze haar en hij kwam tot haar en zij ontving hem.*
19. *En zij stond op en zij ging en zij verwijderde haar sluier van over haar en zij trok aan de klederen van haar weduwschap.*
20. *En Jehudah zond het geitenbokje in de hand van zijn genoot, de Adullamiet, om het onderpand te nemen uit de hand der vrouw; en hij vond haar niet.*
21. *En hij vroeg de mannen van haar plaats, door te zeggen: Waar is die hoer die aan de bronnen op de weg zat; en zij zeiden: Er is daar geen hoer geweest.*

22. En hij keerde weder tot Jehudah en hij zei: *Ik heb haar niet gevonden; en ook hebben de mannen van de plaats gezegd: Er is daar geen hoer geweest.*
23. En Jehudah zei: *Zij neme het voor zich; wij zullen misschien tot verachting zijn; zie, ik heb dit bokje gezonden en gij hebt haar niet gevonden.*
24. En het geschiedde omtrent na drie maanden en het werd aan Jehudah te kennen gegeven, door te zeggen: *Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd en ook zie, zij is zwanger van hoererijen; en Jehudah zei: Leid haar uit, en zij worde verbrand.*
25. Zij werd uitgeleid en zij zond tot haar schoonvader, door te zeggen: *Van de man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zei: Erken, ik bid u, wiens het zegel en het doekje en de stok, deze dingen zijn.*
26. En Jehudah erkende en hij zei: *Zij is gerechter dan ik, daarom omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet heb gegeven; en hij voer niet verder voort haar te bekennen.*
27. En het geschiedde ten tijde als zij baarde, en ziet, er waren tweelingen in haar baarmoeder.
28. En het geschiedde als zij baarde en hij gaf de hand en de vroedvrouw nam en zij bond het dubbelgedoopte op zijn hand, door te zeggen: *Deze ging het eerst uit.*
29. En het geschiedde als hij zijn hand terugtrok, en ziet, zijn broeder ging uit; en hij zei: *Wat hebt gij een breuk op u gebroken; en hij noemde zijn naam Perez.*
30. En daarna ging zijn broeder uit, op wiens hand het dubbelgedoopte was; en hij noemde zijn naam Zera.

DE INHOUD

4811. In de innerlijke zin wordt in dit hoofdstuk gehandeld over de Joodse Kerk en over de echte Kerk; de Joodse Kerk wordt beschreven door Jehudah en de echte Kerk door Tamar.

4812. De zonen van Tamar betekenen de beide wezenlijke dingen van de Kerk: namelijk het geloof en de liefde; Perez het geloof en Zera de liefde; hun geboorte beeldt uit dat de liefde daadwerkelijk de eerstverwekte van de Kerk is en dat het geloof het slechts schijnbaar is.

DE INNERLIJKE ZIN

4813. vers 1-5. *En het geschiedde in deze tijd en Jehudah daalde neder van zijn broeders en hij week af tot aan een man, een Adullamiet en zijn naam was Hira.*

En Jehudah zag daar de dochter van een Kanaänietische man en zijn naam was Sua; en hij nam haar en hij kwam tot haar.

En zij ontving en baarde en zij baarde een zoon en hij noemde zij naam Er.

En zij ontving nog en zij baarde een zoon en zij noemde zijn naam Onan.

En zij voegde nog toe en zij baarde een zoon en zij noemde zijn naam Sela; en hij was in Chezib, toen zij hem baarde.

Het geschiedde in deze tijd, betekent de staat van de volgende dingen; en Jehudah daalde neder van zijn broeders, betekent het nageslacht van Jakob, in het bijzonder de stam van Jehudah die gescheiden was van de overige; en hij week af tot aan een man, een Adullamiet, betekent tot het valse; en zijn naam was Hira, betekent het hoedanige ervan; en Jehudah zag daar de dochter van een Kanaänietische man, betekent de aandoening van het boze vanuit het valse van het boze; en zijn naam was Sua, betekent het hoedanige; en hij nam haar en hij kwam tot haar, betekent dat de stam van Jehudah zich met die dingen verbond; en zij ontving en zij baarde een zoon, betekent dat daaruit het valse van de Kerk was; en hij noemde zijn naam Er, betekent het hoedanige ervan; en zij ontving nog en zij baarde een zoon, betekent het boze; en zij noemde zijn naam Onan, betekent het hoedanige; en zij voegde nog toe en zij baarde een zoon, betekent het afgodische; en zij noemde zijn naam Sela, betekent het hoedanige; en hij was in Chezib, toen zij hem baarde, betekent de staat.

4814. En het geschiedde in deze tijd; dat dit de staat van de volgende dingen betekent, staat vast uit de betekenis van de tijd, te weten de staat, waarover de nrs. 2625, 2788, 2837, 3254, 3356, 3404, 3938; dat het de staat van de volgende dingen is, wordt daarmee aangeduid dat er wordt gezegd ‘Het geschiedde in deze tijd’; er wordt immers vermeld wat er in wat volgt plaatsvond; ook vloeien de dingen die in de reeks volgen voort uit de dingen die voorafgaan; in het voorafgaande hoofdstuk immers is gehandeld over de zonen van Jakob, namelijk dat zij Jozef hadden verkocht en dat Jehudah daartoe had overreed, waarover in het voorafgaande hoofdstuk het volgende, ‘Jehudah zei tot zijn broeders: Wat gewin dat wij onze broeder doden en zijn bloed bedekken; gaat, en laat ons hem verkopen aan de Ismaëlieten’, vers 26 en 27, waarmee werd aangeduid dat zij het Goddelijk Ware hadden vervreemd, vooral Jehudah, met wie daar in de naaste zin de stam van Jehudah wordt aangeduid en in het algemeen de ontaarden in de Kerk, die tegen elk goede zijn, welk goede dan ook, nrs. 4750, 4751; dit wordt daarmee bedoeld dat er wordt gezegd ‘in deze tijd’; nu wordt er immers gehandeld over Jehudah en over de zonen uit de Kanaänietische vrouw en daarna uit zijn schoondochter Tamar; en met die dingen wordt in de innerlijke zijn de stam van Jehudah beschreven ten opzichte van de dingen die van de bij die stam ingestelde Kerk zijn.

Dat met de tijd de staat wordt aangeduid en vandaar met ‘Het geschiedde in deze tijd’ de staat van de volgende dingen, kan wel niet anders dan vreemd schijnen; de oorzaak hiervan is deze dat men niet kan begrijpen hoe het begrip van tijd veranderd kan worden in een begrip van staat, of dat, wanneer men het woord tijd in het Woord leest, iets zodanigs als tot de staat behoort, moet worden verstaan.; maar men moet weten dat het denken van de engelen niet iets aan tijd noch aan ruimte ontleent, omdat zij in de hemel zijn; toen zij immers de wereld hebben verlaten, hebben zij ook de begrippen van tijd en ruimte achtergelaten en zijn zij in de begrippen van de staten getreden, namelijk van de staat van het goede en het ware; wanneer dan ook de mens het Woord leest en daarbij aan tijd en aan dingen die van de tijd zijn denkt, dan doorvatten de engelen bij hem niet iets van tijd, maar in plaats daarvan de dingen van de staat zijn; zij stemmen ook overeen; ja zelfs doorvat ook de mens de tijd niet in het innerlijk, maar in het uiterlijk denken, zoals kan vaststaan uit de staat van de mens wanneer zijn uiterlijk denken tot rust is gebracht, dat wil zeggen, wanneer hij slaapt; en eveneens uit verscheidene andere ondervindingen.

Maar men moet weten dat er in het algemeen twee staten zijn: namelijk de staat van het goede en die van het ware; eerstgenoemde wordt de staat van het ‘zijn’ genoemd, laatstgenoemde de staat van het ‘bestaan’; het ‘zijn’ immers is van het goede en het bestaan daaruit is van het ware; met de staat van het zijn stemt de ruimte overeen en met de staat van het bestaan de tijd; daaruit kan vaststaan dat wanneer de mens het volgende leest, ‘en het geschiedde in deze tijd’ de engelen bij hem die woorden geenszins kunnen doorvatten zoals de mens; eender in de overige dingen; immers al wat in het Woord is geschreven, is zodanig dat het in een overeenstemmende zin bij de engelen wordt verkeerd en die zin verschijnt in het geheel niet

in de letterlijke zin; het wereldse immers, dat van de zin van de letter is, wordt in het geestelijke verkeer, dat van de innerlijke zin is.

4815. En Jehudah daalde neder van zijn broeders; dat dit het nageslacht van Jakob betekent, in het bijzonder de stam van Jehudah, die gescheiden was van de overige, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, namelijk in de universele zin het nageslacht van Jakob en in de bijzondere zin de stam die de stam van Juda werd genoemd; en uit de betekenis van nederdalen van de broeders, namelijk gescheiden worden van de overige stammen, hier tot erger vervallen dan zij; neerdalen immers sluit in, het zich neerwerpen tot het boze, want opklimmen sluit de verheffing tot het goede in, nrs. 3084, 4539; de oorzaak, waarover ook eerder, is deze, dat het land Kanaän het rijk van de Heer uitbeelde en daar Jeruzalem en Zion het binnenste ervan was, terwijl de dingen die buiten de grenzen van dat land lagen, de dingen uitbeelden die buiten het rijk van de Heer zijn, namelijk het valse en het boze; daarom werd ‘van Zion en Jeruzalem naar de grenzen nederdalen’ gezegd, maar, ‘van de grenzen tot Jeruzalem en Zion opklimmen’; vandaar komt het dat opklimmen de verheffing tot het ware en het goede insluit en neerdalen en zich neerwerpen tot het valse en het boze.

Omdat hier wordt gehandeld over het valse en het boze waartoe de stam van Jehudah zich neerwierp, wordt er gezegd, dat Jehudah nederdaalde en verder, dat hij afweek van de Adullamietische man en met afwijken wordt aangeduid het afwijken tot het valse en daarna tot het boze.

Dat de stam van Jehudah gescheiden was van de overige stammen, is bekend; de oorzaak hiervan was dat die stam het hemels rijk van de Heer zou uitbeelden, maar de overige stammen Zijn geestelijk rijk; daarom ook is Jehudah in de uitbeeldende zin de hemelse mens en in de universele zin het hemels rijk van de Heer, nrs. 3654, 3881, en werden de overige stammen met één woord Israëlieten genoemd; Israël immers is in de uitbeeldende zin de geestelijke mens en in de universele zin het geestelijk rijk van de Heer, nrs. 3654, 4286.

Dat de stam van Jehudah tot erger verviel dan de overige, wordt in het bijzonder aangeduid met deze woorden ‘en Jehudah daalde neder van zijn broeders en hij week af’.

Dat de stam van Jehudah tot erger verviel dan de overige, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord, vooral bij de profeten, zoals bij Jeremia: *‘Haar trouweloze zuster Jehudah heeft gezien, toen Ik haar, om alle wijzen waarop de afgekeerde Israël overspel had bedreven, had heengezonden en haar haar scheidbrief gegeven; nochtans heeft de trouweloze Jehudah, haar zuster, niet voor zichzelf gevreesd, maar zij ging heen en heeft gehoereerd, ook zij, dermate dat vanwege de stem van haar hoererij het land ontviid werd; zij bedreef overspel met steen en hout; in al deze dingen evenwel is de trouweloze Jehudah tot Mij niet teruggekeerd; de afgekeerde Israël heeft haar ziel gerechtvaardigd, meer dan de trouweloze Jehudah’*, (Jeremia 3:7-11); en bij Ezechiël: *‘Haar zuster heeft weliswaar gezien, nochtans verdierf zij haar liefde meer dan zij en haar hoererijen boven de hoererijen van haar zuster’*, (Ezechiël 23:11) en vervolg tot aan het einde.; daar wordt gehandeld over Jeruzalem en Samaria, of over de stam van Jehudah en over de stammen van Israël; behalve meermalen elders.

In de innerlijke zin wordt die stam beschreven, namelijk hoe die verviel tot het valse en vandaar tot het boze en tenslotte tot het louter afgodische.

Weliswaar wordt dit in de innerlijke zin beschreven voordat die stam van de overige was gescheiden en voordat hij zo was geworden; maar wat in de innerlijke zin is, is tegenwoordig; zie wat over die natie is voorzeggd in, (Deuteronomium 31:16-22; 32:15-44).

4816. En hij week af tot een man, een Adullamiet; dat dit betekent tot het valse, staat vast uit de betekenis van afwijken, namelijk tot het verkeerde vervallen; van afwijken immers wordt evenals van neerdalen gesproken met betrekking tot het zich verwijderen uit het goede tot het boze en uit het ware tot het valse; uit de betekenis van de man, namelijk de inzichtsvolle en in de abstracte zin het ware, omdat het echte verstandelijke vanuit de ware dingen is, nrs. 265,

749, 1007, 3134, 3309, maar in de tegenovergestelde zin de niet inzichtsvolle, dus het valse; dit valse wordt uitgebeeld door Adullamiet; Adulla immers lag aan de grens van de erfenis van Jehudah, (Jozua 15:35) en vandaar betekent het het ware dat uit het goede is, zoals eveneens bij Micha:

‘Ik zal u nog een erfgenaam toebrengen, gij bewoonster van Maresa, tot aan Adulla toe zal de heerlijkheid Israëls komen’, (Micha 1:15); maar omdat de meeste dingen in het Woord ook een tegenovergestelde zin hebben, is het ook zo gesteld met Adulla en het betekent het valse dat uit het boze is.

Dat de meeste dingen ook een tegenovergestelde zin hebben, komt omdat het land Kanaän, voordat het de zonen Jakobs tot erfenis was geworden, in het bezit was van natiën door wie de valse en de boze dingen werden aangeduid; en eveneens daarna, toen de zonen Jakobs tot het tegendeel overgingen; de landen immers trekken de uitbeelding aan van de natiën en van de volken die daar zijn, volgens het hoedanige van hen.

4817. En zijn naam was Hira; dat dit het hoedanige ervan betekent, staat vast uit de betekenis van de naam en de naam noemen, namelijk het hoedanige, nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421; het is het hoedanige van het valse, waarover hiervoor, dat wordt aangeduid; want met de namen zowel van plaatsen als van personen in het Woord worden staten en dingen aangeduid, zie de nrs. 1224, 1264, 1876, 1888, 1946, 2643, 3422, 4298, 4442.

4818. En Jehudah zag daar de dochter van een Kanaänietische man; dat dit de aandoening betekent van het boze vanuit het valse van het boze, staat vast uit de betekenis van de dochter, namelijk de aandoening van het goede, nr. 2362; en in de tegenovergestelde zin de aandoening van het boze, nr. 3024; uit de betekenis van de man, namelijk de inzichtsvolle en in de abstracte zin het ware, maar in de tegenovergestelde zin de niet inzichtsvolle en het valse, waarover eerder in nr. 4816; en uit de betekenis van de Kanaäniet, te weten het boze, waarover de nrs. 1573, 1574; daaruit blijkt dat met de dochter van een Kanaänietische man, het boze wordt aangeduid dat vanuit het valse van het boze is.

Wat het boze vanuit het valse van het boze is, zal hierna worden gezegd; hier moet eerst worden gesproken over de oorsprongen van de stam van Jehudah, want daarover wordt in dit hoofdstuk gehandeld.

Er zijn drie oorsprongen van die stam of van de Joodse natie: de ene is uit Sela, de zoon van Jehudah uit de Kanaänietische echtgenote; de tweede uit Perez en de derde uit Zerah, de zonen van Jehudah uit Tamar, zijn schoondochter.

Dat vanuit die drie zonen van Jehudah de gehele Joodse natie is, blijkt uit de opsomming van de zonen en de kleinzonen van Jakob, die met hem in Egypte kwamen, (Genesis 46:12); en verder uit de classificatie van hen volgens de families, waarover bij Mozes: *‘De zonen van Jehudah waren volgens hun families: van Sela de familie der Selanieten; van Perez de familie der Parzieten, van Zerah de familie der Zarhieten’*, (Numeri 26:20; 1 Kronieken 4:21); daaruit blijkt hoedanig de oorsprong van die natie is, namelijk dat een derde deel ervan uit een Kanaänietische moeder was en twee derde delen uit de schoondochter, vandaar dat allen uit een onwettig bed stamden; de huwelijken immers met de dochters van de Kanaänieten waren streng verboden, zoals kan vaststaan uit, (Genesis 24:3; Exodus 34:16; Deuteronomium 7:3; 1 Koningen 11:2; Ezra hoofdstukken 9 en 10); en met de schoondochter liggen was des doods, zoals blijkt bij Mozes: *‘Wat de man betreft die met zijn schoondochter zal hebben samengelegen, door te doden zullen zij beiden gedood worden, zij hebben verwarring gedaan, hun bloeden zullen op hen zijn’*, (Leviticus 20:12).

Dat Jehudah deze daad met de schoondochter op de wet over de zwagerplicht betrok, in welke wet over de broer en nooit over de vader een inzetting is gegeven, zoals blijkt uit vers 26 van dit hoofdstuk, sluit dit in dat de zonen van Tamar zouden worden erkend als de zonen van Er, de eerstverwekte, die uit een Kanaänietische moeder was geboren en boos was in de ogen van

Jehovah en die Hij daarom liet sterven, vers 7; want zij die het eerst werden geboren door de zwagerplicht, waren niet van hem uit wie zij ontvangen werden, maar van hem wiens zaad zij opwekten, zoals vaststaat uit, (Deuteronomium 25:5,6) en eveneens uit de verzen 8 en 9 van dit hoofdstuk; bovendien werden zij die uit Tamar werden geboren, door hoererij geboren; Jehudah immers meende, toen hij tot haar inging, dat zij een hoer was, verzen 15, 16, 21. Daaruit blijkt vanwaar en hoedanig de oorsprong van de Joodse natie was en dat zij vanuit een leugen spraken bij Johannes: *‘De Joden zeggen tot Hem: Wij, wij zijn niet uit hoererij geboren’*, (Johannes 8:41).

Wat deze oorsprong insluit en uitbeeldt, blijkt uit wat volgt, namelijk dat hun innerlijke dingen eender waren of een eendere oorsprong hadden.

Dat hij een Kanaänietische huwde, sluit de oorsprong in vanuit het boze dat vanuit het valse van het boze is, want dit wordt in de innerlijke zin aangeduid met de dochter van een man, een Kanaäniet; dat hij met zijn schoondochter samenlag, sluit in en beeldt uit de verdoemenis vanuit het vervalste ware vanuit het boze; hoererij betekent immers overal in het Woord de vervalsing van het ware, zie nr. 3708.

Het boze vanuit het valse van het boze is het boze van het leven vanuit het leerstellig valse dat is uitgebreed door het boze van de eigenliefde, dat wil zeggen door hen die in dat boze zijn en dat werd bevestigd door de letterlijke zin van het Woord.

Zodanig is de oorsprong van het boze bij enigen in de christelijke wereld, voornamelijk bij degenen die in het Woord onder Babel worden verstaan.

Dat boze is zodanig dat het elke weg tot de innerlijke mens afsluit en wel dermate dat in hem niet iets van geweten kan worden gevormd; want van het boze dat de mens vanuit het leerstellig valse doet, gelooft hij dat het goed is omdat hij gelooft dat het waar is en zo doet hij het dus vanuit het geoorloofde, het vrije en het verkwikkelijke; vandaar wordt de hemel voor hem zo gesloten dat hij niet kan worden geopend.

Om te ontvouwen hoedanig dit boze is, dienen tot voorbeeld degenen die vanuit het boze van de liefde van zich geloven dat er slechts een enige natie is die Jehovah heeft uitverkoren en dat alle overigen in de wereld naar verhouding slaven zijn en wel zo minderwaardig dat zij naar believen gedood en ook wreed behandeld kunnen worden en dit eveneens bevestigen vanuit de letterlijke zin van het Woord, zoals de Joodse natie had geloofd en heden ten dage eveneens de Babylonische natie gelooft; al het boze dat zij dan doen vanuit dit leerstellig valse en vanuit de overige leerstellingen die daarop als op een fundament zijn gebouwd, is het boze vanuit het valse van het boze en het vernietigt de innerlijke mens en het sluit hem af zodat nooit enig geweten daar gevormd kan worden; zij immers zijn het over wie in het Woord wordt gehandeld en van wie wordt gezegd dat zij ‘in de bloeden zijn’, want zij zijn in razernijen tegen het hele menselijke geslacht dat hun geloofsartikelen en zo henzelf niet aanbidt en op hun altaren hun gaven niet brengt.

Tot voorbeeld dienen ook zij die vanuit het boze van de liefde van zich en van de wereld geloven dat er iemand plaatsvervanger van de Heer op aarde moet zijn en dat deze de macht heeft de hemel te openen en te sluiten en om te heersen over het gemoed en het geweten van allen en dit valse bevestigen vanuit de letterlijke zin van het Woord.

Al het boze dat zij dan daaruit doen, is het boze vanuit het valse van het boze, dat eveneens de innerlijke mens vernietigt bij hen die vanuit dat boze die macht voor zichzelf opeisen en dus dan zo overheersen; en het vernietigt wel dermate dat zij niet langer weten wat de innerlijke mens is, noch dat iemand een geweten heeft en dus dat zij niet meer geloven dat er enig leven na de dood is, noch dat er een hel is, noch de hemel, hoezeer zij ook daarover mogen spreken. Hoedanig dit boze is, kan niet van de andere boze dingen worden onderscheiden door de mens in de wereld, maar in het andere leven wordt het door de engelen gekend als op klaarlichte dag; daar immers verschijnen de boze dingen zoals zij zijn en vanwaar zij zijn ten aanzien van hun verschillen, die ontelbaar zijn; volgens hun geslachten en soorten zijn de hellen ook onderscheiden; ten aanzien van deze ontelbare dingen kent de mens nauwelijks iets; hij

gelooft slechts dat het boze er is, maar hoedanig boze het is, weet hij niet en dit heeft enig en alleen als oorzaak dat hij niet weet wat het goede is en niet omdat hij niet weet wat de naastenliefde is; indien hij het goede van de naastenliefde kende, zou hij ook de tegenovergestelde dingen of de boze dingen met hun verschillen kennen.

4819. En zijn naam was Sua; dat dit het hoedanige betekent, staat vast uit de betekenis van de naam, namelijk het hoedanige, nr. 4817; hier het hoedanige van het boze vanuit het valse van het boze, waarover ook eerder in nr. 4818.

4820. En hij nam haar en hij kwam tot haar; dat dit betekent dat de stam van Jehudah zich met die dingen verbond, namelijk met de boze dingen vanuit de valse dingen van het boze, staat vast uit de betekenis van ‘haar nemen’, namelijk tot vrouw en tot haar komen of ingaan, verbonden worden, waarover enige malen eerder; huwelijken immers beelden in de innerlijke zin de verbinding van het goede en het ware uit, omdat zij daaruit zijn, nrs. 2727-2759, maar in de tegenovergestelde zin de verbinding van het boze en het valse, hier de verbinding van de stam van Jehudah daarmee, want het wordt gezegd van Jehudah en dat met hem de naar hem genoemde stam wordt aangeduid, zie nr. 4815.

Hier wordt niet gezegd dat hij haar tot echtgenote nam, maar alleen dat hij haar nam en tot haar kwam, de oorzaak hiervan is dat het een onwettige verbinding was, nr. 4818; en verder omdat zo stilzwijgend zou worden aangegeven dat het geen huwelijk maar hoererie was, en dus dat de zonen uit haar ook uit hoererie geboren waren; de verbinding van het boze met het valse is eveneens niet anders; dat zij daarna zijn echtgenote werd genoemd met deze woorden: ‘En de dagen waren vermenigvuldigd en de dochter van Sua, de echtgenote van Jehudah, stierf’, vers 12; daarover zal hierna worden gesproken.

4821. En zij ontving en zij baarde een zoon; dat dit betekent dat daaruit het valse van de Kerk was, staat vast uit de betekenis van ontvangen en baren, namelijk erkennen met het geloof en de daad, nrs. 3905, 3915, 3919; en uit de betekenis van de zoon, namelijk het ware van de Kerk, maar in de tegenovergestelde zin het valse, nrs. 489, 491, 533, 1147, 2623, 3373, 4257. Vandaar wordt met ‘Zij ontving en baarde een zoon’ hier aangeduid dat de Kerk bij de stam van Jehudah het valse met het geloof en de daad heeft erkend.

Dat met deze zoon het valse van de Kerk wordt aangeduid, komt omdat hij de eerstverwekte was en met de eerstverwekte in de oude Kerken het ware van het geloof werd aangeduid, nrs. 352, 3325 en dus in de tegenovergestelde zin het valse, zoals eveneens de eerstverwekten en de eerstverwekte dingen van Egypte, nr. 3325.

Dat niet het ware, maar het valse wordt aangeduid, blijkt uit wat direct erna volgt; er wordt immers gezegd ‘Er, de eerstverwekte van Jehudah, was boos in de ogen van Jehovah en Jehovah deed hem sterven’, vers 7; de naam van deze zoon Er sluit ook dit hoedanige in, zoals ook de naam van de tweede zoon Onan zijn hoedanige insluit, namelijk het ongerechte of het boze.

4822. En hij noemde zijn naam Er, dat dit het hoedanige ervan betekent, staat vast uit de betekenis van de naam noemen, namelijk het hoedanige, waarover de nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421, namelijk het hoedanige van het valse van de Kerk, waarover nr. 4821.

Er wordt gezegd het hoedanige van het valse, omdat de valse dingen onder elkaar verschillen, zoals ook de ware dingen en wel dermate dat nauwelijks de geslachten ervan kunnen worden opgesomd; en elk geslacht van het valse heeft zijn hoedanige waardoor het van het andere wordt onderscheiden; er zijn algemene valse dingen die regeren bij de ontaarden in elke Kerk en dit valse wordt bij eenieder daar gevarieerd volgens het leven; het valse dat in de Joodse

Kerk was, waarover hier wordt gehandeld, was het valse vanuit het boze van de liefde van zich en daaruit van de liefde van de wereld, zie nr. 4818.

4823. En zij ontving nog en zij baarde een zoon; dat dit het boze betekent, staat vast uit de betekenis van de zoon, namelijk het ware en eveneens het goede, nr. 264, en dus in de tegenovergestelde zin het valse en eveneens het boze, maar het boze dat vanuit het valse is; dit boze is in zijn wezen het valse, omdat het daaruit is; degenen immers die het boze vanuit het leerstellig valse doet, doet het valse, maar omdat het met de daad plaatsvindt, wordt het het boze genoemd.

Dat met het eerstverwekte het valse wordt aangeduid en daarmee het boze, blijkt daaruit, dat van deze zoon wordt vermeld dat hij met de daad het boze heeft gedaan, namelijk ‘dat hij het zaad tot de aarde verdieft, om zijn broeder niet zaad te geven; en het was boos in de ogen van Jehovah wat hij deed en Hij deed ook hem sterven’, vers 9, 10.

Dat dit boze vanuit het valse was, blijkt ook daar.

Bovendien werd in de Oude Kerken met de als tweede verwekte het ware van het geloof met de daad aangeduid; met deze dus het valse met de daad, dat wil zeggen, het boze.

Dat het het boze is dat hiermee wordt aangeduid, kan ook hieruit vaststaan dat de eerstverwekte Er werd genoemd van de zijde van de vader of Jehudah, maar deze, of Onan, van de zijde van de moeder, de dochter van Sua, zoals men kan zien in de oorspronkelijke taal; met de man immers wordt in het Woord het valse aangeduid en met zijn vrouw het boze, nrs. 915, 2517, 4510; dat met de dochter van Sua het boze wordt aangeduid, nrs. 4818, 4819; en daarom wordt met Er, omdat hij door de vader met de naam werd genoemd, het valse aangeduid en wordt met Onan omdat hij van de zijde van de moeder met een naam werd genoemd, het boze aangeduid; eerstgenoemde was zo, als het ware de zoon van de vader, laatstgenoemde echter, als het ware de zoon van de moeder.

In het Woord wordt meermalen gezegd man en echtgenote en ook echtgenoot en echtgenote en wanneer man en echtgenote wordt gezegd, wordt het ware met de man en het goede met de echtgenote aangeduid; en in de tegenovergestelde zin het valse met de man en het boze met de echtgenote; maar wanneer echtgenoot en echtgenote wordt gezegd, wordt het goede aangeduid met de echtgenoot en het ware met de echtgenote; en in de tegenovergestelde zin het boze met de echtgenoot en het valse met de echtgenote.

De oorzaak van deze verborgenheid is deze: in de hemelse Kerk was de echtgenoot in het goede en de echtgenote in het ware van dat goede; maar in de geestelijke Kerk is de man in het ware en de echtgenote in het goede van dat ware; en eveneens zijn en waren zij het zo daadwerkelijk; de innerlijke dingen immers bij de mens hebben deze omkering gehad. Vandaar komt het dat waar in het Woord wordt gehandeld over het hemels goede en het hemels ware daaruit, daar echtgenoot en echtgenote wordt gezegd, maar waar wordt gehandeld over het geestelijk goede en het geestelijk ware daaruit, daar man en echtgenote wordt gezegd, ofwel man en vrouw.

Hieruit en uit de woorden zelf, wordt gekend over welk goede en over welk ware in het Woord in de innerlijke zin ervan wordt gehandeld.

Dit is ook de oorzaak waarom hier en daar eerder werd gezegd dat huwelijken de verbinding van het goede en het ware en van het ware en het goede uitbeelden; de echtelijke liefde ontleent ook aan die verbinding haar oorsprong; de echtelijke liefde bij de hemelsen aan de verbinding van het goede met het ware en de echtelijke liefde bij de geestelijken aan de verbinding van het ware met het goede; huwelijken stemmen ook daadwerkelijk met die verbindingen overeen.

Hieruit blijkt wat het insluit dat de vader de eerste met de naam heeft genoemd en de moeder de tweede en eveneens de derde, zoals uit de oorspronkelijke taal vaststaat, namelijk dat de vader de eerste met de naam heeft genoemd, omdat met hem het valse werd aangeduid en dat de moeder de tweede met de naam heeft genoemd, omdat met hem het boze werd aangeduid.

4824. En zij noemde zijn naam Onan; dat dit het hoedanige betekent, namelijk van het boze, waarover eerder in nr. 4823, staat vast uit de betekenis van de naam noemen, namelijk het hoedanige, nr. 4822; Onan betekent en sluit het hoedanige van dat boze in.

4825. En zij voegde nog toe en zij baarde een zoon; dat dit het afgodische betekent, staat vast uit de betekenis van de zoon hier, namelijk het afgodische, want zij die eerder waren geboren, betekenden het valse en het boze, nrs. 4821, 4823; daaruit volgt dat de derde het afgodische is; beide immers, namelijk het valse en het boze, brengen dat voort en zijn daarin.

Van de drie zonen die aan Jehudah uit de Kanaänietische geboren werden, bleef alleen deze over, uit wie ook het derde deel van de Joodse natie was en dat deze natie haar ontstaan aan het afgodische ontleende, wordt in de innerlijke zin verstaan.

Dat die natie ten eerste tot afgoderij geneigd was, staat vast uit de historische en profetische dingen in het Woord vanuit de zin van de letter ervan; dat zij voortdurend afgodisch is geweest, blijkt daar uit de innerlijke zin; het afgodische immers is niet alleen het vereren van andere afgoden en gesneden beelden en ook het vereren van andere goden, maar het is ook het vereren van de uiterlijke dingen zonder de innerlijke; hierin was die natie aanhoudend afgodisch; zij aanbad immers alleen de uiterlijke dingen en verwijderde de innerlijke geheel en al en wilde zelfs daarvan niets weten.

Zij had weliswaar de heilige dingen bij zich, zoals de tent der samenkomst met de ark en daarin het verzoendeksel, de tafels waarop de broden waren en de kandelaar en de reukwerken en buiten de tent het altaar, waarop de brandoffers en de slachtoffers werden gegeven; welke dingen alle heilig werden genoemd en het binnenste daar het heilige der heiligen, en tevens het heiligdom; ook waren bij hen de klederen die Aharon en die hun hogepriesters hadden, die de klederen der heiligheid werden genoemd; er was immers de efod met de borstlap, waarop de Urim en Thumim waren en nog tal van dingen meer; maar die dingen waren niet heilig in zichzelf, maar heilig uit hoofde hiervan dat zij de heilige dingen uitbeeldden, namelijk de Goddelijke hemelse en geestelijke dingen van het rijk van de Heer en de Heer Zelf.

Nog minder heilig waren die door het volk bij wie zij waren, want dit volk werd niet in het minst aangedaan door de innerlijke dingen die werden uitgebeeld, maar alleen door de uiterlijke; en alleen aangedaan worden door de uiterlijkheden is afgodisch, want dat is hout en steen vereren en ook het goud en het zilver waarmee zij overtrokken zijn, vanuit de fantasie dat zij heilig in zichzelf zijn.

Zodanig was die natie en zodanig is zij ook heden ten dage.

Niettemin kon bij zulke mensen het uitbeeldende van de Kerk zijn, omdat het uitbeeldende niet de persoon betreft maar de zaak, nrs. 665, 1097, 3670, 4208, 4281, 4288.

Vandaar ook heeft de eredienst hen niet gezegend en gelukzalig gemaakt in het andere leven, maar alleen voorspoedig in de wereld zolang zij in de uitbeeldende dingen stand hielden en niet afweken tot de afgoden van de natiën en zo openlijk afgodendienaren werden; toen immers kon niet langer iets van de Kerk bij die natie worden uitgebeeld.

Dit nu is het wat er wordt verstaan onder het afgodische dat wordt aangeduid door de derde zoon van Jehudah uit de Kanaänietische vrouw.

Dit afgodische bij die natie ontleende zijn oorsprong aan haar innerlijk afgodische; zij was immers meer dan de andere natiën in de liefde van zich en van de wereld geweest, nrs. 4459, 4750; en degenen die in de liefde van zich en van de wereld zijn, zijn in de innerlijke afgodendienst, want zij vereren zichzelf en de wereld en zij verrichten de heilige dingen ter wille van de zelfaanbidding en van eigen gewin, dat wil zeggen, ter wille van zichzelf als doel, en niet ter wille van de Kerk en van het rijk van de Heer als doel en dus niet ter wille van de Heer.

4826. En zij noemde zijn naam Sela; dat dit het hoedanige betekent, staat vast uit de betekenis van de naam noemen, namelijk het hoedanige, waarover eerder, waar over de beide vorige zonen van Jehudah, Er en Onan, werd gehandeld, nrs. 4822, 4824; het is het hoedanige van het afgodische dat met Sela wordt aangeduid, want er zijn meerdere afgoderijen: er is het uiterlijke en het innerlijke afgodische en het ene en het andere is in het algemeen de eredienst van het valse en van het boze.

4827. En hij was in Chezib, toen zij hem baarde; dat dit de staat betekent, staat vast uit de betekenis van Chezib namelijk de staat van het met Sela aangeduide afgodische waarin de Joodse natie was; en uit de betekenis van baren, namelijk metterdaad verbonden worden, nrs. 3905, 3915, 3919; en omdat het een verbinding was met het boze dat in het afgodische is, wordt er gezegd dat 'zij' zijn naam Sela noemde, zoals uit de oorspronkelijke taal blijkt, want met haar, namelijk de dochter van Sua, wordt het boze aangeduid dat vanuit het valse van het boze is, nrs. 4818, 4819.

4828. vers 6-10. *En Jehudah nam een vrouw voor Er, zijn eerstverwekte en haar naam was Tamar.*

En Er, de eerstverwekte van Jehudah, was boos in de ogen van Jehovah en Jehovah deed hem sterven.

En Jehudah zei tot Onan: Kom tot uws broeders echtgenote en betoon haar de zwagerplicht en wek uw broeder zaad.

En Onan wist dat het zaad niet voor hem zou zijn en het geschiedde als hij tot zijns broeders echtgenote kwam, en hij verdierf het tot de aarde, om zijn broeder niet zaad te geven.

En het was boos in de ogen van Jehovah wat hij deed; en Hij deed ook hem sterven.

Jehudah nam een vrouw, betekent de Kerk die zijn nageslacht had; voor Er, zijn eerstverwekte, betekent het valse van het geloof; en haar naam was Tamar, betekent het hoedanige van de Kerk, dat het de Kerk was uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen; en Er, de eerstverwekte van Jehudah, was boos in de ogen van Jehovah, betekent dat hij in het valse van het boze was; en Jehovah deed hem sterven, betekent dat er geen uitbeeldende van de Kerk was; en Jehudah zei tot Onan, betekent, om het uitbeeldende van de Kerk in stand te houden; kom tot uws broeders echtgenote en betoon haar de zwagerplicht, betekent dat hij het zou voortzetten; en wek uw broeder zaad, betekent opdat de Kerk niet te gronde ga; en Onan wist dat het zaad niet voor hem zou zijn, betekent de afkeer en de haat; en het geschiedde als hij tot zijns broeder echtgenote kwam en hij verdierf het tot de aarde, betekent het tegen de echtelijke liefde indruisende; om zijn broeder niet zaad te geven, betekent dat er zo geen voortzetting was; en het was boos in de ogen van Jehovah wat hij deed, betekent dat het tegen de Goddelijke Orde was; en Hij deed ook hem sterven, betekent dat er ook geen uitbeeldende van de Kerk was.

4829. Jehudah nam een vrouw; dat dit de Kerk betekent die zijn nageslacht had, staat vast uit de uitbeelding van Tamar, die hier de vrouw is, namelijk de Kerk, waarover hierna; dat zij was voor het nageslacht van Jehudah, wordt daarmee aangeduid, dat hij haar nam voor Er, zijn eerstverwekte, om daarvan nakomelingen te hebben.

4830. Voor Er, zijn eerstverwekte; dat dit het valse van het geloof betekent, staat vast uit de uitbeelding van Er, namelijk het valse, nrs. 4821, 4822; en uit de betekenis van de eerstverwekte, namelijk het geloof, nrs. 352, 3325, 4821.

4831. En haar naam was Tamar; dat dit het hoedanige van de Kerk betekent, dat het de Kerk was uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, staat vast uit de betekenis van de

naam, te weten het hoedanige, nes. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421; hier het hoedanige van de Kerk, omdat door Tamar in dit hoofdstuk de Kerk wordt uitgebeeld en wel de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, die bij het nageslacht van Jehudah moest worden ingesteld.

Dat door Tamar die Kerk wordt uitgebeeld, blijkt uit wat volgt.

In dit gehele hoofdstuk wordt in de innerlijke zin gehandeld over de Joodse Kerk, namelijk dat zij uitbeeldend zou worden voor de geestelijke en de hemelse dingen van het rijk van de Heer, zoals de Oude Kerk en dit niet alleen in de uiterlijke vorm maar ook in de innerlijke; de Kerk immers is niet de Kerk door de uiterlijkheden, dat wil zeggen, door de rituele dingen, maar door de innerlijke dingen, want deze zijn de wezenlijke dingen, eerdergenoemde alleen de formele.

Het nageslacht van Jakob was echter zodanig dat het de innerlijke dingen niet wilde opnemen; daarom kon de Oude Kerk bij dat nageslacht niet worden opgewekt, maar alleen het uitbeeldende van die Kerk, nrs. 4307, 4444, 4500; het innerlijke van de Kerk is hier Tamar en het uiterlijke is hier Jehudah met de drie zonen uit de Kanaänietische vrouw.

4832. En Er, de eerstverwekte van Jehudah, was boos in de ogen van Jehovah; dat dit betekent dat hij in het valse van het boze was, staat vast uit de uitbeelding van Er en uit de betekenis van de eerstverwekte, namelijk het valse van het geloof, nr. 4830; dat dit valse het valse van het boze was, blijkt uit wat eerder in nr. 4818 is gezegd; maar bij deze zoon was het valse van het boze zodanig dat zelfs niet eens het uitbeeldende van de Kerk bij enig nageslacht uit hem zou hebben kunnen worden ingesteld, waarom er wordt gezegd dat hij boos was in de ogen van Jehovah en Jehovah hem deed sterven.

Bij die hele natie was vanaf de eerste oorsprong, vooral vanaf Jehudah, het valse van het boze, dat wil zeggen: het leerstellig valse vanuit het boze van het leven, maar bij de ene zoon van Jehudah anders dan bij de anderen en het werd voorzien, welk van dienst zou kunnen zijn en dat het niet datgene was wat bij de eerstverwekte Er was, noch dat wat bij Onan was, de tweede verwekte, maar dat wat bij Sela was, daarom werden deze twee uitgeblust en Sela bewaard.

Dat bij die gehele natie vanaf de eerste oorsprong het valse van het boze was, wordt klaarblijkelijk beschreven door Mozes met deze woorden: *'Zij heeft voor zich verdorven, zij zijn Zijn zonen niet, hun schandvlek, een verdraaid en verwrongen geslacht; toen Jehovah het zag en Hij laakte uit verontwaardiging Zijn zonen en Zijn dochters; en Hij zei: Ik zal Mijn aangezichten van hen verbergen; Ik zal zien wat hun nageslacht zal zijn; want zij zijn een geslacht van verdraaidheden, zonen in wie geen trouw is; Ik zal boze dingen over hen toevoegen, Mijn pijlen in hen verbruiken; uitgeput van honger en verteerd van de karbonkel en van een bitter verderf zullen zij zijn; een natie verloren door raadslagen en er is geen inzicht in hen; vanuit de wijnstok van Sodom is hun wijnstok en vanuit de velden van Amora, hun druiven zijn druiven van gal, trossen der bitterheden hebben zij, venijn van draken is hun wijn en wrede gal van adders.*

Is dat niet bij Mij weggelegd, verzegeld in Mijn schatten; nabij is de dag van hun ondergang en de dingen die hun zullen gebeuren, haasten', (Deuteronomium 32:5,19,20,23,24,28,32-35); door die woorden wordt in de innerlijke zin het valse van het boze beschreven waarin die natie was en dat in hen was ingeworteld.

4833. En Jehovah deed hem sterven; dat dit betekent dat er geen uitbeeldende van de Kerk was, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk ophouden zodanig te zijn, nr. 494; en verder het einde van de uitbeelding, nr. 3253, 3259, 3276; hier dus, dat er geen uitbeeldende van de Kerk was bij enig nageslacht uit hem, volgens hetgeen vlak hiervoor in nr. 4832 is gezegd.

4834. En Jehudah zei tot Onan; dat dit betekent, om het uitbeeldende van de Kerk in stand te houden, staat vast uit wat volgt, want het heeft daarop betrekking; hij zei immers dat hij zijn broeder de zwagerplicht zou betonen, waardoor de instandhouding en de voortzetting van de Kerk werd uitgebeeld, waarover hierna zal worden gesproken.

4835. Kom tot uws broeders echtgenote en betoon haar de zwagerplicht; dat dit betekent dat hij het zou voortzetten, namelijk het uitbeeldende van de Kerk, staat vast uit de betekenis van komen of ingaan tot des broeders echtgenote en haar de zwagerplicht betonen, namelijk datgene in stand houden en voortzetten wat van de Kerk is.

Wat in de Mozaïsche wet werd bevolen, dat zo iemand kinderloos zou sterven, zijn broer de weduwe tot zijn echtgenote zou nemen en zijn broer zaad wekken en dat de eerstverwekte genoemd zou worden met de naam van de overleden broeder, maar dat de overige zonen van hem zouden zijn, werd de zwagerplicht genoemd.

Dat deze inzetting niet iets nieuws in de Joodse Kerk was, maar dat dit al eerder in gebruik was, staat vast uit deze dingen; eender als meerdere inzettingen die de Israëlieten door Mozes bevolen werden, zoals dat zij geen echtgenoten uit de dochters van de Kanaänieten zouden nemen en dat zij binnen de families zouden huwen, (Genesis 24:3,4; 28:1,2).

Daaruit en uit verscheidene andere dingen, blijkt dat er eerder een Kerk was geweest waarin zulke dingen waren ingesteld als daarna aan de zonen van Jakob werden verkondigd en opgelegd.

Dat altaren en slachtoffers ook vanaf de oude tijd in gebruik waren geweest, blijkt uit Genesis 8:20,21; 22:3,7,8.

Daaruit blijkt dat de Joodse Kerk niet de een of andere nieuwe Kerk is geweest, maar dat zij een wederopwekking was van de Oude Kerk, die verloren was gegaan.

Hoedanig de wet van de zwagerplicht is geweest, staat vast bij Mozes:

‘Indien broeders tezamen hebben gewoond, echter een van hen gestorven zal zijn, en ook geen zoon heeft, zo zal de echtgenote van de verstorvene niet een vreemde man daarbuiten trouwen; haar zwager zal tot haar ingaan en haar nemen zich tot een echtgenote en zo haar de zwagerplicht betonen; dan zal het geschieden dat de eerstverwekte die zij zal hebben gebaard, zal staan op de naam zijns broeders, de verstorvene, opdat zijn naam niet worde uitgedelgd uit Israël.

Maar indien de man zijn schoonzuster niet zal hebben willen trouwen, zo zal de schoonzuster van hem opgaan tot de poort tot de ouderlingen en zeggen: Mijn zwager weigert zijn broeder een naam te wekken in Israël, hij wil mij de zwagerplicht niet betonen.

Dan zullen hem de ouderlingen van zijn stad roepen en tot hem spreken; zo hij zal zijn opgestaan en gezegd zal hebben: Ik begeer haar niet te trouwen, zo zal zijn schoonzuster op hem toetreden in de ogen der ouderlingen en zijn schoen van over zijn voet uittrekken, zij zal spuwen in zijn aangezichten en zij zal antwoorden en zij zal zeggen: Zo zal de man worden gedaan die zijns broeders huis niet bouwt; waarvandaan zijn naam in Israël zal worden genoemd: Het huis desgenen die de schoen uitgetogen is’, (Deuteronomium 25:5-10).

Wie niet weet wat de zwagerplicht uitbeeldt, kan niet anders geloven dan dat het alleen was om de naam en vandaar de erfenis in stand te houden, maar de instandhouding van de naam en van de erfenis was niet van zo’n belang dat daarom een broeder met zijn schoonzuster een huwelijk zou ingaan; maar dit was opgelegd opdat daardoor de instandhouding en de voortzetting van de Kerk zou worden uitgebeeld; het huwelijk immers beeldde het huwelijk uit van het goede en het ware, dat wil zeggen, het hemels huwelijk en dus ook de Kerk, want de Kerk is de Kerk krachtens het huwelijk van het goede en het ware; en wanneer de Kerk in dit huwelijk is, maakt zij één met de hemel, namelijk het hemels huwelijk zelf; en omdat het huwelijk die dingen uitbeeldde, beeldden derhalve de zonen en de dochters de ware en de goede dingen uit en duiden ze eveneens aan; daarom betekende kinderloos zijn verstoken zijn van het goede en het ware en dus dat er geen uitbeeldende van de Kerk meer in dat huis

was, dus dat het buiten de gemeenschap was; bovendien beeldde de broeder het bloedverwante goede uit waarmee het ware zou worden verbonden dat door de echtgenote weduwe werd uitgebeeld; het ware immers kan met geen ander goede dan het zijne en het bloedverwante verbonden worden, opdat het een ware zal zijn dat het leven heeft en vrucht voortbrengt en zo datgene voortzette wat van de Kerk is.

Dit werd in de hemel doorvat met de zwagerplicht.

Dat indien iemand de zwagerplicht niet wilde betonen, zijn schoonzuster de schoen van over zijn voet zou uittrekken en in zijn aangezichten spuwen, betekende dat hij zoals iemand die zonder het uiterlijk en innerlijk goede en ware is, de dingen vernietigde die van de Kerk waren; de schoen immers is het uiterlijke, nr. 1748 en het aangezicht het innerlijke, nrs. 1999, 2434, 3527, 4066, 4796.

Hieruit blijkt dat door de zwagerplicht de instandhouding en de voortzetting van de Kerk werd uitgebeeld.

Maar toen de uitbeeldende dingen van de innerlijke dingen door de Komst van de Heer ophielden, werd die wet opgeheven.

Het is hiermee gesteld als met de ziel of de geest van de mens en met zijn lichaam; de ziel van de mens of geest is zijn innerlijke en het lichaam is het uiterlijke en uitwendige; of wat hetzelfde is, de ziel of de geest is de beeltenis zelf van de mens; zijn lichaam echter is het representatieve beeld ervan.

Wanneer de mens wederopstaat, wordt zijn representatief beeld of zijn uiterlijke, dat het lichaam is, uitgetrokken, want dan is hij in het innerlijke of in de beeltenis zelf.

Het is hiermee eveneens gesteld zoals met iemand die in de duisternis is en daar vanuit de dingen ziet die van het licht zijn, of wat hetzelfde is, zoals met iemand die in het licht van de wereld is en daar vanuit de dingen ziet die in het licht van de hemel zijn; het licht van de wereld immers is ten opzichte van het licht van de hemel zoals duisternis; in de duisternis of in het licht van de wereld verschijnen de dingen die van het licht van de hemel zijn, niet zodanig als zij in zich zijn, maar zoals in een representatief beeld; evenzo als het gemoed van de mens in zijn aangezicht; daarom wordt, wanneer het licht van de hemel in zijn helderheid verschijnt, de duisternis of de representatieve beelden uiteengedreven; dit is geschied door de Komst van de Heer.

En wek uw broeder zaad; dat dit betekent, opdat de Kerk niet te gronde ga, staat vast uit de betekenis van het zaad, namelijk het ware vanuit het goede, of het geloof van de naastenliefde, waarover de nrs. 1025, 1447, 1610, 1940, 2848, 3310, 3373, 3671; iets eenders wordt ook aangeduid met de eerstverwekte, die zou staan op de naam van de overleden broer, nrs. 352, 367, 2435, 3325, 3494; de broeder dat zaad wekken, wil zeggen datgene voortzetten wat van de Kerk is, volgens hetgeen hiervoor is gezegd in nr. 4834, zodat de Kerk niet verloren gaat.

4836. En Onan wist dat het zaad niet voor hem zou zijn; dat dit de afkeer en de haat betekent, staat vast uit de uitbeelding van Onan, namelijk het boze, waarover de nrs. 4823, 4824; en omdat de broeder het zaad niet geven of de zwagerplicht niet betonen wilde, wil zeggen, het goede en het ware van de Kerk en haar voortzetting niet willen, nr. 4834; wordt vandaar met die woorden de afkeer en de haat aangeduid; het boze immers is niets anders dan afkeer en haat jegens het goede en ware van de Kerk.

4837. En het geschiedde, als hij tot zijns broeders echtgenote kwam en hij verloor het tot de aarde; dit betekent het tegen de echtelijke liefde indruisende; met Er, de eerstverwekte van Jehudah, wordt het valse van het boze beschreven waarin de Joodse natie eerst was en met Onan, de als tweede verwekte, wordt het boze beschreven dat vanuit het valse van het boze is, waarin die natie daarna was; en met Sela, de derde zoon, wordt het afgodische beschreven dat daaruit is, waarin zij daarna aanhoudend geweest is, nr. 4826.

Het boze vanuit het valse van het boze wordt beschreven door Onan, namelijk dat hij de broeder het zaad niet wilde geven, maar dat hij het tot de aarde verdiert.

Dat daarmee het tegen de echtelijke liefde indruisende wordt aangeduid, komt omdat onder het echtelijke in de innerlijke zin datgene wordt verstaan wat van de Kerk is; de Kerk immers is het huwelijk van het goede en het ware en met dit huwelijk is het boze vanuit het valse van het boze volslagen in strijd, dat wil zeggen, degenen die in zo'n boze zijn, zijn met dat huwelijk in strijd.

Dat die natie niet enig echtelijke had, zowel in de geestelijke als in de natuurlijke zin, blijkt duidelijk hieruit dat het haar was toegestaan meerdere echtgenoten te trouwen; waar immers het echtelijke is, verstaan in de geestelijke zin, dat wil zeggen, waar het goede en ware van de Kerk is, dus waar de Kerk is, daar wordt dit geenszins toegestaan; want het echte echtelijke is nooit bestaanbaar dan alleen bij wie de Kerk of het rijk van de Heer is en bij hen niet dan tussen twee, nrs. 1907, 2740, 3246; het huwelijk tussen twee die in de ware echtelijke liefde zijn, stemt overeen met het hemels huwelijk, dat wil zeggen met de verbinding van het goede en het ware, de echtgenoot namelijk met het goede en de echtgenote met het ware van dat goede; en ook zijn zij, wanneer zij in de echtelijke liefde zijn, in dat huwelijk.

Daarom is het daar waar de Kerk is, nooit toegestaan meerdere echtgenoten te huwen; maar omdat bij het nageslacht van Jakob niet de Kerk was, maar slechts het uitbeeldende van de Kerk of het uiterlijke zonder het innerlijke ervan, nrs. 4307, 4500, was het daarom bij dat nageslacht toegestaan.

Bovendien zou het huwelijk van één echtgenoot met meerdere echtgenoten in de hemel de voorstelling of het beeld vertonen alsof één goede werd verbonden met meerdere ware dingen die onderling niet samenstemmen en zo dat er geen goede was, want een goede vanuit niet samenstemmende ware dingen wordt tot geen goede; het goede immers heeft zijn hoedanige uit de ware dingen en uit hun onderlinge samenstemming; ook zou het een beeld vertonen alsof de Kerk niet één was, maar meerdere en deze onderling naar de ware dingen van het geloof of naar de leerstellige dingen onderscheiden, terwijl zij toch één is wanneer het goede daar het wezenlijke is en dit gekwalificeerd en als het ware gemodificeerd wordt door de ware dingen.

De Kerk is het beeld van de hemel, want zij is het rijk van de Heer op aarde; de hemel wordt onderscheiden in verscheidene algemene gezelschappen en in kleinere daaraan ondergeschikte, maar toch zijn zij één door het goede; de ware dingen van het geloof gedragen zich daar op een samenpassende wijze volgens het goede; zij beogen immers het goede en zijn ook daaruit.

Indien de hemel onderscheiden was volgens de ware dingen van het geloof en niet volgens het goede, zou er geen hemel zijn, want er zou niets van eensgezindheid zijn; zij zouden immers geen eenheid van leven of één ziel kunnen hebben uit de Heer.

Dit is alleen mogelijk in het goede, dat wil zeggen in de liefde tot de Heer en in de liefde jegens de naaste; de liefde immers verbindt allen en wanneer de afzonderlijken de liefde van het goede en het ware hebben, dan is het het gemeenschappelijke, dat uit de Heer is, dus de Heer, Die allen verbindt.

Het is de liefde van het goede en het ware, dat de liefde jegens de naaste wordt genoemd, want de naaste is hij die in het goede en daaruit in het ware is en in de abstracte zin het goede zelf en het ware ervan.

Hieruit kan vaststaan waarom het huwelijk binnen de Kerk zal zijn tussen één echtgenoot en één echtgenote; en waarom het aan de nakomelingen van Jakob was toegestaan om meerdere echtgenoten te trouwen en wel met dit als oorzaak dat daar de Kerk niet was en daar bijgevolg het uitbeeldende van de Kerk door huwelijken niet kon worden ingesteld, omdat zij in het tegen de echtelijke liefde indruisende waren.

4838. Om zijn broeder niet zaad te geven; dat dit betekent dat er zo geen voortzetting was, staat vast uit de betekenis van ‘de broeder zaad geven’ of de zwagerplicht betonen, namelijk datgene voortzetten wat van de Kerk is, nr. 4834; vandaar wordt door zijn broeder niet zaad geven, aangeduid dat er zo geen voortzetting was.

4839. En het was boos in de ogen van Jehovah wat hij deed; dat dit betekent dat het tegen de Goddelijke orde was, staat vast uit de betekenis van boos in de ogen van Jehovah of van boos tegen Hem, namelijk tegen de orde die uit Hem is; dit blijkt eveneens uit de daad en eveneens uit de inzetting ten aanzien van de zwagerplicht, namelijk ‘*dat de schoonzuster de schoen van zijn voet zou uittrekken en hem in het aangezicht spuwen en dat zijn naam in Israël zou worden genoemd ‘het huis desgenen wie de schoen uitgetrokken is’*’, (Deuteronomium 25:8-10), waarmee werd aangeduid dat hij zonder uiterlijk en innerlijk goede was en zij die zonder dit zijn en in het boze, zijn tegen de Goddelijke orde.

Al dat boze is tegen de Goddelijke orde dat innerlijk ontspringt aan of voortvloeit uit het boze, dat wil zeggen, uit de bedoeling of het einddoel van het boze, zodanig als dat van Onan; maar wat niet innerlijk ontspringt aan of voortvloeit uit het boze, dat wil zeggen uit de bedoeling of het einddoel van het boze, verschijnt soms als het boze, maar het is het toch niet indien het einddoel niet boos is, want het einddoel kwalificeert elke daad; in het einddoel immers is het leven van de mens, want wat de mens liefheeft en vandaar denkt, heeft hij tot einddoel; het leven van zijn ziel is niet anders.

Dat het boze tegen de Goddelijke orde is en het goede volgens die orde, kan eenieder bekend zijn; de Goddelijke orde immers is de Heer Zelf in de hemel; het Goddelijk Goede en Ware immers, dat uit Hem is, stelt de orde samen en wel dermate dat zij de orde zijn: het Goddelijk Goede het wezenlijke ervan en het Goddelijk Ware het formele ervan.

Wanneer de Goddelijke orde in vorm wordt uitgebeeld, verschijnt zij als Mens; de Heer immers, uit Wie zij is, is alleen Mens, nrs. 49, 288, 477, 565, 1871, 1894, 3638, 3639; en voor zoveel als de engelen, geesten en mensen uit Hem ontvangen, dat wil zeggen, voor zoveel zij in het goede en daaruit in het ware zijn, dus voor zoveel als zij in Zijn Goddelijke orde zijn, voor zoveel zijn zij mensen.

Vandaar komt het dat de gehele hemel één mens uitbeeldt, die de Grootste Mens wordt genoemd en dat daarmee alle en de afzonderlijke dingen die bij de mens zijn, overeenstemmen, zoals aan het einde van de hoofdstukken is getoond.

Vandaar ook komt het dat de engelen in de hemel allen in de menselijke vorm verschijnen en dat anderzijds de boze geesten die in de hel zijn, weliswaar onder elkaar uit hun fantasie als mensen verschijnen, maar in het licht van de hemel zoals monsters, afgrijselijker en huiveringwekkender naar gelang van het boze waarin zij zijn, nr. 4533; de oorzaak hiervan is dat het boze zelf tegen de orde is, dus tegen de menselijke vorm, want de Goddelijke orde verschijnt, zoals gezegd, wanneer die in vorm wordt uitgebeeld, als Mens.

4840. En Hij deed ook hem sterven; dat dit betekent dat er ook geen uitbeeldende van de Kerk was, staat vast uit wat eerder in nr. 4833 is getoond, waar eendere woorden staan.

4841. vers 11. *En Jehudah zei tot Tamar, zijn schoondochter: Blijf weduwe in uws vaders huis, totdat Sela, mijn zoon, opgegroeid is; omdat hij zei: Misschien zou ook deze sterven, zoals zijn broeders; en Tamar ging en zij bleef in haars vaders huis.*

Jehudah zei, betekent in het algemeen het nageslacht van Jakob, in het bijzonder dat uit Jehudah; tot Tamar zijn schoondochter, betekent de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en hemelse dingen en deze worden schoondochter genoemd vanwege het ware; blijf weduwe in uws vaders huis, betekent de vervreemding van hem; tot Sela, mijn zoon, opgegroeid is, betekent als de tijd daar is; omdat hij zei, betekent het denken; misschien zou ook deze

sterven, zoals zijn broeders, betekent de vrees dat het te gronde zou gaan; en zij bleef in haars vaders huis, betekent de vervreemding van hem.

4842. Jehudah zei; dat dit in het algemeen het nageslacht van Jakob betekent, in het bijzonder dat uit Jehudah, staat vast uit de betekenis van Jehudah in de naaste zin, namelijk de natie die uit Jakob was en in het bijzonder die Jakob had uit Jehudah, zoals eveneens eerder in nr. 4815.

In het Woord wordt weliswaar onderscheid gemaakt tussen Jehudah en Israël en in de historische zin wordt onder Jehudah de stam van Jehudah verstaan en onder Israël de tien stammen die van die stam gescheiden waren; maar in de innerlijke of geestelijke zin wordt door Jehudah het hemelse of het goede van de Kerk uitgebeeld en door Israël het geestelijke of het ware van de Kerk; maar in de tegenovergestelde zin door Jehudah het boze van de Kerk en door Israël het valse van de Kerk, waar het boze en het valse ook maar waren, hetzij bij de Joden, hetzij bij de Israëlieten; de innerlijke of de geestelijke zin van het Woord immers is universeel en onderscheidt de stammen niet zoals de uiterlijke of de historische zin dit doet; vandaar komt het, dat met Jehudah in de naaste zin de gehele natie die uit Jakob was, wordt aangeduid, maar in het bijzonder die welke Jakob had uit Jehudah.

4843. Tot Tamar, zijn schoondochter; dat dit de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen betekent die schoondochter wordt genoemd vanwege het ware, staat vast uit de uitbeelding van Tamar, namelijk de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, nr. 4831; en uit de betekenis van de schoondochter, namelijk het geestelijke of het ware van de Kerk.

Dat de schoondochter in de innerlijke zin dit is, komt omdat alle dingen die van het huwelijk waren en allen die vanuit het huwelijk waren, zulke dingen uitbeeldden als die van het hemelse huwelijk zijn, nr. 4837; dus de dingen die van het goede en het ware zijn, want deze dingen zijn van het hemelse huwelijk.

Vandaar komt het dat in het Woord de echtgenoot het goede betekent en de echtgenote het ware en verder dat de zonen en dochters de ware en goede dingen betekenen die daaruit zijn; vandaar betekent de schoondochter, omdat zij de echtgenote is van de zoon als nieuwe echtgenoot, het met het goede verbonden ware van de Kerk; enzovoort.

Maar met die betekenissen is het anders gesteld ten opzichte van hen die van de hemelse Kerk zijn, dan ten opzichte van hen die van de geestelijke Kerk zijn; in de geestelijke Kerk immers wordt de echtgenoot man genoemd en betekent hij het ware en de echtgenote vrouw en betekent zij het goede, nr. 4823.

Dat met de schoondochter in de innerlijke zin van het Woord het ware van de Kerk dat aan zijn goede is verbonden, wordt aangeduid en dus in de tegenovergestelde zin het valse van de Kerk dat aan zijn boze verbonden is, kan ook vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar zij wordt genoemd, zoals bij Hosea: *‘Op de hoofden der bergen offeren zij en op de heuvelen roken zij, onder een eik en een populier en een steeneik, omdat de schaduw ervan goed is; deswege hoereren uw dochters en uw schoondochters echtbreken; zal Ik niet bezoeken over uw dochters omdat zij hoereren en over uw schoondochters omdat zij echtbreken’*, (Hosea 4:13,14); daar wordt gehandeld over de eredienst van het boze en het valse; de eredienst van het boze wordt aangeduid met het offeren op de hoofden der bergen en de eredienst van het valse met het roken op de heuvelen; het leven van het boze wordt daarmee aangeduid dat de dochters hoereren en de leer van het valse waaruit het leven van het boze is, daarmee dat de schoondochters echtbreken; dat echtbreken en hoererijs in het Woord schendingen van het goede en vervalsingen van het ware betekenen, zie de nrs. 2466, 2727, 3399; de schoondochter staat dus daar voor de aandoeningen van het valse.

Bij Micha: *‘De grote spreekt de verdraaidheid zijner ziel en hij verwringt haar; hun goede is zoals een doorn, de rechte als kreupelhout; de zoon geringschat de vader, de dochter staat op tegen haar moeder; de schoondochter tegen haar schoonmoeder; eens mans vijanden zijn zijn huisgenoten’*, (Micha 7:3,4,6); daar wordt gehandeld over het valse vanuit het boze waarin de Kerk is in de laatste tijd wanneer zij verwoest is; in de naaste zin dat waarin de Joodse Kerk is; de dochter die tegen de moeder opstaat, betekent dat de aandoening van het boze tegen het ware opstaat; en de schoondochter tegen de schoonmoeder, dat de aandoening van het valse tegen het goede opstaat.

Omdat het eender is gesteld met de mens die in verzoeken is – in hem immers is er strijd van het boze tegen het ware en van het valse tegen het goede, want geestelijke verzoeken zijn niets anders dan verwoestingen van het valse en boze bij de mens – daarom worden verzoeken of geestelijke worstelingen met bijna dezelfde woorden door de Heer beschreven bij Mattheüs: *‘Jezus zei: Meent niet dat Ik gekomen ben om de vrede te brengen op aarde; Ik ben niet gekomen om de vrede te brengen, maar het zwaard; Ik ben immers gekomen om tweedrachtig te maken de mens tegen zijn vader en de dochter tegen haar moeder en de schoondochter tegen haar schoonmoeder; en des mensen vijanden zullen zijn huisgenoten zijn’*, (Mattheüs 10:34-36,38); deze zelfde woorden bij de profeet eerder, betekenden de verwoesting van de Kerk, hier echter de verzoeken van degenen die van de Kerk zijn, omdat verzoeken, zoals gezegd, niets anders zijn dan verwoestingen of verwijderingen van het valse en het boze, daarom ook worden zowel verzoeken als verwoestingen aangeduid en beschreven door overstromingen van wateren en vloed, nrs. 705, 739, 756, 907.

Hier is dus de dochter tegen de moeder ook de aandoening van het boze tegen het ware en de schoondochter tegen de schoonmoeder de aandoening van het valse tegen het goede; en omdat de boze en de valse dingen bij de mens die in verzoeking is, van binnen zijn of van hem zijn, worden zij huisgenoten genoemd en wordt er gezegd, *‘des mensen vijanden zullen zijn huisgenoten zijn’*.

Dat verzoeken daar zo beschreven worden, blijkt hieruit dat er wordt gezegd: *‘Hij is niet gekomen om de vrede op de aarde te brengen maar het zwaard’*; met het zwaard immers wordt het strijdende ware aangeduid en in de tegenovergestelde zin het strijdende valse, nrs. 2799, 4499, terwijl Hij toch gekomen is om de vrede te geven, (Johannes 14:27; 16:33).

Dat het de verzoeken zijn die zo worden beschreven, staat vast uit het volgende daar: *‘Die zijn kruis niet opneemt en Mij navolgt, is Mijns niet waardig’*.

Eender bij Lukas: *‘Meent gij dat Ik tot de vrede gekomen ben om die te geven op de aarde; neen, Ik zeg u, maar verdeling; want van nu aan zullen er vijf in één huis verdeeld zijn, drie tegen twee en twee tegen drie; de vader zal verdeeld worden tegen de zoon en de zoon tegen de vader, de moeder zal verdeeld worden tegen de dochter en de dochter tegen de moeder, de schoonmoeder tegen haar schoondochter en de schoondochter tegen haar schoonmoeder’*, (Lukas 12:51-53).

Hieruit blijkt eveneens dat met: vader, moeder, zoon, dochter, schoondochter, schoonmoeder, zulke dingen worden aangeduid die vanuit het hemelse huwelijk zijn, namelijk de goede en de ware dingen in hun orde en eveneens de tegenovergestelde dingen, zoals ook bij Markus:

‘Jezus zei: Er is niemand die verlaten heeft huis of broeders of zusters of vader of moeder of echtgenote of kinderen of velden, om Mijnentwil en des Evangelies wil, of hij ontvangt honderdvoud, in deze tijd huizen en broeders en zusters en moeders en kinderen en velden, met de vervolgingen en in de toekomstige eeuw het eeuwige leven’, (Markus 10:29,30).

Wie de innerlijke zin van het Woord niet kent, zal geloven dat met huis, broeders, zusters, vader, moeder, echtgenote, kinderen, velden, die ook worden aangeduid; maar het zijn zulke dingen die bij de mens zijn, hem eigen, die hij zal verlaten en in de plaats daarvan de geestelijke en hemelse dingen, die van de Heer zijn, opnemen en dit door verzoeken, die daar worden verstaan onder de vervolgingen.

Eenieder kan zien dat indien hij zijn moeder verlaat, hij niet moeders zal ontvangen en ook geen broers en zusters.

4844. Blijf weduwe in uws vaders huis; dat dit de vervreemding van hem betekent, kan hieruit vaststaan dat hij daarmee wilde dat zij zich zou terugtrekken en niet langer tot hem terugkeren.

Hij zei weliswaar dat zij daar zou blijven totdat zijn zoon Sela zou zijn opgegroeid, maar toch dacht hij dat zij niet aan zijn zoon Sela zou worden gegeven; hij zei immers bij zichzelf, ‘misschien zou ook deze sterven zoals mijn broeders’, en dit bewaarheidde hij eveneens met de daad, zoals blijkt uit vers 14: ‘Tamar zag dat Sela opgegroeid was en zij hem niet tot vrouw was gegeven’.

Hieruit volgt nu dat met die woorden wordt aangeduid dat hij haar van zich vervreemde, dat wil zeggen in de innerlijke zin, dat de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, die door Tamar wordt uitgebeeld, nrs. 4811, 4831, werd vervreemd van de Joodse Kerk, die door Jehudah wordt uitgebeeld; zij konden immers niet samenstemmen, omdat het Jodendom alleen het uitbeeldende van de Kerk was, maar niet een uitbeeldende Kerk, nrs. 4307, 4500; want het erkende het uiterlijke, echter niet het innerlijke.

De weduwe betekent ook het ware van de Kerk zonder zijn goede, omdat de echtgenote in de uitbeeldende zin het ware betekent en de echtgenoot het goede, nrs. 4823, 4843; daarom is de echtgenote zonder de echtgenoot het ware van de Kerk zonder zijn goede en wanneer er van haar gezegd wordt, dat zij zou blijven in het huis haars vaders, wordt daarmee aangeduid dat het ware van de Kerk vervreemd en eveneens dat het niet in zijn huis zou worden opgenomen; de Joods natie kon het ook niet, omdat zij niet in het goede maar in het boze was.

De weduwe wordt in het Woord vele malen vermeld en wie de innerlijke zin niet kent, kan niet anders geloven dan dat met de weduwe een weduwe wordt aangeduid, maar met de weduwe wordt in de innerlijke zin daar het ware van de Kerk zonder het goede aangeduid, dat wil zeggen, zij die in het ware zijn zonder het goede maar wel verlangen in het goede te zijn, dus zij die het liefhebben om door het goede te worden geleid; de echtgenoot is het goede dat zal leiden.

Zulke mensen werden in de Oude Kerk in de goede zin onder de weduwen verstaan, of zij vrouwen dan wel mannen waren; de Oude Kerk immers onderscheidde de naaste jegens wie zij de naastenliefde zouden betrachten, in meerdere klassen; sommigen noemden zij: armen of ellendigen en verslagenen, anderen gebonden en in de kerker, weer anderen blinden, lammen en vreemdelingen, wezen en weduwen en volgens de hoedanigheden van die bedeeden zij de werken van de naastenliefde.

Hun leerstellingen leerden die dingen; die Kerk kende geen andere leerstellige dingen; daarom leerden en schreven degenen die toentertijd leefden, volgens hun leerstellige dingen; vandaar verstonden zij, wanneer zij weduwen zeiden, niets anders dan genoemde mensen die in het ware zonder het goede waren en toch verlangden om door het goede te worden geleid. Daaruit blijkt ook dat de leerstellingen van de Oude Kerk de dingen leerden die van de naastenliefde en van de naaste waren en hun erkenningen en wetenschappelijke dingen waren om te weten wat de uiterlijke dingen betekenden; zij was immers een Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen; de geestelijke en de hemelse dingen die uitgebeeld en aangeduid werden, waren het dus die werden aangeleerd door de leerstellingen en de wetenschappen; maar deze leerstellige en wetenschappelijke dingen zijn heden ten dage geheel en al in vergetelheid geraakt en wel dermate dat men niet weet dat zij er geweest zijn; in de plaats daarvan zijn immers de leerstellige dingen van het geloof erop gevolgd, die, indien die verweduwd en gescheiden zijn van de leerstellige dingen van de naastenliefde, nagenoeg niets leren; de leerstellige dingen van de naastenliefde immers leren wat het goede is, maar de leerstellige dingen van het geloof wat het ware is; en het ware leren zonder het goede, is wandelen zoals een blinde; want het is het goede dat leert en leidt en het is het ware

dat geleerd en geleid wordt; tussen die beide leerstellige dingen is zo'n groot verschil als tussen het licht en de duisternis; indien de duisternis niet wordt verlicht door het licht, dat wil zeggen, indien het ware niet door het goede wordt verlicht, of het geloof door de naastenliefde, is er niets dan duisternis.

Vandaar komt het dat niemand vanuit intuïtie en dus ook niet vanuit doorvatten weet of het ware waar is, maar alleen vanuit de leer die men heeft geput in de knapen jaren en bevestigd op volwassen leeftijd; vandaar komt het ook dat de Kerken zozeer uiteenlopen en de ene Kerk datgene waar noemt dat de andere Kerk vals noemt en dat zij nooit overeenkomen.

Dat met weduwen in de goede zin diegenen worden aangeduid die in het ware zonder het goede zijn, maar niettemin verlangen om door het goede te worden geleid, kan uit die plaatsen in het Woord vaststaan waar de weduwen worden genoemd, zoals bij David:

'Jehovah, die de verdrukten gericht doet, die de hongerigen brood geeft; Jehovah die de gebonden los maakt; Jehovah die de blinden opent; Jehovah, die de gebogenen opricht; Jehovah, die de gerechten liefheeft; Jehovah, die de vreemdelingen behoedt, de wees en de weduwe ondersteunt', (Psalm 146:7-9).

Hier wordt in de innerlijke zin gehandeld over hen die door de Heer in de ware dingen worden onderricht en tot het geleid; maar sommigen van hen worden verdrukten genoemd, sommigen hongerigen, sommigen gebonden, blinden, gebogenen, vreemdelingen, wezen, weduwen en dit volgens het hoedanige van hen; maar het hoedanige kan niemand weten dan vanuit de innerlijke zin.

De leerstellingen van de Oude Kerk leerden dit.

Hier, zoals in verscheidene andere plaatsen, worden vreemdeling, wees en weduwe in verbinding genoemd, omdat met de vreemdeling diegenen worden aangeduid die in de ware dingen van het geloof onderricht willen worden, nrs. 1463, 4444; met de wees degenen die in het goede zijn zonder het ware en verlangen door het ware tot het goede te worden geleid; en met de weduwe degenen die in het ware zijn zonder het goede en verlangen door het goede tot het ware te worden geleid; die drie worden hier en elders in het Woord in verbinding genoemd, omdat zij in de innerlijke zin één klasse uitmaken, want met hen tezamen worden diegenen aangeduid die onderricht willen worden en geleid tot het goede en het ware.

Bij dezelfde: *'Vader der wezen en rechter der weduwen, God in het habitakel Zijner heiligheid'*, (Psalm 68:6); wezen voor hen die zoals kleine kinderen in het goede van de onschuld zijn, maar nog niet in het ware en van wie de vader de Heer wordt genoemd, omdat Hij hen zoals een vader leidt en dit door het ware tot het goede, namelijk tot het goede van het leven of van de wijsheid; de weduwen voor hen die als volwassenen in het ware zijn, maar nog niet in het goede, van wie de rechter de Heer wordt genoemd, omdat Hij hen leidt en dit door het goede tot het ware, namelijk tot het ware van het inzicht; met de rechter immers wordt de leider aangeduid.

Het goede zonder het ware, dat de wees is, wordt het goede van de wijsheid door de leer van het ware; en het ware zonder het goede, dat de weduwe is, wordt het ware van het inzicht door het leven van het goede.

Bij Jesaja: *'Wee degenen die in zettingen van de ongerechtigheid inzetten om de armen af te wenden van het gericht en om de ellendigen van Mijn volk tot het gericht heen te slepen, opdat de weduwen hun buit zijn en zij de wezen plunderen'*, (Jesaja 10:1,2); hier worden met de armen, ellendigen, weduwen en wezen niet dezen aangeduid, maar zij die geestelijk zodanig zijn; en omdat in de Joodse Kerk zoals in de Oude Kerk alle dingen uitbeeldend waren, was ook weduwen en wezen weldoen uitbeeldend; dan immers werd in de hemel de naastenliefde uitgebeeld jegens hen die in de geestelijke zin zodanig waren.

Bij Jeremia: *'Doet gericht en gerechtigheid en ontruk de beroofde aan de hand des verdrukkers en bedriegt de vreemdeling, de wees en de weduwe niet, noch doet geweld, noch vergiet onschuldig bloed op deze plaats'*, (Jeremia 22:3); hier worden eveneens met vreemdeling, wees en weduwe diegenen aangeduid die geestelijk zodanig zijn; in de

geestelijke wereld of in de hemel immers wordt niet geweten wie een vreemdeling, wie een wees en wie een weduwe is; daar immers zijn zij die in de wereld zodanig zijn geweest, niet zodanig; wanneer dus deze woorden door de mens worden gelezen, worden die doorvat door de engelen volgens de geestelijke of innerlijke zin ervan.

Eender bij Ezechiël: *'Ziet, de vorsten Israëls zijn in u geweest, eenieder naar zijn arm, om bloed te vergieten; vader en moeder hebben zij in u gering geacht; met de vreemdeling hebben zij door verdrukking gehandeld in, de wees en de weduwe hebben zij bedrogen in u'*, (Ezechiël 22:6,7);

en verder bij Maleachi: *'Ik zal tot ulieden toetreden in gericht en Ik zal een haastende getuige zijn tegen de tovenaars en tegen degenen die vals zweren en tegen de verdrukken van het loon des dagloners, van de weduwe en van de wees en die de vreemdeling afkeren en Mij ook niet vrezen'*, (Maleachi 3:5).

Eender bij Mozes: *'Gij zult de vreemdeling niet drukken, noch hem verdrukken; gij zult niet enige weduwe noch wees bedroeven; zo gij door te bedroeven hem zult hebben bedroefd en zo hij door te roepen tot Mij zal hebben geroepen, door te horen zal Ik zijn geroep horen; en Mijn toorn zal ontsteken en Ik zal ulieden met het zwaard doden, zodat uw echtgenoten weduwen worden en uw zonen wezen'*, (Exodus 22:21-24).

Dit was, evenals alle overige geboden, gericht en inzettingen in de Joodse Kerk uitbeeldend en zij werden daar eveneens in de uiterlijke dingen gehouden zo te doen en door zulke dingen de innerlijke dingen van de naastenliefde uit te beelden, hoewel zij niets van naastenliefde hadden of het niet vanuit de innerlijke aandoening deden.

Het innerlijke was, vanuit aandoening te onderrichten in de ware dingen en door de ware dingen tot het goede te leiden diegenen die in onwetendheid waren en door het goede tot de ware dingen diegenen die in de wetenschap waren; zo zouden zij in de geestelijke zin het goede hebben gedaan aan de vreemdeling, de wees en de weduwe.

Opdat toch het uiterlijke zou blijven ter wille van de uitbeelding, behoorde het tot de op de berg Ebal uitgesproken vervloekingen, het gericht van de vreemdeling, van de wees en van de weduwe te buigen, (Deuteronomium 27:19); hun gericht buigen staat voor het tegendeel doen, dat wil zeggen door onderricht en leven te leiden tot het valse en het boze.

Omdat ook anderen van de goede en de ware dingen beroven en zich die toe-eigenen ter wille van eigen eer en gewin, tot de vervloekingen behoorde, zei de Heer daarom: *'Wee u, gij schriftgeleerden en farizeeën, omdat gij de huizen der weduwen eet en dit onder het voorwendsel van lang te bidden; deswege zult gij overvloediger oordeel ontvangen'*, (Mattheüs 23:14; Lukas 20:47); de huizen der weduwen eten, voor hen die de ware dingen verlangen, daarvan beroven en de valse dingen leren.

Het was eveneens uitbeeldend dat de achtergelaten dingen in de velden, in de olijf- en wijngaarden, zouden zijn voor de vreemdeling, de wees en de weduwe, (Deuteronomium 24:1-22) en verder dat zij *'wanneer zij hadden voleindigd de tienden van hun inkomen te verdienen, in het derde jaar, geven zouden aan de vreemdeling, aan de wees en aan de weduwe, opdat zij in hun poorten zouden eten en verzadigd worden'*, (Deuteronomium 26:12,13).

Omdat het de Heer alleen is die onderricht en tot het goede en het ware leidt, wordt bij Jeremia gezegd: *'Laat uw wezen achter, Ik zal hen levend maken en dat de weduwen op Mij vertrouwen'*, (Jeremia 49:10,11); en bij Mozes: *'Jehovah doet het gericht van de wees en van de weduwe en Hij heeft de vreemdeling lief, om hem brood en kled te geven'*, (Deuteronomium 10:18); het brood voor het goede van de liefde, nrs. 2165, 2177, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735; het kled voor het ware van het geloof, nrs. 4545, 4763.

Dat Elia toen er honger was, omdat er geen regen was op het land, naar Sarepta tot een weduwe werd gezonden en van haar een kleine koek vroeg, die zij in de eerste plaats maken en hem geven zou en in de tweede plaats voor haarzelf en haar zoon en dat toen de kruik met meel niet werd verteerd en het de fles aan olie niet ontbrak, (1 Koningen 17:1-13), was

uitbeeldend, zoals alle overige dingen die van Elia worden vermeld en in het algemeen de dingen die in het Woord zijn.

De honger die in het land was omdat er geen regen was, beeldde de verwoesting uit van het ware in de Kerk, nrs. 1460, 3364; de weduwe in Sarepta diegenen buiten de Kerk die het ware verlangen; de koek die zij in de eerste plaats zou maken, het goede van de liefde tot de Heer, nr. 2177, die zij uit het luttele dat zij had, zou liefhebben boven zichzelf en haar zoon; de kruik met meel betekent het ware vanuit het goede, nr. 2177; en de fles met olie de naastenliefde en de liefde, nrs. 886, 3728, 4582; Elia beeldt het Woord uit waardoor zulke dingen geschieden, nr. 2762.

Dit wordt ook in de innerlijke zin verstaan onder de woorden van de Heer bij Lukas: ‘Geen profeet is aangenaam in zijn vaderland; in der waarheid zeg Ik u: Er waren vele weduwen in de dagen van Elia in Israël, toen de hemel drie jaren en zes maanden lang gesloten was, terwijl er een grote honger was over het gehele land; tot geen van haar evenwel werd Elia gezonden, dan alleen naar Sarepta van Zidon, tot een vrouw weduwe’, (Lukas 4:24-26), dat wil zeggen, tot degenen buiten de Kerk die het ware verlangen; de weduwen echter die binnen de verwoeste Kerk waren, tot wie Elia niet werd gezonden, zijn diegenen die niet in het ware zijn, omdat zij niet in het goede zijn, want waar het goede niet is, daar is ook het ware niet, hoezeer ook bij hen het ware in de uiterlijke vorm als het ware verschijnt, maar dit is zoals iets als een schil zonder pit.

Zij die in een zodanig ware en ook zij die in het valse zijn, worden aangeduid met de weduwen in de tegenovergestelde zin; zoals bij Jesaja: *‘Jehovah zal uit Israël afhouwen het hoofd en de staart, de tak en de bieze, op één dag; de grijsaard en de geëerde van aangezichten is het hoofd en de profeet, de leraar der leugen, is de staart; deswege zal zich de Heer niet verblijden over zijn jongelingen en zijner wezen en zijner weduwen zal Hij Zich niet erbarmen’*, (Jesaja 9:13,14,16).

Bij Jeremia: *‘Ik zal hen wannen met een wan, in de poorten des lands, Ik zal ze van kinderen beroven, Ik zal Mijn volk verderven; zij zijn van hun wegen niet bekeerd; zijn weduwen zijn Mij meerder geworden dan het zand der zeeën; Ik zal hun toebrengen over de moeder een jongeling verwoester op de middag; zij die zeven baarde, versmacht; zij heeft haar ziel uitgeblazen; haar zoon is ondergegaan, als het nog dag is’*, (Jeremia 15:7-9).

Bij dezelfde: *‘Onze erfenis is tot de vreemdelingen gewend, onze huizen, onze moeders zijn zoals weduwen’*, (Klaagliederen 5:2,3).

Omdat met weduwen diegenen werden aangeduid die niet in het ware zijn omdat zij niet in het goede zijn, was het daarom een schande voor de Kerken, ook voor die welke in de valse dingen vanuit het boze waren, om weduwen te worden genoemd, zoals bij Johannes:

‘In haar hart heeft zij gezegd: Ik zit, een koningin en een weduwe ben ik niet en een weklacht zal ik niet zien; deswege zullen haar plagen op één dag komen, dood, en weklacht en honger en zij zal met vuur worden verbrand’, (Openbaring 18:7,8); daar wordt over Babel gehandeld.

Eender over dezelfde bij Jesaja: *‘Hoor dit, gij kostelijke die zeker zit, die in haar hart zegt: Ik, en niet zoals ik een andere, ik zal niet als weduwe zitten, noch de beroving van kinderen kennen; doch die twee boze dingen zullen u in een ogenblik komen, op één dag, de beroving van kinderen en het weduwschap’*, (Jesaja 47:8,9).

Hieruit kan nu vaststaan wat de weduwe in de innerlijke zin van het Woord betekent; en aangezien de weduwe het ware van de Kerk zonder het goede ervan uitbeeldde en vandaar betekende, omdat de echtgenote het ware en de echtgenoot het goede is, was het daarom in de Oude Kerken, waar alle en de afzonderlijke dingen uitbeeldden, aan de priesters verboden, een weduwe tot echtgenote te nemen, als zij niet de weduwe van een priester was, waarover het volgende bij Mozes: *‘De hogepriester zal een echtgenote in haar maagdelijkheid nemen; een weduwe of verstorvene of verdorvene of een loonhoer, deze zal hij niet nemen, maar een maagd van zijn volken zal hij tot een echtgenote nemen’*, (Leviticus 21:13-15); en waar over de nieuwe tempel en over het nieuwe priesterschap wordt gehandeld bij Ezechiël:

‘De priesters Leviëten zullen zich niet een weduwe of verstotene tot echtgenoten nemen, maar maagden van het zaad van het huis Israëls; een weduwe echter die een weduwe van een priester zal zijn geweest, zullen zij nemen’, (Ezechiël 44:22); de maagden immers die zij tot echtgenoten zouden nemen, beeldden uit en betekenden vandaar de aandoening van het ware; ook de weduwe van een priester de aandoening van het ware uit het goede; een priester immers is in de uitbeeldende zin het goede van de Kerk.

Daarom was het eveneens geoorloofd aan de weduwen, *‘van een priester die geen kinderen hadden, van de hefoffers of van de heilige dingen te eten’*, (Leviticus 22:12,13).

Dat dit de betekenis van de weduwe is, wisten degenen die van de Oude Kerk waren vanuit hun leerstellingen; de leerstellingen immers bij hen waren de leerstellige dingen van de liefde en van de naastenliefde, welke ontelbare dingen bevatten die heden ten dage geheel en al in vergetelheid zijn geraakt.

Uit deze dingen wisten zij welke naastenliefde zij zouden betrachten of in welke plicht zij zouden zijn jegens de naaste; en wie weduwen, wie wezen en wie vreemdelingen werden genoemd enzovoort.

Hun erkennenissen van het ware en hun wetenschappelijke dingen bestonden daarin, te leren kennen en te weten wat de rituele dingen van hun Kerk uitbeeldden en betekenden en de geleerden onder hen wisten wat de dingen die op de aardbol en in de wereld zijn, uitbeeldden; zij hadden immers kennis daarvan dat de algehele natuur het uitbeeldende theater van het hemels rijk was, nrs. 2758, 2989, 2999, 3483; zulke dingen verhieven hun gemoederen tot de hemelse dingen en hun leerstellige dingen leidden ze tot het leven.

Maar nadat de Kerk van de naastenliefde tot het geloof was afgebogen en nog meer nadat zij het geloof van de naastenliefde had gescheiden en het geloof zonder de naastenliefde en haar werken zaligmakend had gemaakt, konden de gemoederen niet langer door de erkennenissen tot de hemelse dingen worden verheven, noch door de leerstellige dingen tot het leven worden geleid en dit dermate dat tenslotte nauwelijks iemand gelooft dat er enig leven na de dood is en nauwelijks iemand weet wat het hemelse is; dat er een geestelijke zin van het Woord is die niet in de letter verschijnt, zelfs dit kan men niet geloven; en zo zijn dus de gemoederen gesloten.

4845. Totdat Sela, mijn zoon, opgegroeid is; dat dit betekent, als de tijd daar is, staat vast uit de betekenis van opgroeien, namelijk van die leeftijd zijn, dus als de tijd daar is; en uit de uitbeelding van de zoon Sela, namelijk het afgodische, waarover eerder in de nrs. 4825, 4826, dus de Joodse godsdienst, die naar verhouding afgodisch was, nr. 4825; vandaar wordt met die woorden, ‘totdat Sela, mijn zoon, opgegroeid is’ aangeduid, als de tijd er zal zijn dat de Joodse godsdienst de innerlijke dingen of het geestelijke en de hemelse dingen van de uitbeeldende Kerk, welke Tamar is, kan aanvaarden, nrs. 4829, 4831, 4843.

4846. Omdat hij zei; dat dit het denken betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen van het Woord, te weten doorvatten en eveneens denken, waarover de nrs. 1791, 1815, 1819, 1898, 1919, 2080, 3395; hier wordt dus met ‘hij zei’ aangeduid, dat hij in zichzelf zei of dacht dat Tamar niet aan zijn zoon Sela tot vrouw zou worden gegeven; in de innerlijke zin, dat de innerlijke dingen van de uitbeeldende Kerk zouden worden vervreemd, nr. 4844.

4847. Misschien zou ook deze sterven, zoals zijn broeders; dat dit de vrees betekent dat het te gronde zou gaan, namelijk het uitbeeldende van de Kerk dat bij het nageslacht was dat uit Jakob was en in het bijzonder dat wat Jakob uit Jehudah had, staat vast uit de betekenis van dat hij niet misschien zou sterven, te weten de vrees dat het te gronde zou gaan. Hiermee, dat het uitbeeldende van de Kerk dat bij het nageslacht uit Jakob was, verloren zou gaan, indien daaraan de innerlijke dingen werden verbonden die van de echte uitbeeldende

Kerk zijn, is het als volgt gesteld: bij het nageslacht uit Jakob moest een uitbeeldende Kerk worden ingesteld, zodanig als die bij de Ouden was geweest.

Maar die natie was zodanig dat zij alleen de uiterlijke dingen wilde vereren en aanbidden en hoegenaamd niets wilde weten over de innerlijke dingen; deze Kerk was immers ondergedompeld in de begeerten van de eigenliefde en van de liefde van de wereld en vandaar in valse dingen.

Zij geloofde, meer dan de heidenen, dat er verscheidene goden waren, maar dat Jehovah groter was dan die, omdat Hij grotere wonderen kon doen; daarom keerden zij zich, zodra de wonderen ophielden en eveneens toen de wonderen van geringe waarde werden ten gevolge daarvan, dat zij veelvuldig voorkwamen en hun vertrouwd waren geworden, terstond tot andere goden, zoals klaarblijkend kan vaststaan uit de historische en profetische dingen van het Woord.

Omdat die natie zodanig was, kon bij haar de uitbeeldende Kerk niet worden ingesteld, zodanig als zij voor de Oude Kerk was geweest, maar alleen het uitbeeldende van de Kerk; en er was door de Heer in voorzien dat daardoor iets van vergemeenschapping met de hemel zou plaatsvinden; het uitbeeldende immers kan bij de bozen bestaan, omdat het niet de persoon maar de zaak betreft.

Daaruit blijkt dat de eredienst ten opzichte van hen niet anders dan afgodisch is geweest, nr. 4825, hoewel de uitbeeldende dingen in zich de heilige Goddelijke dingen bevatten.

Met een zodanige eredienst, namelijk een afgodische, kon het innerlijke niet worden verbonden; indien immers het innerlijke daaraan was verbonden, dat wil zeggen, indien zij de innerlijke dingen hadden erkend, zouden zij de heilige dingen hebben ontwijfd; het heilig innerlijke immers wordt, indien het verbonden wordt met een afgodisch uiterlijke, profaan. Vandaar komt het dat aan die natie de innerlijke dingen niet werden onthuld en dat zij, indien deze onthuld waren geworden, te gronde zou zijn gegaan.

Dat die natie de innerlijke dingen niet zou hebben kunnen opnemen en erkennen, hoezeer zij hun ook waren onthuld, blijkt duidelijk uit wat zij heden ten dage zijn; zij weten immers heden ten dage de innerlijke dingen, want zij leven onder de christenen, maar toch verwerpen zij ze en eveneens bespotten zij ze; zelfs doen de meesten van hen die bekeerd zijn, in hun hart ook niet anders.

Hieruit staat vast dat de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen niet bij deze natie is geweest, maar alleen het uitbeeldende van de Kerk, dat wil zeggen het uiterlijke zonder het innerlijke en dit is in zich afgodisch.

Hieruit kan men ook zien hoezeer diegenen uit de christenen in hun denken dwalen die geloven dat de Joodse natie aan het einde van de Kerk bekeerd en dan boven de christenen zal worden uitverkoren; en nog meer degenen die geloven dat hun dan de Messias of de Heer zal verschijnen en door een grote profeet en grote wonderen in het land Kanaän zal terugvoeren; maar in deze dwalingen vallen degenen die in de profetische dingen van het Woord onder Jehudah, onder Israëel, en onder het land Kanaän, Jehudah, Israëel en het land Kanaän verstaan, dus degenen die alleen de letterlijke zin geloven en zich niet om enig innerlijke bekommeren.

4848. En zij bleef in haars vaders huis; dat dit de vervreemding van hem betekent, staat vast uit de betekenis van weduwe blijven in het huis des vaders, te weten de vervreemding, waarover eerder in nr. 4844.

4849. vers 12-14. *En de dagen waren vermenigvuldigd en de dochter van Sua, de echtgenote van Jehudah stierf en Jehudah was vertroost en hij ging op tot de scheerders van zijn kudde van kleinvee, hij en Hira, zijn genoot, de Adullamiet, naar Timna.*

En aan Tamar werd te kennen gegeven, door te zeggen: Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna om zijn kudde van kleinvee te scheren.

En zij verwijderde de klederen van haar weduwschap van over zich en zij bedekte zich in een sluier, omhulde zich en zij zette zich in de ingang der bronnen die op de weg naar Timna zijn; omdat zij zag dat Sela opgegroeid was en zij hem niet tot vrouw was gegeven.

De dagen waren vermenigvuldigd, betekent de verandering van de staat; en de dochter van Sua stierf, betekent ten aanzien van het boze vanuit het valse; de echtgenote van Jehudah, betekent het godsdienstige bij de natie uit Jakob, in het bijzonder uit Jehudah; en Jehudah was vertroost, betekent de rust; en hij ging op tot de scheerders van zijn kudde van kleinvee, betekent iets van verheffing om voor de Kerk zorg te dragen; hij en Hira, zijn genoot, de Adullamiet, betekent dat zij niettemin in het valse was; naar Timna, betekent de staat; en aan Tamar werd te kennen gegeven, door te zeggen, betekent iets van vergemeenschapping met de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen; zie, uw schoonvader gaat op naar Timna om zijn kudde van kleinvee te scheren, betekent dat de Joodse Kerk voor zich wilde zorgdragen; en zij verwijderde de klederen van haar weduwschap van over zich, betekent de veinzing van het ware dat vanuit het goede is; en zij bedekte zich in een sluier, betekent het verduisterde ware; en zij omhulde zich, betekent zo niet erkend; en zij zette zich in de ingang der bronnen, die op de weg naar Timna zijn, betekent de overgang tot de ware dingen van de Kerk en tot de valse dingen; omdat zij zag dat Sela opgegroeid was en zij hem niet ter vrouw was gegeven, betekent het inzicht dat het niet anders kon worden verbonden met het godsdienstige waarin het nageslacht uit Jakob, in het bijzonder dat uit Jehudah was.

4850. De dagen waren vermenigvuldigd; dat dit de verandering van de staat betekent, staat vast uit de betekenis van het vermenigvuldigd worden van de dagen, namelijk het veranderd worden van de staat; de dag immers of de tijd in de innerlijke zin is de staat, nrs. 23, 487, 488, 893, 2788, 3462, 3785; en vermenigvuldigd worden, wanneer daarvan wordt gesproken met betrekking tot dagen of tijden, is veranderd worden; dat het een verandering van staat is die wordt aangeduid, blijkt ook uit wat volgt; er wordt gezegd vermenigvuldigd worden, omdat het de verandering van de staat ten aanzien van de ware dingen insluit, want vermenigvuldigd worden wordt gezegd met betrekking tot de ware dingen, nrs. 43, 55, 913, 983, 2846, 2847. Omdat zo vaak wordt gesproken van staat en eveneens van verandering van staat en weinigen weten, wat de staat en de verandering ervan is, moet het worden gezegd wat het is: met betrekking tot de innerlijke dingen van de mens, namelijk tot zijn aandoeningen en het denken daaruit, kan niet worden gesproken van tijd en van de voortgang van tijd, noch van ruimte en van de uitbreiding van ruimte, omdat zij niet in de tijd noch op een plaats zijn, hoewel het voor de zinnen in de wereld schijnt alsof zij er zijn, maar zij zijn in de innerlijke dingen die met de tijd en de plaats overeenstemmen; deze innerlijke dingen, die ermee overeenstemmen, kunnen niet anders dan staten worden genoemd; er is immers geen ander woord waarmee die overeenstemmende dingen kunnen worden uitgedrukt.

Er wordt gezegd dat de staat van de innerlijke dingen wordt veranderd, wanneer het gemoed of de ziel ten aanzien van de aandoeningen en van het denken daaruit wordt veranderd, zoals van droevig in blij en van blij weer in droevig, van goddeloos tot vroom of devoot, enzovoort; deze veranderingen worden veranderingen van de staat genoemd en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de aandoeningen en voor zover het denken hierdoor wordt geregeerd, ook met betrekking tot het denken; maar de veranderingen van de staat van het denken zijn daarin zoals de afzonderlijke dingen in het algemene en die zijn ten opzichte daarvan variaties.

4851. En de dochter van Sua stierf; dat dit betekent ten aanzien van het boze vanuit het valse, staat vast uit de betekenis van sterven, namelijk ophouden zodanig te zijn, nr. 494; en uit de betekenis van de dochter van Sua, namelijk het boze vanuit het valse, nrs. 4818, 4819; hier wordt dus met de dochter van Sua stierf na de vermenigvuldigde of na meerdere dagen, de

verandering van de staat ten aanzien van het boze vanuit het valse aangeduid, namelijk dat het niet zodanig was als tevoren.

4852. De echtgenote van Jehudah; dat dit het godsdienstige betekent bij de natie uit Jakob, in het bijzonder uit Jehudah, staat vast uit de betekenis van de echtgenote, namelijk de Kerk, nrs. 252, 253, 409, 749, 770; hier echter het godsdienstige, omdat er wordt gehandeld over de Joodse natie, bij wie de Kerk was, maar slechts het van het innerlijke gescheiden uiterlijke van de Kerk, nrs. 4281, 4288, 4289, 4307, 4500, 4433, 4680, 4825, 4844, 4847; dit kan niet anders worden genoemd dan het godsdienstige; zij konden immers in het uiterlijk heilige zijn en geheel en al zonder het innerlijk heilige, nr. 4293; en uit de uitbeelding van Jehudah, te weten de natie uit Jakob en in het bijzonder die uit Jehudah, waarover de nrs. 4815, 4842.

4853. En hij ging op tot de scheerders van zijn kudde van kleinvee; dat dit iets van verheffing betekent om voor de Kerk zorg te dragen, staat vast uit de betekenis van opgaan, namelijk opgeheven worden en wel van het uiterlijke naar het innerlijke, nrs. 3084, 4539 en uit de betekenis van de scheerder, te weten het nut, nr. 4110; dus het nut willen of zorg dragen; en uit de betekenis van de kudde van kleinvee, namelijk de Kerk, nrs. 343, 3767, 3768, 3772.

4854. Hij en Hira, zijn genoot, de Adullamiet; dat dit betekent dat zij toch in het valse was, staat vast uit de betekenis van Hira, de Adullamiet, namelijk het valse, nrs. 4816, 4817; wanneer dus deze zijn genoot wordt genoemd, wordt aangeduid dat het valse aan haar was aangeboden of dat zij toch in het valse was.

4855. Naar Timna, betekent de staat, namelijk waarin hij was bij het zorg dragen voor de Kerk; dat Timna deze staat betekent, blijkt eveneens uit het Boek Richteren, waar over Simson wordt gehandeld, namelijk dat hij neerdaalde tot Timna en daar een vrouw nam van de dochteren der Filistijnen, (Richteren 14:1-4,7); en daar wordt eender met Timna de staat aangeduid van zorg dragen voor de Kerk; de vrouw die hij van de dochters van de Filistijnen nam, is in de uitbeeldende zin het ware uit het niet goede, dus het verduisterde ware, dat ook hier nu door Tamar wordt uitgebeeld; Filistijnen immers zijn zij die in de leerstellige dingen van het geloof zijn en niet in het leven volgens die leringen, nrs. 1197, 1198, 3412, 3413; en bovendien wordt Timna met name genoemd onder de plaatsen van de erfenis van de stam van Dan, (Jozua 19:43).

Dat alle plaatsnamen in het Woord dingen en staten betekenen, zie de nrs. 1224, 1264, 1888, 3422, 4298, 4442.

4856. En aan Tamar werd te kennen gegeven, door te zeggen; dat dit iets van vergemeenschapping betekent met de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, staat vast uit de betekenis van te kennen geven, namelijk het ontwaren, nr. 3608; dus de vergemeenschapping; en uit de uitbeelding van Tamar, namelijk de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen, waarover de nrs. 4829, 4831.

Er wordt gezegd vergemeenschapping met deze Kerk wanneer de staat veranderd is en er dan iets van verheffing is om zorg te dragen voor de Kerk, waarover de nrs. 4850, 4853.

4857. Zie, uw schoonvader gaat op naar Timna om zijn kudde van kleinvee te scheren; dat dit betekent dat de Joodse Kerk voor zich wilde zorg dragen, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, namelijk de Kerk bij de natie uit Jakob, in het bijzonder bij Jehudah, waarover de nrs. 4815, 4842, 4852, die hier de schoonvader wordt genoemd, omdat er iets van vergemeenschapping was met de Kerk, uitbeeldend voor de geestelijke en hemelse dingen, die hier de schoondochter is; uit de betekenis van opgaan, namelijk iets van verheffing, nr.

4853; uit de betekenis van de kudde van kleinvee scheren, namelijk zorg dragen voor de Kerk, nr. 4853; de staat van daarvoor zorg te dragen is Timna, nr. 4855.

Dat deze innerlijke zin in deze woorden is, kan geenszins uit de letter verschijnen; het gemoed immers denkt, wanneer men deze dingen leest over Jehudah, over Timna, over het scheren van de kudde van kleinvee niet over geestelijke dingen, die gescheiden zijn van de persoon, van de plaats en van het wereldse nut; niettemin doorvatten de engelen, omdat zij in geestelijke dingen zijn, niets anders met die dingen dan wat gezegd is; wanneer immers de letterlijke zin overgaat in de geestelijke, vergaan zulke dingen als tot de persoon, de plaats en de wereld behoren.

Het schijnt weliswaar ongelooflijk dat het zo is, maar de oorzaak hiervan is dat de mens, zolang hij in de wereld leeft, denkt vanuit natuurlijke en wereldse dingen die daar zijn en niet vanuit geestelijke en hemelse dingen; en zij die zijn ondergedompeld in lichamelijke en aardse dingen, weten ook niet dat er iets geestelijks en iets hemels is, en nog minder dat deze onderscheiden zijn van de wereldse en de natuurlijke dingen, terwijl zij toch onderscheiden zijn zoals de geest van de mens van zijn lichaam; en dat de geestelijke zin in de letterlijke zin leeft zoals de geest van de mens in zijn lichaam; en eveneens dat de geestelijke zin op eendere wijze voortleeft wanneer de letterlijke zin vergaat; vandaar kan de innerlijke zin de ziel van het Woord worden genoemd.

4858. En zij verwijderde de klederen van haar weduwschap van over zich; dat dit het veinzen betekent van het ware dat vanuit het goede is, staat vast uit de betekenis van de weduwe, namelijk diegenen die in het ware zonder het goede zijn en toch verlangen door het goede geleid te worden, nr. 4844; de klederen waarmee de weduwen bekleed werden, beeldden zo'n ware uit en wel omdat de klederen de ware dingen betekenen, nrs. 2576, 4545, 4763; vandaar wil deze klederen verwijderen zeggen, de uitbeelding van weduwe - dat wil zeggen, van het ware zonder het goede – afleggen en omdat zij zich met een sluier bedekte, het ware dat vanuit het goede is, veinzen.

4859. En zij bedekte zich in een sluier; dat dit het verduisterde ware betekent, staat vast uit de betekenis van zich of de aangezichten met een sluier bedekken, namelijk verbergen en zo het ware verduisteren dat zij veinsde vanuit het goede te zijn, zoals eerder in nr. 4858; en dit ter wille van de verbinding met Jehudah; wanneer immers de bruiden voor het eerst de bruidegom naderden, bedekten zij zich met een sluier, zoals men leest van Rebekka toen zij tot Izaäk kwam, (Genesis 24:65) waarmee de schijnbaarheden van het ware werden aangeduid, nr. 3207; de echtgenote immers betekent het ware en de echtgenoot het goede; en omdat het ware niet verschijnt zodanig als het is alvorens het met zijn goede wordt verbonden, bedekten de bruiden, om dit uit te beelden, zich met een sluier zodra zij de echtgenoot zagen; eender hier Tamar; zij immers beschouwde Sela, de zoon van Jehudah, als haar echtgenoot, maar omdat zij niet aan hem gegeven werd, beschouwde zij in zijn plaats zijn vader als degene die de zwagerplicht zou betonen; daarom bedekte zij zich zoals een bruid met een sluier, niet echter zoals een hoer, hoewel Jehudah dit geloofde, omdat hoeren destijds eveneens hun aangezichten plachten te bedekken, zoals uit vers 15 blijkt. Dat Jehudah haar voor een hoer hield, kwam omdat de Joodse natie, die daar met Jehudah wordt aangeduid, de innerlijk ware dingen van de uitbeeldende Kerk niet anders beschouwde dan als een hoer, waarom Jehudah ook met haar zoals met een hoer werd verbonden, niet echter Tamar zo met hem.

Omdat de innerlijke dingen aan die natie nooit anders hebben kunnen verschijnen, wordt hier daarom daarmee dat zij zich met een sluier bedekte, het verduisterde ware aangeduid; en dat het ware van de Kerk voor hen verduisterd is, wordt ook heden ten dage daarmee aangeduid dat zij zich in hun synagogen met sluiers of omhangsels bedekken.

Iets eenders werd ook uitgebeeld door Mozes, terwijl hij neerdaalde van de berg Sinaï, namelijk dat hij zich met een sluier bedekte, zo vaak hij met het volk sprak, (Exodus 34:28 tot einde); Mozes beeldde het Woord uit, dat de Wet wordt genoemd, zie de voorrede tot (Genesis 18) waarom soms wordt gezegd de Wet en de Profeten, zoals in, (Mattheüs 5:18; 11:13; 22:36,40) en soms Mozes en de Profeten, zoals in (Lukas 16:29,31; 24:27,44); door de straling van de huid van zijn aangezichten werd het innerlijke van het Woord aangeduid, want het aangezicht is het innerlijke, nrs. 358, 1999, 2434, 3527, 4066, 4796, 4797; dit immers is, omdat het geestelijk is, in het licht van de hemel; dat hij zijn aangezicht verhulde zo vaak hij met het volk sprak, beeldde uit dat het innerlijk ware voor hen bedekt was en dus verduisterd dat zij niet iets van licht daaruit verdroegen.

4860. En bewond zich; dat dit betekent zo niet erkend, staat vast uit de betekenis van bewinden, namelijk verbergen, dus niet herkend worden; zie wat eerder in nr. 4859 is gezegd.

4861. En zij zette zich in de ingang der bronnen die op de weg naar Timna zijn; dat dit de overgang betekent tot de ware dingen van de Kerk en tot de valse dingen, staat vast uit de betekenis van de bronnen, namelijk de ware dingen van de Kerk, die vanuit het Woord zijn; de bron immers is in de universele zin het Woord, nrs. 2702, 3069, 3424; in de ingang ervan, is in de toegang daartoe; en omdat de uiterlijke ware dingen, die van de letterlijke zin van het Woord zijn, toegang verschaffen, zijn zij de ingang; en indien deze ware dingen niet worden verlicht door de innerlijke ware dingen, dat wil zeggen, door die welke van de innerlijke zin zijn, dan brengen zij de valse dingen tevoorschijn bij hen die in het boze zijn; daarom wordt hier door de ingang der bronnen de overgang aangeduid tot de ware dingen van de Kerk en tot de valse dingen; op de weg naar Timna, is tot het nut van de Kerk, want Timna is de staat van zorgdragen voor de Kerk, nrs. 4855, 4857.

4862. Omdat zij zag dat Sela opgegroeid was en zij hem niet tot vrouw was gegeven; dat dit het inzicht betekent dat het niet anders kon worden verbonden met het godsdienstige waarin het nageslacht uit Jakob, in het bijzonder uit Jehudah, was, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk het doorschouwen, nrs. 2150, 2325, 3764, 3863, 4403-4421; dat het het doorzicht was dat het niet anders kon worden verbonden met het godsdienstige waarin het nageslacht uit Jakob en in het bijzonder dat uit Jehudah was, komt omdat met Jehudah dat nageslacht wordt aangeduid, nrs. 4815, 4842, 4852; dus het godsdienstige bij hen, waarmee het werd verbonden, omdat het niet kon worden verbonden met Sela; met Sela wordt ook het afgodische aangeduid, nrs. 4825, 4826, 4845, waarmee het ware van de uitbeeldende Kerk, dat Tamar is, evenmin kon worden verbonden.

4863. vers 15-18. *En Jehudah zag haar en hij hield haar voor een loonhoer, omdat zij haar aangezichten had bedekt.*

En hij week af tot haar tot de weg en hij zei: Geef, ik bid u, dat ik tot u kome; omdat hij niet wist dat zij zijn schoondochter was; en zij zei: Wat geeft gij mij dat gij tot mij komt.

En hij zei: Ik zal een geitenbokje zenden van de kudde van kleinvee; en zij zei: Zo gij pand geeft, totdat gij zendt.

En hij zei: Welk pand is het dat ik u zal geven; en zij zei: Uw zegel, uw doekje en uw stok die in uw hand is; en hij gaf ze haar en hij kwam tot haar en zij ontving hem.

Jehudah zag haar, betekent het godsdienstige van de Joodse natie, hoe het toen de innerlijke dingen van de uitbeeldende Kerk aanmerkte; en hij hield haar voor een loonhoer, betekent dat het ze niet anders aanmerkte dan als het valse; omdat zij haar aangezichten had bedekt, betekent dat de innerlijke dingen voor hen verborgen waren; en hij week af tot haar tot de weg, betekent dat het zich aanvoegde, omdat het zodanig was; en hij zei: Geef, ik bid u, dat ik

tot u kome, betekent de drift tot verbinding; omdat hij niet wist dat zij zijn schoondochter was, betekent dat het niet bemerkte dat het het ware van de uitbeeldende Kerk was; en zij zei: Wat geeft gij mij dat gij tot mij komt, betekent het wederkerige van de verbinding met de voorwaarde; en hij zei: Ik zal een geitenbokje zenden van de kudde van kleinvee, betekent het onderpand van de verbinding; en zij zei: Zo gij mij pand geeft, totdat gij zendt, betekent het wederkerige, indien er zekerheid is; en hij zei: Welk pand is het dat ik u zal geven, betekent dat het zeker was; en zij zei: Uw zegel, betekent het kenteken van de toestemming; uw doekje, betekent door het ware; en uw stok die in uw hand is, betekent door de macht ervan; en hij gaf ze haar, betekent zo het zekere; en hij kwam tot haar, betekent de verbinding; en zij ontving hem, betekent de opneming zo.

4864. En Jehudah zag haar; dat dit het godsdienstige van de Joodse natie betekent, hoe het toen de innerlijke dingen van de uitbeeldende Kerk aanmerkte, staat vast uit de betekenis van zien, namelijk merken en verstaan, waarover de nrs. 2150, 2325, 2807, 3764, 3863, dus aanmerken; uit de uitbeelding van Tamar, die hier haar is, namelijk de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en hemelse dingen, waarover de nrs. 4829, 4831, hier het innerlijke van die Kerk, omdat daarover wordt gehandeld, hoe het door het godsdienstige van de Joodse natie werd aangemerkt en opgenomen; en uit de uitbeelding van Jehudah, namelijk in het bijzonder de Joodse natie, waarover de nrs. 4815, 4842; dus het godsdienstige van die natie, want waar in het Woord een natie wordt vermeld, wordt in de innerlijke zin datgene verstaan wat van de Kerk van die natie is; de innerlijke zin immers bekommert zich niet in het minst om de vermeldenswaardige en historische dingen van enige natie, maar slechts om het hoedanige ten aanzien van de dingen die van de Kerk zijn.

Daaruit blijkt dat met Jehudah zag haar, het godsdienstige van de Joodse natie wordt aangeduid, hoe het toen de innerlijke dingen van de uitbeeldende Kerk aanmerkte.

4865. En hij hield haar voor een loonhoer; dat dit betekent, dat het ze niet anders aanmerkte dan als het valse, staat vast uit de betekenis van de loonhoer, namelijk het valse, nrs. 2466, 2729, 3399; dus dat de Joodse natie vanuit haar godsdienstige het innerlijke van de Kerk niet anders aanmerkte dan als het valse.

Dat de loonhoer het valse is, komt omdat het huwelijk het hemels huwelijk uitbeeldt, dat het huwelijk is van het goede en het ware: de echtgenoot het goede en de echtgenote het ware, en vandaar de zonen de ware dingen en de dochters de goede dingen; en de schoonzoon en de schoondochter, de schoonvader en de schoonmoeder en meer verwantschappen volgens de graden de dingen die van het hemels huwelijk zijn; daarom betekenen echtbreuken en hoererijen, omdat zij tegenovergesteld zijn, het boze en het valse; en eveneens zijn zij uit de aard van de zaak tegenovergesteld, want zij die hun leven doorbrengen in echtbreuk en hoererij, bekommeren zich nooit om het goede en het ware; de oorzaak hiervan is deze dat de ware echtelijke liefde neerdaalt vanuit het hemels huwelijk, dat wil zeggen, vanuit het huwelijk van het goede en het ware; maar echtbreuken en hoererijen zijn vanuit de verbinding van het boze en het valse, die vanuit de hel is, nrs. 2727 tot 2759.

Dat de Joodse natie de innerlijke dingen van de Kerk niet anders dan als valse dingen heeft beschouwd en eveneens heden ten dage zo aanmerkt, is datgene wat daarmee wordt aangeduid, dat Jehudah zijn schoondochter Tamar voor niets anders dan een loonhoer heeft gehouden en dat hij zich met haar als met een loonhoer heeft verbonden; door zo'n oorsprong van die natie wordt uitgebeeld vanwaar hun godsdienstige is en hoedanig het is.

Dat die natie het innerlijke van de Kerk als een hoer aanmerkt of als het valse, blijkt duidelijk; indien iemand hun bijvoorbeeld zou zeggen dat het een innerlijke van de Kerk is dat de Messias, over wie in de profetische dingen van het Woord voorzeggings wordt gedaan en die zij daarom verwachten, de Heer is, verwerpen zij dit geheel en al als vals; indien iemand zou zeggen dat het innerlijke van de Kerk is dat het rijk van de Messias niet werelds en tijdelijk is,

maar hemels en eeuwig, verklaren zij dit eveneens als vals; indien iemand zou zeggen dat de rituele dingen van hun Kerk de Messias en Zijn hemels rijk hebben uitgebeeld, weten zij niet wat dit is; indien iemand zou zeggen dat het innerlijke van de Kerk het goede van de naastenliefde en het ware van het geloof naar de leer en tegelijk naar het leven is, beschouwen zij dit niet anders dan als vals; eender in alle overige dingen; ja zelfs lachen zij stompzinnig alleen al bij de stelling dat er een innerlijke van de Kerk is.

De oorzaak hiervan is deze dat zij alleen in uiterlijke dingen zijn en wel in de laagste dingen van de uiterlijkheden, die daarin bestaan de aardse dingen lief te hebben; zij zijn immers meer dan anderen in gierigheid die geheel en al aards is; zulke mensen kunnen de innerlijke dingen van de Kerk geenszins anders aanmerken; zij zijn immers verder verwijderd van de overigen van het hemelse licht, dus meer dan de overigen in dichte donkerheid.

4866. Omdat zij haar aangezichten had bedekt; dat dit betekent dat de innerlijke dingen voor hen verborgen waren, staat vast uit de uitbeelding van Tamar, namelijk de uitbeeldende Kerk, nrs. 4829, 4831; uit de betekenis van bedekken, namelijk verborgen worden; en uit de betekenis van de aangezichten, namelijk de innerlijke dingen, waarover de nrs. 358, 1999, 2434, 3527, 3573, 4066, 4326, 4796-4799; daaruit blijkt dat met ‘zij bedekte haar aangezichten’ wordt aangeduid dat de innerlijke dingen voor hen verborgen waren; zie de nrs. 4859, 4865.

4867. En hij week af tot haar tot de weg; dat dit betekent dat het zich aanvoegde, omdat het zodanig was, staat vast uit de betekenis van de weg, te weten het ware, waarover de nrs. 627, 2333, 3123, 3142, 3477; dus in de tegenovergestelde zin het valse, hier het valse, omdat hij haar voor een loonhoer hield en dat met de loonhoer het valse wordt aangeduid, zie nr. 4865; daarom wordt er ook gezegd dat hij tot de weg afweek, want van afwijken wordt gesproken met betrekking tot het valse, nrs. 4815, 4816.

4868. En hij zei: Geef, ik bid u, dat ik tot u kome; dat dit de drift tot de verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van tot de ene of de andere komen of ingaan, namelijk verbonden worden, nr. 4820; dat het de drift is, zodanig als die tot de verbinding tot een loonhoer is, is duidelijk; in de innerlijke zin met het valse.

Dat de Joodse natie, die hier met Jehudah wordt aangeduid, nrs. 4815, 4842, 4864, het innerlijk ware van de uitbeeldende Kerk niet anders dan als het valse heeft aangemerkt en dat zij het heden ten dage ook niet anders beschouwt, zie eerder in nr. 4865; hier nu wordt daarover gehandeld dat zij zich toch daarmee heeft verbonden, maar niet als met een echtgenote, maar als met een loonhoer, dat wil zeggen, niet als met het ware, maar als met het valse; met betrekking tot de verbinding met het valse wordt evenals met betrekking tot de verbinding met een loonhoer van drift gesproken.

Al diegenen verbinden zich met het innerlijk ware als met een loonhoer, die enig en alleen de uiterlijke zin van het Woord, dat wil zeggen, de letterlijke zin ervan, geloven en elke innerlijke zin ervan, dat wil zeggen, de geestelijke zin, geheel en al verwerpen; maar voornamelijk diegenen die de uiterlijke of letterlijke zin van het Woord aanwenden ten gunste van de begeerten van de eigenliefde en de liefde van de wereld of van de begeerten van overheersing en van gewin.

Zij die dit doen, kunnen geenszins anders dan het innerlijk ware als iets zodanigs beschouwen en indien zij zich daarmee verbinden, doen zij dit vanuit een drift zoals die tot de verbinding met een loonhoer; dit doen bovenal diegenen die uit de Joodse natie zijn; en eveneens zij die in het Woord onder Babel worden verstaan; echter niet diegenen die weliswaar de letterlijke zin van het Woord eenvoudig geloven, maar wel leven volgens de dingen die van de innerlijke zin zijn, namelijk in de liefde en de naastenliefde en daaruit in het geloof, want deze dingen zijn van de innerlijke zin van het Woord en ook zij die die dingen daaruit onderwijzen;

immers de innerlijke en de uiterlijke zin komen samen in deze twee geboden: namelijk de Heer liefhebben boven alles en de naaste als zichzelf.

Dat de Joodse natie het innerlijk ware als een loonhoer beschouwt en indien zij zich daarmee verbindt, zij dit doet vanuit de drift zoals die tot de verbinding met zo iemand; daarvoor dienen de volgende voorbeelden als toelichting: indien men hun zegt dat het Woord heilig is, ja zelfs dat het allerheiligst is, ook dat elk haakje daar heilig is, erkennen zij dit en verbinden zij zich, maar dit vanuit een zodanige drift, want zij geloven het heilige in de letter en niet dat daardoor het heilige invloeit bij hen die in de aandoening van het goede en het ware zijn wanneer zij het lezen.

Indien men hun zegt dat verscheidenen die in het Woord met name worden genoemd als heilig moeten worden vereerd, zoals: Abraham, Izaäk, Jakob, Mozes, Aharon, David erkennen zij dit en verbinden zij zich, maar vanuit een eendere drift; zij geloven immers dat dezen boven anderen uitverkoren waren en vandaar heilig en dat zij daarom als godheden moeten worden vereerd, terwijl zij toch het heilige nergens anders vandaan hebben dan hieruit, dat zij de Heer hebben uitgebeeld en het uitbeeldend heilige de persoon in het geheel niet raakt; en bovendien wacht eenieder zonder onderscheid zijn leven na de dood.

Indien men hun zegt dat de ark bij hen, de tempel, het altaar voor de brandoffers, het reukaltaar, het brood op de tafel, de kandelaar met de lampen, het voortdurende vuur, de slachtoffers, de reukwerken, de olie en verder de klederen van Aharon, vooral de borstlap waarop de Urim en de Thumim waren, heilig zijn geweest, erkennen zij dit en verbinden zij zich, maar vanuit een zodanige drift, want zij geloven dat die dingen in zich heilig zijn geweest, dus dat het hout, de steen, het goud, het zilver, het brood, het vuur, heilig waren en wel innerlijk, omdat Jehovah daarin was, of dat de aan die dingen toegevoegde heiligheid van Jehovah daadwerkelijk daarin is geweest.

Dit is hun innerlijk ware, dat evenwel naar verhouding het valse is; het heilige immers is alleen in het goede en het ware dat uit de Heer in de liefde tot Hem en in de liefde jegens de naaste is en daaruit in het geloof en dus niet dan alleen in levende wezens, dat wil zeggen, in de mensen die uit de Heer die dingen opnemen.

Indien men hun zegt dat de christelijke Kerk één is met de Kerk die bij hen was ingesteld, maar dat deze innerlijk is en die van hen uiterlijk is geweest, zodat wanneer de bij hen ingestelde Kerk wordt ontdaan van de uiterlijke dingen en ontbloomt, de christelijke Kerk verschijnt, erkennen zij dit niet anders dan als een hoer, dat wil zeggen, als vals; niettemin verbinden verscheidenen van hen, die zich van het Jodendom tot het christendom bekeren, met dit ware, maar eveneens vanuit een zodanige drift.

Zulke dingen worden in het Woord meermalen hoererijen genoemd.

Wat echter diegenen aangaat die in het Woord met Babel worden aangeduid, deze beschouwen de innerlijke ware dingen Kerk op eenzelfde wijze; maar omdat zij de innerlijke kennen en die eveneens in hun knapen jaren erkennen, maar ze op volwassen leeftijd loochenen, worden zij in het Woord beschreven met schandelijke echtbreuken en goddeloze bijliggingen, want dit zijn ontwijdingen.

4869. Omdat hij niet wist dat zij zijn schoondochter was; dat dit betekent dat het niet bemerkte dat het het ware van de uitbeeldende Kerk was, staat vast uit de betekenis van de schoondochter, namelijk het ware van de Kerk, verbonden aan zijn goede, nr. 4843; dat het het ware van de uitbeeldende Kerk is dat hier de schoondochter is, komt omdat door Tamar, die hier de schoondochter is, de Kerk uitbeeldend voor de geestelijke en de hemelse dingen wordt uitgebeeld, nrs. 4829, 4831 en zie ook de nrs. 4865, 4866, 4868.

4870. En zij zei: Wat geeft gij mij dat gij tot mij komt; dat dit het wederkerige van de verbinding betekent met de voorwaarde, staat vast uit de betekenis van ‘tot mij komen’,

namelijk de verbinding, nrs. 4820, 4868; dat het het wederkerige is met de voorwaarde is zonder ontvouwing duidelijk.

4871. En hij zei: Ik zal een geitenbokje zenden van de kudde van kleinvee; dat dit het onderpand van de verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van het geitenbokje, namelijk de onschuld van de uiterlijke of natuurlijke mens, nr. 3519; en omdat het de onschuld is, is het het onderpand van de echtelijke liefde of het onderpand van de verbinding; de ware echtelijke liefde immers is de onschuld, nr. 2736; vandaar was het een door de Ouden aangenomen gebruik dat zij, wanneer zij opnieuw tot hun echtgenoten gingen, een geitenbokje voorafgezonden, zoals eveneens blijkt uit wat over Simson wordt vermeld in het Boek Richteren: *‘Het geschiedde na dagen, in de dagen van de tarweoogst, dat Simson zijn echtgenote bezocht met een geitenbokje; want hij zei: Ik zal ingaan tot mijn echtgenote in de kamer’*, (Richteren 15:1); hier eender, maar omdat het beloofde geitenbokje niet werd aanvaard, eiste Tamar een pand.

Er wordt gezegd een onderpand van de verbinding, niet een echtelijk onderpand, omdat het van de zijde van Jehudah een verbinding was zodanig als die met een loonhoer.

4872. En zij zei: Zo gij mij pand geeft, totdat gij zendt; dat dit het wederkerige betekent, indien er zekerheid is, staat vast uit wat eerder door Tamar werd gezegd: *‘Wat geeft gij mij, dat gij tot mij komt’*, wat aanduidt het wederkerige van de verbinding met de voorwaarde, nr. 4870; hier het wederkerige, indien er zekerheid is, omdat het pand tot zekerheid moest dienen dat het beloofde gegeven zou worden.

4873. Welk pand is het dat ik u geven zal; dat dit betekent dat het zeker was, staat vast uit de betekenis van het pand, namelijk dat daardoor zekerheid is, waarover vlak hiervoor in nr. 4872; dat het zeker is, blijkt ook uit wat nu volgt, namelijk dat het pand werd gegeven.

4874. En zij zei: *‘Uw zegel’*; dat dit het kenteken van de toestemming betekent, staat vast uit de betekenis van het zegel, namelijk het kenteken van de toestemming; dat het zegel het kenteken van de toestemming is, komt daarvandaan dat daarmee in de oude tijden de besluiten werden bevestigd en daarom wordt door het zegel eigenlijk de bevestiging zelf aangeduid en de uiting dat het zo was.

Dat Tamar tot pand dat haar een geitenbokje zou worden gezonden, dat zij daarna niet aanvaardde, zijn zegel, doekje en stok vroeg, sluit een verborgenheid in die men zonder de innerlijke zin geenszins kan weten.

Het is een verborgenheid – omdat het geitenbokje het ware echtelijke betekende, dus het innerlijke, want al het echte is tevens het innerlijke, dat er van de zijde van Jehudah niet was - waarom zij het geitenbokje ook niet aanvaardde, zoals blijkt uit wat volgt, maar in plaats daarvan nam zij een uiterlijke aan, waarmee het innerlijke van de Kerk, dat met Tamar wordt aangeduid, zou worden verbonden; het uiterlijke van de Kerk wordt aangeduid met het zegel, het doekje en de stok; met het zegel de toestemming zelf, met het doekje het uiterlijk ware en met de stok de macht van dat ware; die dingen zijn eveneens de onderpanden van de verbinding van de uiterlijke of natuurlijke mens.

De verbinding van het innerlijk ware met het uiterlijke of met het godsdienstige van de Joodse natie, wordt uitgebeeld door de verbinding van Tamar met Jehudah als van een schoondochter met haar schoonvader, onder het voorwendsel van de zwagerplicht; en de verbinding van het godsdienstige van de Joodse natie met het innerlijke van de Kerk wordt uitgebeeld door de verbinding van Jehudah met Tamar zoals met een loonhoer.

De verbindingen gedragen zich ook geheel en al eender; maar het hoedanige ervan kan niet zo begrijpelijk worden ontvouwd; duidelijk komt het uit voor de engelen en voor de goede geesten; het vertoont zich immers aan degenen die in het licht van de hemel zijn, waarin de

verborgenheden van het Woord openliggen als op klaarlichte dag; anders als in het licht van de wereld, dat bij de mensen is.

Het moet slechts in het kort worden gezegd: de uitbeeldende dingen die bij de nakomelingen van Jakob waren ingesteld, waren niet geheel en al eender aan die welke in de Oude Kerk waren; zij waren voor het merendeel eender aan die welke waren in de door Eber ingestelde Kerk, die de Hebreeuwse Kerk werd genoemd; hierin waren verschillende nieuwe erediensten, zoals de brandoffers en de slachtoffers die in de Oude Kerk onbekend waren geweest, behalve andere dingen; met deze uitbeeldende dingen was het innerlijke van de Kerk niet zo verbonden als met de uitbeeldende dingen van de Oude Kerk; hoe echter bij de Joodse natie het innerlijke van de Kerk met de uitbeeldende dingen was verbonden en omgekeerd, dit wordt in de innerlijke zin beschreven door de verbinding van Tamar met Jehudah zoals van een schoondochter met haar schoonvader onder het voorwendsel van de zwagerplicht en door de verbinding van Jehudah met Tamar als met een loonhoer; over de Hebreeuwse Kerk zie de nrs. 1238, 1241, 1327, 1343, 3031, 4516, 4517; en dat de slachtoffers in deze Kerk, niet in de Oude Kerk waren, nrs. 923, 1128, 1343, 2180, 2818.

4875. Uw doekje; dat dit betekent door het ware, namelijk het kenteken van de toestemming, staat vast uit de betekenis van het doekje namelijk het ware; dat het doekje het ware is, komt omdat het tot die dingen behoort die op kleding betrekking hebben en met klederen in het algemeen worden de ware dingen aangeduid; de oorzaak hiervan is dat zoals klederen het vlees bekleden, de ware dingen het goede bekleden, nrs. 297, 2132, 2576, 4545, 4763; daarom betekende bij de Ouden elk ding waarmee zij zich bekleedden, enig speciaal en bijzonder ware, vandaar iets anders de rok, iets anders de mantel, de toga en ook iets anders de hoofdbedekkingen, zoals de tulband en de tiaar; en iets anders de bedekkingen van de dij en de voeten, zoals de broek, de kousen enzovoort; het doekje echter betekende het uiterste of laagste ware; het bestond ook uit samengedraaide draden, waarmee de bepalingen van een zodanig ware worden aangeduid.

Een zodanig ware betekent ook het doekje bij Mozes: *‘Alle open vat waarop niet tot deksel een doekje is, dat is onrein’*, (Numeri 19:15), waarmee werd aangeduid, dat niets onbepaald mocht zijn; datgene immers wat onbepaald is, is open; ook zijn het de uiterste ware dingen tot welke de innerlijke ware dingen worden bepaald en waarin zij haar grens vinden.

4876. En uw stok die in uw hand is; dat dit betekent door de macht ervan of van dat ware, staat vast uit de betekenis van de hand, namelijk de macht, waarover hierna; en uit de betekenis van de hand, namelijk ook de macht, waarover de nrs. 876, 3091, 3387, 3563.

Er wordt gezegd ‘die in uw hand is’, omdat wordt aangeduid de macht van dat ware, namelijk van het laagste, zodanig als het godsdienstige van de Joodse natie had, welke hier Jehudah is. Dat van macht wordt gesproken met betrekking tot het ware, zie de nrs. 3091, 3563.

In het Woord wordt meermalen van een stok melding gemaakt en het is wonderlijk dat nauwelijks iemand heden ten dage weet dat daarmee iets in de geestelijke wereld wordt uitgebeeld, zoals dat Mozes werd bevolen, zo vaak als er wonderen plaatsvonden, de stok op te heffen en dat zij zo ook hebben plaatsgevonden.

Dat dit ook onder de heidenen bekend was, kan vaststaan uit de dingen van hun fabels, waarin aan de magiërs stokken werden toegeschreven.

Dat de stok de macht betekent, komt omdat die een steun is; hij ondersteunt immers de hand en de arm en daardoor het gehele lichaam; daarom neemt de stok de betekenis aan van dat deel dat hij het naast ondersteunt, namelijk van de hand en de arm; met het ene en het andere, namelijk met de hand en met de arm wordt in het Woord de macht van het ware aangeduid.

Dat ook de hand en de arm met de macht in de Grootste Mens overeenstemt, zal men aan het einde van de hoofdstukken zien.

Dat door de stok de macht werd uitgebeeld, blijkt als gezegd, uit wat over Mozes wordt vermeld, namelijk dat *'hem werd bevolen, de stok te nemen, waarmee hij wonderen zou doen en dat hij de stok Gods in zijn hand nam'*, (Exodus 4:17,20); dat de wateren, geslagen met de stok in Egypte, bloed werden, (Exodus 7:15,19,20); dat *'door de stok, uitgestrekt over de rivieren, vorsen werden voortgebracht'*, (Exodus 8:1-11); dat *'nadat het stof geslagen was door de stok, luizen ontstonden'*, (Exodus 8:16-20); dat *'door de naar de hemel uitgestrekte stok hagel ontstond'*, (Exodus 9:23); dat *'door de over het land uitgestrekte stok sprinkhanen werden voortgebracht'*, (Exodus 10:3-21).

Omdat de hand het voornaamste is waardoor de macht wordt aangeduid en de stok het instrument is, daarom ook *'geschiedden de wonderen wanneer de hand werd uitgestrekt'*, (Exodus 10:12,13); dat er *'door de hand, opgeheven naar de hemel, donkerheid werd over het land van Egypte'*, (Exodus 10:21,22); en *'toen de hand werd uitgestrekt over de zee Suph, door de oostenwind de zee tot het droge werd; en toen wederom de hand werd uitgestrekt, de wateren wederkeerden'*, (Exodus 14:21.26.27).

Verder *'toen de rots Horeb geslagen was door de stok, wateren uitvloeiden'*, (Exodus 17:5,6; Numeri 20:7-10); toen *'Jozua zou strijden tegen Amalek, zei Mozes tot Jozua: Kies ons mannen en ga uit, strijd tegen Amalek; morgen zal ik staan op het hoofd des heuvels en de stok Gods zal in mijn hand zijn; en het geschiedde, als Mozes zijn hand ophief, zo overmocht Israël en wanneer hij zijn hand nederliet, zo overmocht Amalek'*, (Exodus 17:11,12).

Hieruit blijkt duidelijk dat de stok evenals de hand de macht heeft uitgebeeld en in de hoogste zin de Goddelijke Almacht van de Heer; en vandaar is het eveneens duidelijk dat in die tijd de uitbeeldende dingen de uiterlijke dingen van de Kerk hebben uitgemaakt en dat de innerlijke dingen, die de geestelijke en de hemelse dingen zijn zodanig als zij in de hemel zijn, daarmee overeenstemden en dat hun werking daaruit was.

Hieruit blijkt ook hoe zeer diegenen verwaasd zijn die geloven dat er in de stok of in de hand van Mozes enige macht door ingieting is geweest.

Dat de stok de macht is in de geestelijke zin, blijkt ook uit verscheidene plaatsen bij de profeten, zoals bij Jesaja: *'Ziet, de Heer Jehovah Zebaoth zal uit Jeruzalem de stok en de staf verwijderen, alle stok des broods en alle stok des waters'*, (Jesaja 3:1); de stok des broods voor de steun en de macht vanuit het goede van de liefde, de stok des waters voor de steun en de macht door het ware van het geloof.

Dat het brood het goede van de liefde is, zie de nrs. 276, 680, 2165, 2177, 3464, 3478, 3735, 3813, 4211, 4217, 4735; en dat het water het ware van het geloof is, nrs. 28, 680, 739, 2702, 3058, 3424; stok des broods eender bij, (Ezechiël 4:16; 5:16; 14:13; Psalm 105:16).

Verder bij Jesaja: *'De Heer Jehovih Zebaoth zei: Vrees niet, Mijn volk, bewoner van Zion, voor Aschur, die u met de roede zal slaan en de stok over u zal opheffen in de weg van Egypte.'*

Jehovah zal tegen hem een gesel verwekken nabijkomend de plaag van Midian in de rots Oreb; en zijn stok over de zee, die hij zal verheffen in de weg van Egypte', (Jesaja 10:24,26); daar staat de stok voor de macht vanuit de redenering en de wetenschap, zodanig als die is van degenen die redeneren vanuit de wetenschappelijke dingen tegen de ware dingen van het geloof en die verdraaien of tenietdoen; dit wordt aangeduid met de roede, waarmee Aschur zal slaan en met de stok die hij zal opheffen in de weg van Egypte.

Dat Aschur de redenering is, zie de nr. 1186; en dat Egypte de wetenschap is, nrs. 1164, 1165, 1186, 1462.

Eender bij Zacharia: *'De hoogmoed van Aschur zal nedergeworpen worden en de stok van Egypte zal wegwijken'*, (Zacharia 10:11).

Bij Jesaja: *'Gij hebt vertrouwd op de stok van verbrijzeld riet, op Egypte en wanneer iemand op dezelve leunt, zo gaat hij in zijn hand en doorboort die'*, (Jesaja 36:6); *'Egypte voor de wetenschappelijke dingen, zoals eerder; de macht daaruit in de geestelijke dingen is de stok'*

van verbrijzeld riet; de hand waarin hij gaat en die hij doorboort, is de macht vanuit het Woord.

Bij dezelfde: 'Jehovah heeft de stok der onrechtschapenen gebroken, de roede der heersers', (Jesaja 14:5); stok en roede klaarlijkend voor de macht.

Bij Jeremia: 'Draagt leed, alle gij omtrekken van Moab; zegt: Hoe is de stok der sterkte, de stok der sierlijkheid verbroken', (Jeremia 48:17); stok der sterkte voor de macht vanuit het goede en de stok der sierlijkheid voor de macht vanuit het ware.

Bij Hosea: 'Mijn volk ondervraagt zijn hout en zijn stok antwoordt hem; omdat de geest der hoererij het heeft verleid', (Hosea 4:12); het hout ondervragen voor de boze dingen raadplegen; de stok antwoordt, voor, dat het valse daaruit is, dat macht heeft vanuit het boze, dat zij bevestigen; de geest der hoererij voor het leven van het valse vanuit het boze.

Bij David: 'Ook wanneer ik zal hebben gewandeld in het dal der schaduw, zal ik voor mij niet het boze vrezen, aangezien Gij met mij zijt, Uw roede en Uw stok vertroosten mij', (Psalm 23:4); Uw roede en Uw stok voor het Goddelijk Ware en het Goede, welke macht hebben.

Bij dezelfde: 'De stok der goddeloosheid zal niet nederliggen op het lot der rechtvaardigen', (Psalm 125:3).

Bij dezelfde: 'Gij zult hem verpletteren met een ijzeren roede; als eens pottenbakkers vat zult gij hen in stukken slaan', (Psalm 2:9); de ijzeren roede voor de macht van het geestelijk ware in het natuurlijke; al het natuurlijk ware immers waarin het geestelijk ware is, heeft macht; het ijzer is het natuurlijk ware, nrs. 425, 426; eender bij Johannes: 'Die zal hebben overwonnen en die Mijn werken tot het einde toe zal hebben bewaard, die zal Ik macht geven over de natiën, dat hij ze weide met een ijzeren roede; als pottenbakkersvaten zullen zij vermorzeld worden', (Openbaring 2:26,27; 12:5; 19:15).

Omdat de stok de macht van het ware uitbeeldde, dat wil zeggen, de macht van het goede door het ware, hadden de koningen scepters en deze waren gevormd als korte stokken; door koningen immers wordt de Heer uitgebeeld ten aanzien van het Ware; het koningschap zelf is het Goddelijk Ware, nrs. 1672, 1728, 2015, 2069, 3670, 4581; de scepter is de macht die zij hebben, niet door de waardigheid, maar door het Ware dat zal heersen en ook geen ander ware dan wat vanuit het goede is dus voornamelijk het Goddelijk Ware en bij de christenen de Heer, uit Wie al het Goddelijk Ware is.

4877. En hij gaf ze haar; dit betekent dat het op die wijze zeker was, dit staat vast uit de betekenis van het onderpand dat Tamar vroeg en dat haar werd gegeven, namelijk het zekere, waarover de nrs. 4872, 4873.

4878. En hij kwam tot haar; dat dit de verbinding betekent, staat vast uit de betekenis van komen of ingaan tot iemand, namelijk de verbinding, nrs. 4820, 4868, 4870.

4879. En zij ontving hem; dat dit betekent dat zo de opneming er was, staat vast uit de betekenis van ontvangen, namelijk de opneming, nrs. 3860, 3868, 3919; maar hoedanig de opneming is, zie nr. 4874.

4880. vers 19-23. *En zij stond op en zij ging en zij verwijderde haar sluier van over haar en zij trok aan de klederen van haar weduwschap.*

En Jehudah zond het geitenbokje in de hand van zijn genoot, de Adullamiet, om het onderpand te nemen uit de hand der vrouw; en hij vond haar niet.

En hij vroeg de mannen van haar plaats, door te zeggen: Waar is die hoer aan de bronnen op de weg; en zij zeiden: Er is daar geen hoer geweest.

En hij keerde weder tot Jehudah en hij zei: Ik heb haar niet gevonden; en ook hebben de mannen van de plaats gezegd: Er is daar geen hoer geweest.

En Jehudah zei: Zij neme het voor zich; wij zullen misschien tot verachting zijn; zie, ik heb dit bokje gezonden en gij hebt haar niet gevonden.

Zij stond op, betekent de verheffing; en zij ging, betekent het leven en zij verwijderde haar sluier van over haar, betekent dat het duistere werd verwijderd; en zij trok aan de klederen van haar weduwschap, betekent het inzicht; en Jehudah zond het geitenbokje, betekent het echtelijke pand; in de hand van zijn genoot, de Adullamiet, betekent door het valse; om het onderpand te nemen uit de hand van de vrouw, betekent in de plaats van de uiterlijke panden; en hij vond haar niet, betekent, omdat er van zijn kant het echtelijke er niet was; en hij vroeg de mannen van haar plaats, door te zeggen, betekent dat de ware dingen werden geraadpleegd; waar is die hoer, betekent, of het het valse was; aan de bronnen aan de weg, betekent dat het verscheen zoals het ware; en zij zeiden, betekent de doorvatting uit de ware dingen; er is daar geen hoer geweest, betekent dat het niet het valse was; en hij keerde weder tot Jehudah, betekent de overdenking; en hij zei: Ik heb haar niet gevonden, betekent dat dit niet door het valse kan worden ontdekt; en ook hebben de mannen van de plaats gezegd: er is daar geen hoer geweest, betekent de doorvatting uit de ware dingen dat het niet het valse was; en Jehudah zei: Zij neme het voor zich, betekent dat het hem onverschillig liet; wij zullen misschien tot verachting zijn, betekent, hoewel het tot smaad strekt; zie, ik heb dit bokje gezonden, betekent dat het voldoende is dat er het pand is; en gij hebt haar niet gevonden, betekent, indien er het echtelijke niet is.

4881. En zij stond op; dat dit de verheffing betekent, staat vast uit de betekenis van opstaan, namelijk dat het enige verheffing insluit, waarover de nrs. 2401, 2785, 2912, 2927, 3171, 4103; de verheffing die met opstaan wordt aangeduid, is in de geestelijke zin de verheffing uit een duistere staat tot een helderder staat, zoals uit een staat van onwetendheid tot een staat van inzicht; zo immers wordt de mens opgeheven uit de staat van het licht van de wereld tot de staat van het licht van de hemel.

4882. En zij ging; dat dit het leven betekent, staat vast uit de betekenis van gaan, nrs. 3335, 3690.

Dat gaan in de innerlijke zin leven is, schijnt weliswaar vrij verwijderd of verdreven van de denkvoorstellungen waarin de mens is, met als oorzaak dat de mens in ruimte en tijd is en hieruit zijn denkvoorstellungen heeft gevormd, zoals de voorstelling van gaan, voortschrijden, reizen, in vreemdelingschap verkeren, zich bewegen; omdat deze dingen in de ruimte ontstaan en eveneens in de tijd en vandaar ruimte en tijd aan de voorstellingen daarover zijn verbonden, kan de mens daarom bezwaarlijk vatten dat met die dingen de staten van het leven worden aangeduid; maar wanneer de voorstelling daarvan wordt losgemaakt of afgelegd, komt het geestelijke op dat wordt aangeduid; want in de geestelijke wereld of in de hemel treedt niets van ruimte en tijd de ideeën binnen, maar in plaats daarvan de dingen die van de staat van het leven zijn, nrs. 1274, 1382, 2625, 2788, 2837, 3356, 3404, 3827, 4814.

Weliswaar schijnt het geesten en engelen toe dat zij ook van de ene plaats naar de andere voortgaan en zich bewegen en wel geheel en al zoals het de mensen toeschijnt, maar toch zijn het de veranderingen van de staat van het leven die deze schijn voortbrengen; zoals het hun evenzeer als de mensen toeschijnt dat zij uit zich leven, terwijl dit toch niet zo is, maar zij leven uit het Goddelijke van de Heer, uit Wie het al van het leven is.

Deze schijnbaarheden worden, wanneer zij bij de engelen zijn, werkelijke genoemd, omdat zij verschijnen zoals zij in werkelijkheid zijn.

Soms heb ik met geesten over deze schijnbaarheden gesproken en zij die niet in het goede en dus ook niet in het ware zijn, willen niet horen dat het een schijn is dat zij uit zich leven; zij willen immers dat zij uit zich leven.

Maar behalve dat het aan hen door levende ondervinding werd getoond dat zij niet uit zich leven en dat de voortgangen van plaats tot plaats veranderingen en voortgangen van de staat van het leven zijn, werd er ook gezegd dat het hun genoeg kan zijn dat zij niets anders weten dan dat zij het leven vanuit zich hebben en dat zij niet meer zouden kunnen hebben, indien het leven in hen, vanuit henzelf was; maar dat het toch beter is te weten hoe het hiermee is gesteld, omdat zij dan in het ware zijn en dat zij, indien zij in het ware zijn ook in het licht van de hemel zijn, want het licht van de hemel is het ware zelf, dat uit het Goddelijke van de Heer is; dus zouden zij eveneens het goede niet voor zich opeisen en zo zou hun ook niet het boze aankleven; de engelen zijn in dat ware niet alleen met de wetenschap maar ook met de doorvatting.

Dat tijden en ruimten in de geestelijke wereld staten van het leven zijn en dat het al van het leven uit de Heer is, kan uit deze ondervinding vaststaan: elke geest en elke engel ziet aan de rechterkant de goeden en aan de linkerkant de bozen en dit tot onverschillig welke streek hij zich keert; indien hij naar het oosten schouwt, verschijnen hem de goede en de bozen op die wijze en eveneens zo indien naar het westen, het zuiden of het noorden; zo is het gesteld bij elke geest of engel; zodat indien er twee waren en de ene van hen schouwde naar het oosten en de ander naar het westen, toch aan de een en de ander de goede aan de rechterzijde en de bozen aan de linkerzijde zouden verschijnen; eender schijnt het hun toe die verwijderd zijn van hen die gezien worden, ook al waren zij achter de rug van dezen.

Daaruit kan men klaarblijkend opmaken dat het al van het leven uit de Heer is of dat de Heer is in het leven van eenieder, want de Heer verschijnt daar als Zon en aan Zijn rechterzijden zijn de goeden of de schapen en aan Zijn linkerzijden de bozen of de bokken; vandaar is er zoiets eender bij eenieder, met als oorzaak, zoals gezegd, het al van het leven is.

Dit kan de mens niet anders dan als een paradox toeschijnen, omdat de mens zolang hij in de wereld is, de voorstellingen vanuit wereldse dingen heeft, dus vanuit ruimte en tijd; maar in de geestelijke wereld zijn, als eerder gezegd, geen voorstellingen vanuit ruimte en tijd, maar vanuit de staat van de aandoeningen en van het denken daaruit; daarvandaan komt het ook dat ruimten en tijden in het Woord staten betekenen.

4883. En zij verwijderde haar sluier van over haar; dat dit betekent dat het duistere werd verwijderd, namelijk dat het werd uiteengedreven, staat vast uit de betekenis van zich met een sluier bedekken, namelijk het ware verduisteren, nr. 4859; vandaar is de sluier verwijderen dat duistere uiteendrijven.

4884. En zij trok aan de klederen van haar weduwschap; dat dit het inzicht betekent, staat vast uit de betekenis van de weduwe, namelijk diegene die in het ware zonder het goede is, maar wel verlangt door het goede te worden geleid, nr. 4844; en uit de betekenis van de klederen, namelijk de ware dingen, nrs. 297, 2576, 4545, 4763.

Dat deze dingen tezamen genomen het inzicht betekenen, komt omdat niets anders dan de ware dingen het inzicht maken; zij die immers in de ware dingen vanuit het goede zijn, zijn in het inzicht; het verstandelijk gemoed immers is door de ware dingen vanuit het goede in het licht van de hemel en het licht van de hemel is het inzicht, omdat het het Goddelijk ware vanuit het Goddelijk Goede is; dat verder de klederen van het weduwschap aantrekken hier het inzicht betekent, komt daarvandaan dat de weduwe in de echte zin diegene is die in het ware is en verlangt door het goede te worden geleid in het ware van het inzicht, zoals eerder in nr. 4844 is getoond, dus in het inzicht.

Opdat men zal weten hoe het hiermee gesteld is, moet het in het kort worden ontvouwd: het ware bij de mens is niet het ware van het inzicht vooraleer het wordt geleid door het goede en wanneer het wordt geleid door het goede dan pas wordt het het ware van het inzicht; het ware immers heeft het leven niet uit zich maar uit het goede; en het ware heeft dan het leven uit het goede, wanneer de mens leeft volgens het ware; dan immers giet het zich in het willen van de

mens en vanuit het willen in het handelen van hem en zo dus in de gehele mens; het ware dat de mens alleen weet en vat, blijft buiten zijn wil dus buiten zijn leven; want het willen van de mens is zijn leven; wanneer echter de mens dat wil, dan is het ware op de drempel van zijn leven; maar wanneer hij het vanuit het willen doet, dan is het ware in de gehele mens; en wanneer hij dit dikwijls doet, dan keert het niet alleen vanuit de gewoonte terug, maar ook vanuit de aandoening en zo dus vanuit het vrije.

Laat eenieder die wil, nagaan of de mens van iets kan worden doordrenkt tenzij van dat wat hij vanuit willen doet; wat hij alleen denkt en niet doet en nog meer wat hij denkt en niet wil doen, is niet anders dan buiten de mens en eveneens wordt het verstrooid als kaf bij de minste windvlaag en dus wordt het ook verstrooid in het andere leven.

Daaruit kan men weten wat het geloof zonder de werken is.

Hieruit blijkt nu wat het ware van het inzicht is, namelijk dat het het ware is dat uit het goede is; van het ware wordt gesproken met betrekking tot het verstand en van het goede met betrekking tot de wil, of wat hetzelfde is, het ware is van de leer en het goede is van het leven.

4885. En Jehudah zond het geitenbokje; dat dit het echtelijke pand betekent, staat vast uit de betekenis van het geitenbokje, namelijk het pad van de echtelijke liefde of het pand van de verbinding, nr. 4871.

4886. In de hand van zijn genoot, de Adullamiet; dat dit betekent door het valse, staat vast uit de betekenis van Hira, de Adullamiet, die de genoot van Jehudah was, te weten het valse, nrs. 4817, 4854.

4887. Om het onderpand te nemen uit de hand van de vrouw; dat dit betekent in de plaats van de uiterlijke panden, staat vast uit de betekenis van het zegel, het doekje en de stok, die het onderpand waren, namelijk de panden van de verbinding van de uiterlijke of natuurlijke mens, dus de uiterlijke panden, nr. 4874.

4888. En hij vond haar niet; dit betekent omdat er van zijn kant het echtelijke niet was, namelijk van de kant van Jehudah; hij ging immers tot haar in niet als tot een echtgenote, maar als tot een loonhoer, waarom Tamar het geitenbokje ook niet wilde, waarmee het echtelijke pand werd aangeduid, nr. 4885; zelfs was het niet het ware echtelijke van de zijde van Tamar; het was immers zoals van een schoondochter met haar schoonvader onder het voorwendsel van de zwagerplicht; deze dingen worden daarmee aangeduid 'dat hij haar niet vond'.

4889. En hij vroeg de mannen van haar plaats; dat dit betekent dat de ware dingen werden geraadpleegd, staat vast uit de betekenis van vragen, namelijk raadplegen; en uit de betekenis van de mannen, namelijk de ware dingen, nrs. 265, 749, 1007, 3134, 3309; de mannen van de plaats zijn de ware dingen ten aanzien van de staat van die zaak, want de plaats is de staat, nrs. 2625, 2837, 3356, 3387.

4890. Waar is die hoer; dat dit betekent of het het valse was, staat vast uit de betekenis van de hoer of van de loonhoer, namelijk het valse, nr. 4865.

4891. Aan de bronnen op de weg; dat dit betekent dat het verscheen zoals het ware, staat vast uit de betekenis van de bronnen, namelijk de ware dingen van de Kerk, waarover de nrs. 2702, 3096, 3424, 4861; op de weg wordt er gezegd, omdat van de weg wordt gesproken met betrekking tot het ware en in de tegenovergestelde zin met betrekking tot het valse, nrs. 627, 2333. 3123, 3142; en omdat er wordt gevraagd, waar is die hoer aan de bronnen op de weg, wordt aangeduid of het het valse was dat zoals het ware verscheen.

4892. En zij zeiden; dat dit de doorvatting uit de ware dingen betekent, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen van het Woord, namelijk doorvatten, waarover de nrs. 1791, 1815, 1819, 1822, 1898, 1919, 2080, 2619, 2862, 3509; dat het de doorvatting uit de ware dingen is, komt omdat de mannen van de plaats zeiden; dat de mannen van de plaats de ware dingen zijn, zie hiervoor nr. 4889.

4893. Er is daar geen hoer geweest; dat dit betekent dat het niet het valse was, staat vast uit de betekenis van de hoer of van de loonhoer, namelijk het valse, als eerder in nr. 4890.

Wat de dingen die tot dusver naar de betekenissen van de woorden zijn ontvouwd, in hun reeks behelzen, kan enigermate uitkomen in wat eerder in de nrs. 4865, 4868, 4874 is gezegd; en bovendien zijn het zulke dingen die niet kunnen worden gevat tenzij men weet hoedanig de verbinding is tussen het innerlijk en het uiterlijk ware van de Joodse Kerk, zowel van de zijde van het innerlijk ware, dat door Tamar wordt uitgebeeld, als van de zijde van het uiterlijk ware, dat door Jehudah wordt uitgebeeld; deze dingen zouden, omdat zij tot de onbekenden behoren, indien zij dieper werden ontvouwd, in de schaduw vallen en dus in geen idee van het verstand; het verstand immers, dat het gezicht van de innerlijke mens is, heeft zijn licht en zijn schaduw; in zijn schaduw vallen de dingen die niet samenvallen met die waarvan hij tevoren enig begrip had; toch treden deze afzonderlijke dingen in hun reeks, met de ontelbare dingen die weliswaar door de mens niet kunnen worden begrepen, helder in het licht van het verstand van de engelen binnen; daaruit blijkt hoedanig en groot het inzicht van de engelen naar verhouding is.

4894. En hij keerde weer tot Jehudah; dat dit de overdenking betekent kan vaststaan dat met de Adullamiet, de genoot van Jehudah, het valse wordt aangeduid, nrs. 4817, 4854, 4886; en wanneer van het valse, zoals hier van de genoot van Jehudah, wordt gezegd, dat het wederkeert en bericht wat er is gebeurd, wordt niets anders aangeduid dan de terugroeping in het gemoed en de overdenking hoe het met de zaak is gesteld.

4895. En hij zei: Ik heb haar niet gevonden; dat dit betekent dat dit door het valse niet kan worden ontdekt, staat vast uit de betekenis van 'ik heb niet gevonden', namelijk niet ontdekt hebben; en omdat dit de Adullamiet zegt, met wie het valse wordt aangeduid, zoals eerder in nr. 4894, zo volgt hieruit dat met 'hij zei: Ik heb haar niet gevonden' wordt aangeduid dat het valse dit niet heeft kunnen ontdekken of dat dit door het valse niet kan worden ontdekt.

4896. En ook hebben de mannen van de plaats gezegd: Er is daar geen hoer geweest; dat dit de doorvatting uit de ware dingen betekent dat het niet het valse was, staat vast uit wat eerder in de nrs. 4892, 4893 is gezegd, waar eendere woorden voorkomen.

4897. En Jehudah zei: Zij neme het voor zich; dat dit betekent dat het hem onverschillig was, kan vaststaan uit de aandoening in deze woorden, namelijk de verontwaardiging en vandaar de onverschilligheid.

4898. Wij zullen misschien tot verachting zijn; dat dit betekent hoewel het tot smaad strekt, staat vast uit de betekenis van tot verachting zijn, namelijk tot smaad zijn.

4899. Zie, ik heb dit bokje gezonden; dat dit betekent dat het voldoende is dat er het pand is, staat vast uit de betekenis van het geitenbokje, namelijk van de echtelijke liefde of van de verbinding, nr. 4871; hier alleen het pand omdat het bokje niet was aanvaard; de oorzaak hiervan was, waarover eerder, dat het echtelijke er niet was; en omdat het vanwege dit was,

wordt daarom met ‘Gij hebt haar niet gevonden’ aangeduid, indien het echtelijke er niet is; dit vloeit ook voort uit de onverschilligheid, nr. 4897.

Er wordt ervan afgezien deze dingen verder te ontvouwen vanwege de eerder in nr. 4893 aangegeven oorzaak, namelijk dat zij in de schaduw van het verstand zouden vallen en dingen die in deze schaduw vallen, vallen ook in het ongeloof; zoals bijvoorbeeld dat er het echtelijke zou zijn opdat de Kerk er zal zijn, namelijk het echtelijke tussen het ware en het goede en eveneens dat het innerlijke zal zijn in het uiterlijke en dat er zonder die twee niets van de Kerk is.

Hoedanig deze dingen in de Joodse Kerk waren, daarover wordt hier in de innerlijke zin gehandeld, namelijk dat er wat die natie betreft, niet enig innerlijke in het uiterlijke is geweest, maar dat het er is geweest wat de inzettingen en de wetten zelf betreft, los van de natie.

Wie gelooft heden ten dage anders dan dat bij de Joodse natie de Kerk is geweest, ja zelfs dat die natie boven de overige uitverkoren en geliefd is geweest en dit heeft vooral als oorzaak dat zoveel en zulke grote wonderen bij haar waren gedaan en dat zo vele profeten tot haar werden gezonden en eveneens dat bij haar het Woord was, terwijl toch die natie in zich niets van de Kerk had; zij was immers in geen naastenliefde; wat de echte naastenliefde is, wist zij in het geheel niet; zij was ook in geen geloof in de Heer; zij wist dat Hij zou komen, maar opdat Hij hen zou verheffen boven allen in het heelal; maar omdat dit niet gebeurde, verwierp zij Hem geheel en al en over Zijn hemels rijk wilden zij niets weten.

Deze dingen die de innerlijke dingen van de Kerk zijn, erkende deze natie zelfs niet met de leer, des te minder met het leven.

Hieruit alleen al kan men opmaken dat niets van de Kerk in die natie is geweest.

Iets anders is het dan de Kerk ‘bij’ een natie is en iets anders dat de Kerk ‘in’ een natie is; zo bijvoorbeeld is de christelijke Kerk bij hen die het Woord hebben en vanuit de leer de Heer prediken; maar toch is niets van de Kerk in hen, tenzij zij in het huwelijk van het goede en het ware zijn, dat wil zeggen, tenzij zij in de liefde jegens de naaste en daaruit in het geloof zijn, dus zo dat de innerlijke dingen van de Kerk in de uiterlijke zijn.

In degenen die alleen in de uiterlijke dingen afgescheiden van de innerlijke dingen zijn, is de Kerk niet; eveneens is in hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, de Kerk ook niet.

Daaruit blijkt dat het iets anders is dat de Kerk bij een natie is en iets anders dat de Kerk in een natie is.

In de innerlijke zin wordt in dit hoofdstuk gehandeld over de Kerk bij de Joodse natie en in die natie.

Hoedanig de Kerk bij die natie was, wordt beschreven door de verbinding van Tamar met Jehudah onder het voorwendsel van de zwagerplicht en hoedanig die Kerk in die natie was, door de verbinding van Jehudah met Tamar zoals met een loonhoer.

Maar er wordt er van afgezien die dingen meer in het bijzonder uiteen te zetten om de eerder aangegeven oorzaak; zij zouden immers zoals gezegd, in de schaduw van het verstand vallen. Dat de schaduw van het verstand in deze dingen is, kan hieruit vaststaan dat heden ten dage nauwelijks iemand weet wat het innerlijke van de Kerk is; dat het de liefde jegens de naaste is in het willen en vanuit het willen in het doen en vandaar het geloof in het doorvatten, wie weet dit?

Wanneer men dit niet weet en nog meer wanneer men dit ontkent, zoals gebeurt door hen die het geloof zonder de werken van de naastenliefde als zaligmakend verklaren, in welke schaduw moeten dan niet de dingen vallen die hier in de innerlijke zin worden gezegd over de verbinding van het innerlijke met het uiterlijke van de Kerk bij de Joodse natie en in de Joodse natie.

Zij die niet weten dat dit het innerlijke en dus het wezenlijke van de Kerk is, staan allerverst verwijderd van de eerste graad van het verstaan van zulke dingen en dus allerverst verwijderd

van de ontelbare en onuitsprekelijke dingen die in de hemel zijn, waar de dingen die van de liefde tot de Heer en van de liefde jegens de naaste zijn, het al des levens zijn, dus het al van de wijsheid en van het inzicht.

4900. vers 24-26. *En het geschiedde omtrent na drie maanden en het werd aan Jehudah te kennen gegeven, door te zeggen: Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd en ook zie, zij is zwanger van hoererijen; en Jehudah zei: Leid haar uit, en zij worde verbrand.*

Zij werd uitgeleid en zij zond tot haar schoonvader, door te zeggen: Van de man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger; en zij zei: Erken, ik bid u, wiens het zegel en het doekje en de stok, deze dingen zijn.

En Jehudah erkende en hij zei: Zij is gerechter dan ik, daarom omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet heb gegeven; en hij voer niet verder voort haar te bekennen.

En het geschiedde omtrent na drie maanden, betekent de nieuwe staat; en het werd aan Jehudah te kennen gegeven, betekent de vergemeenschapping; door te zeggen, Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd, betekent het doorvatten toen dat het vals is dat er enig echtelijke optreedt; en ook zie, zij is zwanger van hoererijen, betekent, en dat daaruit iets kan worden voortgebracht; en Jehudah zei, betekent het vonnis door het godsdienstige waarin de Joodse natie was; leid haar uit en zij worde verbrand, betekent dat het moest worden uitgeroeid; zij werd uitgeleid, betekent nabij de uitwerking; en zij zond tot haar schoonvader, betekent de bedekte aantijging; door te zeggen: Van de man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger, betekent dat iets zodanigs in hun godsdienstige was; en zij zei: Erken, ik bid u, wiens het zegel en het doekje en de stok, deze dingen, zijn, betekent dat dit zou worden gekend aan de panden; en Jehudah erkende, betekent dat hij het bevestigde omdat het van hem was; en hij zei: Zij is gerechter dan ik, betekent dat er geen verbinding was van het uiterlijke met het innerlijke, maar een van het innerlijke met het uiterlijke; daarom omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet heb gegeven, betekent omdat het uiterlijke zodanig was; en hij voer niet verder voort haar te bekennen, betekent dat er geen verbinding meer was.

4901. Het geschiedde omtrent na drie maanden; dat dit de nieuwe staat betekent, staat vast uit de betekenis van drie, namelijk het volledige en vandaar het laatste en tevens het eerste, of het einde en tevens het begin, waarover de nrs. 1825, 2788, 4495; en uit de betekenis van de maand, namelijk de staat, nr. 3814; alle tijden immers betekenen in de innerlijke zin staten, zoals het uur, de dag, de week, de maand, het jaar, de eeuw en eveneens de tijden van de tijden, zoals de middag, de avond, de nacht, de morgen, welke de tijden van de dag zijn en zoals de zomer, de herfst, de winter en de lente, welke de tijden van het jaar zijn en eveneens de leeftijden, zoals de kindsheid en de knapenjaren, de jongelingsjaren, de volwassen leeftijd, de ouderdom; al deze tijden en nog andere betekenen staten; wat de staat is, zie nr. 4850.

Dat tijden staten betekenen, komt omdat er in het andere leven geen tijden bestaan; weliswaar verschijnt de voortgang van het leven van geesten en engelen als in de tijd, maar er zijn geen ideeën vanuit die dingen, zoals mensen die hebben in de wereld, maar het denken is vanuit de staten van het leven en dit zonder begrip van tijden.

De oorzaak hiervan is ook deze dat de voorgang van hun levens niet zijn onderscheiden in leeftijden; daar immers verouderen zij niet; en dat daar geen dagen en jaren zijn, omdat de Zon daar, welke de Heer is, altijd opgaat en nooit ondergaat.

Vandaar komt het dat geen begrip van tijd hun denken binnengaat, maar het begrip van de staat en van de voortgangen ervan; de begrippen worden gevat vanuit de dingen die voor de zinnen zijn en bestaan.

Deze dingen kunnen wel niet anders dan als een paradox verschijnen, maar de oorzaak hiervan is dat de mens in de afzonderlijke voorstellingen van zijn denken iets heeft dat vanuit de tijd en de ruimte daaraan is toegevoegd, vandaar zijn geheugen en herinnering en vandaar

eveneens zijn lagere denken, waarvan de voorstellingen stoffelijk worden genoemd; maar dat geheugen, waaruit zulke voorstellingen zijn, rust in het andere leven; men is daar in het innerlijke geheugen en in de denkvoorstellingen daarvan; het denken vanuit dit geheugen heeft geen aan zich toegevoegde tijden en ruimten, maar in plaats daarvan staten en de voortgangen ervan.

Vandaar komt het eveneens dat zij overeenstemmen, en dat, omdat zij overeenstemmen de tijden in het Woord staten betekenen.

Dat de mens een uiterlijk geheugen heeft, dat hem eigen is in het lichaam en dat hij ook een innerlijk geheugen heeft, dat aan zijn geest eigen is, zie de nrs. 2469 tot 2494.

Dat omtrent na drie maanden de nieuwe staat betekent, komt omdat met maanden, waarin ook de tijden in de wereld zijn onderscheiden, de staat wordt aangeduid en omdat met drie het laatste en tevens het eerste wordt aangeduid, of het einde en tevens het begin, zoals eerder werd gezegd.

Omdat er in de geestelijke wereld een aanhoudende voortgang van staten is van de ene in de andere en dus in het laatste of het einde van elke staat het eerste of het begin is, vandaar het continue, wordt daarom met ‘omtrent na drie maanden’ de nieuwe staat aangeduid.

Eender is het ook in de Kerk gesteld, die de geestelijke wereld of het rijk van de Heer op aarde is; het laatste van de Kerk bij de ene natie is altijd het eerste van de Kerk bij een andere natie.

Omdat het laatste zo wordt voortgezet in het eerste, wordt daarom ettelijke malen van de Heer gezegd dat Hij de Laatste en de Eerste is, zoals in, (Jesaja 41:4; 44:6; Openbaring 21:6; 22:13); en daarmee wordt in de betrekkelijke zin het voortdurende aangeduid en in de hoogste zin het eeuwige.

4902. En het werd aan Jehudah te kennen gegeven; dat dit de vergemeenschapping betekent, staat vast uit de betekenis van te kennen geven, namelijk de vergemeenschapping, waarover eerder in nr. 4856.

4903. Door te zeggen: Tamar, uw schoondochter heeft gehoereerd; dat dit de doorvatting toen betekent dat het vals is dat er enig echtelijke optreedt, staat vast uit de betekenis van zeggen in de historische dingen van het Woord, namelijk doorvatten, waarover nr. 4892; uit de betekenis van hoereren, namelijk het valse, nrs. 2466, 2729, 3399, 4865; uit de uitbeelding van Tamar, namelijk het innerlijke van de uitbeeldende Kerk, waarover nr. 4864; en uit de betekenis van de schoondochter, namelijk het ware van de Kerk, nrs. 4843, 4869; vandaar wordt met die woorden, ‘door te zeggen: Tamar, uw schoondochter heeft gehoereerd’, aangeduid het doorvatten toen, dat het vals is dat het echtelijke optreedt.

Hoe het met deze dingen in hun reeks is gesteld, zie eerder in de nrs. 4864-4866, namelijk dat de Joodse natie vanuit haar godsdienstige het innerlijke van de Kerk niet anders heeft doorvat dan als een hoer en de prediking ervan en het leven ernaar niet anders dan hoererij; diegenen immers die alleen in het uiterlijke zonder het innerlijke zijn, beschouwen het innerlijke van de Kerk niet anders; zij noemen immers datgene vals wat het ware is en waar dat het valse is; de oorzaak hiervan is deze dat niemand alleen uit het uiterlijke kan zien of iets vals dan wel waar is, maar uit het innerlijke; het innerlijke gezicht moet er zijn en dat zal oordelen over de dingen die van het uiterlijk gezicht zijn en het innerlijk gezicht moet om te oordelen over de dingen die van het uiterlijk gezicht zijn in ieder geval in het licht van de hemel zijn en het is niet in het licht van de hemel tenzij het in het geloof in de Heer is en vanuit dat geloof het Woord leest.

Dat de Joodse natie in het uiterlijke zonder het innerlijke was en daarom geloofde dat het ware vals is en omgekeerd, blijkt duidelijk uit hun leerstellingen, namelijk dat het geoorloofd was de vijand te haten; en eveneens uit hun leven, namelijk dat zij allen haatten die niet van hun godsdienst waren; ja zelfs dat zij geloofden Jehovah behaagd en gediend te hebben

wanneer zij de natiën onmenselijk en wreed behandelden, namelijk de lichamen van hen, wanneer zij afgeslacht waren, blootstelden aan de wilde beesten en de vogels om ze te verslinden; hen levend aan stukken zaagden en met dorswagens van ijzer en met bijlen uiteenscheurden en hen door de ticheloven lieten doorgaan, (2 Samuël 12:31); ja, het was zelfs volgens hun leerstellingen, op bijna eendere wijze de kameraad te behandelen die om de een of andere oorzaak tot een vijand was verklaard.

Daaruit kan voldoende vaststaan dat er niets innerlijks in hun godsdienst was.

Indien iemand toen tot hen zou hebben gezegd dat zulke dingen tegen het innerlijke van de Kerk indruisten, zouden zij hebben geantwoord dat dit vals is.

Dat zij alleen in de uiterlijke dingen waren en in het geheel niet hebben geweten wat het innerlijke is en dat zij een leven hebben geleid strijdig met het innerlijke, blijkt ook uit wat de Heer leert bij, (Mattheüs 5:21-48).

4904. Ook zie, zij is zwanger van hoererijen; dat dit betekent en dat daaruit iets kan worden voortgebracht, staat vast uit de betekenis van in de baarmoeder dragen of zwanger zijn, namelijk iets voortbrengen; met het zaad immers wordt het ware van het geloof aangeduid en met de ontvangenis het opnemen ervan; vandaar wordt met in de baarmoeder dragen of zwanger zijn, voortbrengen aangeduid; en uit de betekenis van hoererij, te weten het valse, namelijk vanuit hun godsdienstige, nr. 4903; daaruit blijkt dat met ‘door te zeggen: Tamar, uw schoondochter, heeft gehoereerd; ook zie, zij is zwanger van hoererijen’ het doorvatten wordt aangeduid dat het vals is dat enig echtelijke optreedt en dat daaruit iets kan worden voortgebracht.

Wanneer ‘voortgebracht worden’ wordt gezegd met betrekking tot de Kerk, dan is het het goede dat wordt voortgebracht en het wordt dan voortgebracht wanneer het ware door het verstand overgaat in de wil en uit de wil in de daad; immers het zaad is, zoals eerder gezegd, het ware van het geloof en de ontvangenis is de opneming en de opneming vindt dan plaats wanneer het ware, dat van het verstand is, overgaat in het goede, dat van de wil is; of wanneer het ware dat van het geloof is, overgaat in het goede dat van de naastenliefde is en wanneer het in de wil is, is het in zijn baarmoeder en dan pas wordt het voortgebracht; en wanneer de mens met de daad in het goede is, dat wil zeggen, dat wanneer hij vanuit de wil, dus vanuit het verkwikkelijke en het vrije, het goede voortbrengt, dan gaat het van de baarmoeder uit of wordt geboren; en dit wordt ook verstaan onder wedergeboren worden of wederverwekt worden.

Daaruit blijkt wat in de geestelijke zin met zwanger zijn wordt aangeduid; hier echter het tegendeel, namelijk dat niets van het goede kon worden voortgebracht; die natie immers waarover hier wordt gehandeld, was niet in enig ware, omdat zij niet in enig innerlijke van de Kerk was, maar in het valse.

Dat wedergeboren worden of wederverwekt worden, dat wil zeggen, een innerlijk mens worden, aan die natie volslagen onbekend was en dat dit haar als een hoer toescheen, kan vaststaan uit de woorden van Nicodemus, die een overste van de Joden was, (Johannes 3:1-13); hij zei immers: *‘Hoe kan een mens verwekt worden wanneer hij oud is; kan hij andermaal in de baarmoeder van zijn moeder ingaan’*, (vers 4).

Het is bekend dat de Heer de innerlijke dingen van Zijn rijk en van de Kerk heeft geopend, niettemin waren die innerlijke dingen ook aan de Ouden bekend, zoals dat de mens moest worden wedergeboren om in het leven te kunnen ingaan; dat hij dan de oude mens moest uittrekken, dat wil zeggen, de liefden van zich en van de wereld met haar begeerten en de nieuwe aantrekken, dat wil zeggen, de liefde jegens de naaste en tot God; en verder dat in de wederverwekte mens de hemel was en meer dingen, die innerlijke dingen zijn.

Deze dingen kenden degenen die van de Oude Kerk waren, maar zij werden tot die dingen geleid door de uiterlijke dingen, die uitbeeldend waren.

Maar omdat zulke dingen geheel en al verloren waren gegaan bij de Joodse natie, leerde daarom de Heer die, maar de uitbeeldende dingen zelf schafte Hij af, omdat het merendeel ervan Hem beoogde; het beeld immers moet verdwijnen wanneer de beeltenis zelf verschijnt; Hij heeft dus een Nieuwe Kerk geïnstaurerd, die niet, zoals de vorige, door de uitbeeldende dingen tot de innerlijke dingen zou worden geleid, maar ze zonder die uitbeeldende dingen zou weten; en in de plaats ervan heeft Hij alleen enige uiterlijke dingen geboden, namelijk: de Doop en het Heilig Avondmaal; de Doop, opdat men daardoor de wederverwekking zou gedenken en het Heilig Avondmaal, opdat men daardoor de Heer zou gedenken en Zijn liefde jegens het gehele menselijke geslacht en de wederkerige liefde van de mens tot Hem. Dit werd gezegd opdat men zal weten dat de innerlijke dingen van de Kerk die de Heer heeft geleerd, aan de Ouden bekend waren, maar dat zij bij de Joodse natie geheel en al verloren waren gegaan en wel dermate dat zij niet anders dan als valse dingen werden beschouwd.

4905. En Jehudah zei; dat dit het vonnis betekent door het godsdienstige waarin de Joodse natie was, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, namelijk het godsdienstige van de Joodse natie, nr. 4864; dat het het vonnis is daardoor, blijkt uit wat volgt.

4906. Leid haar uit en zij worde verbrand; dat dit betekent dat het moest worden uitgeroeid, namelijk het innerlijke van de Kerk, dat door Tamar wordt uitgebeeld, staat vast uit de betekenis van ‘haar uitleiden en verbranden’, namelijk uitroeien; uitleiden wordt gezegd met betrekking tot het ware en verbranden met betrekking tot het goede, welke moesten worden uitgeroeid.

Dat verbranden wordt gezegd met betrekking tot de uitroeijing van het goede, staat vast uit verscheidene plaatsen in het Woord; dit komt daarvandaan dat het vuur en de vlam in de geestelijke zin het goede is en vandaar is de warmte de aandoening van het goede en in de tegenovergestelde zin is het vuur en de vlam het boze en vandaar is de warmte de aandoening van het boze, nrs. 1297, 1861, 2446.

Het goede is ook daadwerkelijk een geestelijk vuur, waar vanuit de geestelijke warmte is die levend maakt; en het boze is een vuur en daaruit is de warmte die verteert.

Dat het goede van de liefde het geestelijk vuur is en dat de aandoening van dat goede de geestelijke warmte is, kan voor hem die oplet en overdenkt, klaarblijkelijk vaststaan; indien hij immers daarover nadenkt vanwaar de mens het levensvuur en de levenswarmte heeft, dan zal hij zien dat zij vanuit de liefde is; zodra immers de liefde ophoudt, wordt de mens ook koud en hoe meer hij in de liefde is, des te meer wordt hij warm; indien de levenskracht van de mens niet uit die oorsprong was, zou hij geenszins het leven kunnen hebben.

Maar dat vuur of die geestelijke warmte, die het leven maakt, wordt tot een verbrandend en verterend vuur bij de bozen; het wordt immers bij hen in zo’n vuur verkeerd.

Bij de van rede verstoken dieren vloeit de geestelijke warmte ook in en maakt het leven, maar een leven volgens de opneming in hun organische vormen; vandaar hebben zij de kennis en de aandoeningen mee aangeboren, zoals de bijen en de overige dieren.

4907. Zij werd uitgeleid; dat dit betekent nabij de uitwerking, namelijk dat het zou worden uitgeroeid, kan vaststaan uit de betekenis van uitgeleid en verbrand worden, namelijk uitgeroeid worden, nr. 4906; daarom is hier uitgeleid zijn om verbrand te worden nabij de uitwerking dat het zou worden uitgeroeid.

4909. Door te zeggen ‘van de man wiens deze dingen zijn, ben ik zwanger’; dat dit betekent dat iets zodanigs in hun godsdienstige was, staat vast uit de uitbeelding van Jehudah, die hier de man is, te weten het godsdienstige van de Joodse natie, nrs. 4864, 4905; en uit de betekenis van in de baarmoeder dragen of zwanger zijn, namelijk voortgebracht worden, nr. 4904; hier echter daarin zijn, want wat is voortgebracht is daarin, namelijk dat wat ontvangen is; dit

voortgebrachte is de eerste uitwerking, die, omdat zij uitwerkt, de oorzaak wordt genoemd, waar vanuit een verdere uitwerking is, waarover nr. 4904.

Wat in hun godsdienstige was, kan vaststaan uit wat eerder in nr. 4899 is gezegd en eveneens uit wat volgt.

4910. En zij zei: Erken, ik bid u, wiens het zegel en het doekje en de stok, deze dingen zijn; dat dit betekent dat dit zou worden gekend aan de panden, staat vast uit de betekenis van het zegel, van het doekje en van de stok, te weten de panden van de verbinding van de uiterlijke of natuurlijke mens, nrs. 4874, 4887.

4911. En Jehudah erkende; dat dit betekent dat hij het bevestigde omdat het het zijne was, staat vast uit de betekenis van erkennen, namelijk bevestigen en dit omdat hij aan de panden erkende dat het het zijne was.

Hier wordt de gemoedsaard van die natie beschreven, die zodanig is dat zij het innerlijke van de Kerk als vals verwerpt, het niettemin aanvaardt en bevestigt, wanneer het haar te kennen wordt gegeven dat het van haar is.

Degenen die in het vuile van de liefden zijn, dat wil zeggen in gierigheid en tevens in de liefde van zich, zoals deze natie is, kunnen het gezicht van het gemoed niet verheffen en het ware nergens anders vandaan zien dan vanuit henzelf, daarom bevestigen zij het wanneer het aan hen wordt toegekend; zoals bijvoorbeeld, indien hun gezegd wordt dat het Woord in zich Goddelijk is en de verborgenheden van de hemel bevat en eveneens zulke verborgenheden als alleen door de engelen worden begrepen, dan bevestigen zij dit ware, aangezien zij het Woord tot het hunne maken, omdat het bij hen plaatsvond en bij hen was en in de letter over hen handelt; maar indien de verborgenheden zelf of de geestelijke ware dingen aan hen worden geopenbaard, verwerpen zij die.

Indien hun wordt gezegd dat de rituele dingen van hun Kerk alle heilig in zich zijn geweest, bevestigen zij dit ware, omdat zij de rituele dingen tot de hunne maken; maar indien er wordt gezegd dat die heilige dingen in de rituele dingen daarvan afgescheiden zijn geweest, dan loochenen zij dit.

Indien hun wordt gezegd dat de Joodse Kerk hemels en de Israëlitische Kerk geestelijk is geweest en indien hun wordt verklaard wat het hemelse en wat het geestelijke is, zouden zij dit eveneens bevestigen, maar indien er wordt gezegd dat die Kerken hemels en geestelijk worden genoemd daarom, dat de afzonderlijke dingen daar de hemelse en de geestelijke dingen hebben uitgebeeld en dat de uitbeeldende dingen de zaak en niet de persoon betreffen, dan loochenen zij dit.

Indien hun wordt gezegd dat in de stok van Mozes macht uit Jehovah, dus de Goddelijke macht is geweest, bevestigen zij dit en noemen het waar; maar indien hun wordt gezegd dat die macht niet in de stok is geweest, maar alleen in het Goddelijke bevel, loochenen zij dit en noemen het vals.

Indien hun wordt gezegd dat de bronzen slang die door Mozes werd opgericht, diegenen heeft genezen die door slangen werden gebeten en dat het zo een wonderdoende slang was, bevestigen zij dit; maar indien hun wordt gezegd dat die slang niet in zich genezend was en wonderdoend, maar vanuit de Heer, Die werd uitgebeeld, loochenen zij dit en noemen het vals; ter vergelijking wat over de slang is vermeld en gezegd, (Numeri 21:7-9; 2 Koningen 18:4; Johannes 3:14,15).

Eender in de overige dingen.

Zulke dingen zijn het die daarmee worden aangeduid dat Jehudah erkende en welke van de zijde van de met hem aangeduide natie, verbonden werden met het innerlijke van de Kerk, dat door Tamar wordt uitgebeeld; en omdat het zulke dingen waren, ging Jehudah niet tot haar in als een zwager tot de echtgenote, maar als een hoereerder tot een loonhoer.

4912. En hij zei: Zij is gerechter dan ik; dat dit betekent dat er geen verbinding was van het uiterlijke met het innerlijke, maar een van het innerlijke met het uiterlijke, staat vast uit wat eerder in nr. 4899 is gezegd over de Kerk bij de Joodse natie en in die natie, namelijk dat bij die natie de Kerk is geweest, dat wil zeggen, het innerlijke verbonden met het uiterlijke, maar dat in die natie dit er niet is geweest, dat wil zeggen, het uiterlijke niet verbonden met het innerlijke; opdat immers de Kerk zal zijn in een natie, moet er het wederkerige zijn.

4913. Daarom omdat ik haar aan mijn zoon Sela niet heb gegeven; dat dit betekent omdat het uiterlijke zodanig was, kan vaststaan uit wat eerder werd ontvouwd, namelijk dat Tamar niet kon worden gegeven aan Sela, de zoon van Jehudah, omdat er zo een verbinding zou plaatsvinden als van echtgenote met een echtgenoot volgens de wet over de zwagerplicht en toch het godsdienstige van de Joodse natie, dat moest worden uitgebeeld, niet zodanig was, maar zodanig was als de verbinding van een schoonvader met een schoondochter als een loonhoer.

4914. En hij voer niet verder haar te bekennen; dat dit betekent dat er geen verbinding meer was, staat vast uit de betekenis van bekennen, te weten verbonden worden; en uit de betekenis van ‘hij voer niet verder voort’, namelijk niet meer, dus dat er met het innerlijke van de Kerk niet meer enige verbinding was; met Tamar immers wordt het innerlijke van de Kerk uitgebeeld; daarom ook had Jehudah niet meer zonen.

4915. vers 27-30. *En het geschiedde ten tijde als zij baarde, en ziet, er waren tweelingen in haar baarmoeder.*

En het geschiedde als zij baarde en hij gaf de hand en de vroedvrouw nam en zij bond het dubbelgedoopte op zijn hand, door te zeggen: Deze ging het eerst uit.

En het geschiedde als hij zijn hand terugtrok, en ziet, zijn broeder ging uit; en hij zei: Wat hebt gij een breuk op u gebroken; en hij noemde zijn naam Perez.

En daarna ging zijn broeder uit, op wiens hand het dubbelgedoopte was; en hij noemde zijn naam Zera.

En het geschiedde ten tijde, betekent de volgende staat; als zij baarde, betekent de erkenning van de zijde van het innerlijk ware; en ziet, er waren tweelingen in haar baarmoeder, betekent dat het ene en het andere van de Kerk er was; en het geschiedde als zij baarde, betekent de voortbrenging; en hij gaf de hand, betekent de macht; en de vroedvrouw nam, betekent het natuurlijke; en zij bond het dubbelgedoopte op zijn hand, betekent dat het die een merk gaf; het dubbelgedoopte is het goede; door te zeggen: Deze ging het eerst uit, betekent dat het de voorrang heeft; en het geschiedde als hij de hand terugtrok, betekent dat het zijn macht verborg; en ziet, zijn broeder ging uit, betekent het ware van het goede; en hij zei: Wat hebt gij een breuk op u gebroken, betekent zijn afscheiding van het goede in schijn; en hij noemde zijn naam Perez, betekent het hoedanige; en daarna ging zijn broeder uit, betekent het goede daadwerkelijk eerder; op wiens hand het dubbelgedoopte was; betekent de erkenning dat het het goede was; en hij noemde zij naam Zera, betekent het hoedanige.

4916. Het geschiedde ten tijde; dat dit de volgende staat betekent, staat vast uit de betekenis van de tijd, namelijk de staat, waarover de nrs. 1274, 1382, 2625, 2788, 2837, 3254, 3356, 3827, 4882, 4901; dat het geschiedde ten tijde, de volgende staat is, is duidelijk, omdat nu volgt wat plaatsvond, zie ook nr. 4814.

4917. Als zij baarde; dat dit de erkenning betekent van de zijde van het innerlijk ware, staat vast uit de betekenis van baren, namelijk erkennen met het geloof en met de daad, nrs. 3905,

3915, 3919; en uit de uitbeelding van Tamar, die hier zij is, namelijk het innerlijke van de uitbeeldende Kerk, dus het innerlijk ware.

4918. En ziet, er waren tweelingen in haar baarmoeder; dat dit betekent dat het ene en het andere van de Kerk er was, staat vast uit de betekenis van de tweelingen, namelijk het ene en het andere, namelijk het goede en het ware, nr. 3299; en uit de betekenis van de baarmoeder, namelijk daar waar het goede en ware ontvangen ligt, dus daar waar datgene is wat van de Kerk is.

De baarmoeder betekent in de werkelijke zin het binnenste van de echtelijke liefde, waarin de onschuld is, omdat de baarmoeder met die liefde in de Grootste Mens overeenstemt; en aangezien de echtelijke liefde haar oorsprong ontleent aan de liefde van het goede en het ware, die van het hemels huwelijk is en dit huwelijk de hemel zelf of het rijk van de Heer is en het rijk van de Heer op aarde de Kerk is, wordt met de baarmoeder daarom ook de Kerk aangeduid; de Kerk immers is daar waar het huwelijk van het goede en het ware is; vandaar komt het dat de baarmoeder openen is, daaruit de leringen van de Kerken, nr. 3865 en ook het vermogen tot opnemen van de ware en goede dingen die van de Kerk zijn, nr. 3967; en dat uit de baarmoeder uitgaan is wedergeboren worden of wederverwekt worden, nr. 4904, dat wil zeggen, de Kerk worden; wie immers wordt wedergeboren of wederverwekt, wordt de Kerk. Omdat met uitgaan uit de baarmoeder de wedergeboorte wordt aangeduid en vandaar de Kerk, wordt de Heer in het Woord genoemd Formeerder van de baarmoeder af, Hij Die uit de baarmoeder uitleidt; en zij die wederverwekt en de Kerk zijn geworden, worden de gedragenen van de baarmoeder af genoemd, zoals bij Jesaja: *‘Zo zei Jehovah, uw Maker, uw Formeerder van de baarmoeder af, Hij helpt u’*, (Jesaja 44:2); bij dezelfde: *‘Zo zei Jehovah, uw Verlosser en uw Formeerder van de baarmoeder af’*, (Jesaja 44:24); bij dezelfde: *‘Jehovah heeft gezegd, mij Formeerder van de baarmoeder af tot Zijn knecht, om Jakob tot Hem weder te brengen en dat Israël Hem vergaderd worde’*, (Jesaja 49:5); bij David: *‘Jehovah, Die mij van de baarmoeder af heeft uitgeleid’*, (Psalm 22:10,11).

Bij Jesaja: *‘Merk op Mij, o huis van Jakob en alle overblijfselen van het huis Israëls, die gedragen zijn van de baarmoeder af en gebracht van de moederbuik af’*, (Jesaja 46:3).

Bij David: *‘De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder af en zij dwalen af van de buik aan met woorden der leugen’*, (Psalm 58:4); waar vervreemden van de baarmoeder af is van het goede dat van de Kerk is; en afdwalen van de buik aan is van het ware.

Bij Hosea: *‘Smart en barende zullen hem aankomen, hij is een zoon die niet wijs is, omdat hij op de tijd niet staat in de baarmoeder der zonen’*, (Hosea 13:13); niet staan in de baarmoeder der zonen, voor niet in het goede van het ware dat van de Kerk is.

Bij dezelfde: *‘Hun heerlijkheid zal wegvliegen zoals een vogel, van de baring, van de buik en van de ontvangenis af’*, (Hosea 9:11), voordat het ware van de Kerk geheel en al te gronde zal gaan; van de baring af, voor hetgeen geboren is, van de buik af, hetgeen gedragen is, van de ontvangenis af, hetgeen opgekomen is.

Bij Jesaja: *‘Ik heb geweten dat gij door trouweloos te handelen trouweloos zoudt gaan handelen en dat gij een overtreder van de baarmoeder af genoemd zijt’*, (Jesaja 48:8), staat voor, dat hij vanaf het eerste van de Kerk zodanig was.

Bij Johannes: *‘Er werd een groot teken gezien in de hemel, een vrouw omgeven met de zon en de maan onder haar voeten en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren; in de buik echter dragende, riep zij, barensnood hebbende en in pijn zijnde om te baren’*, (Openbaring 12:1,2); de vrouw is de Kerk, nrs. 252, 253, 255; de zon waarmee zij omgeven was, is het goede van de liefde, nrs. 30-38, 1529, 1530, 2441, 2495, 4060, 4696; de maan die onder haar voeten was, is het ware van het geloof, nrs. 30-38, 1529, 1530, 2120, 2495, 4696; de sterren zijn de erkenningen van het goede en het ware, nrs. 2495, 2849, 4697; dat het twaalf sterren zijn, komt omdat twaalf alle dingen is, dus alle dingen van het geloof, nrs. 577, 2089, 2129, 2130,

3272, 3858, 3913; in de buik dragende, is het ontvangen ware van de Kerk; in barensood zijnde en in pijn zijnde om te baren, is dat het moeilijk werd opgenomen.

4919. En het geschiedde als zij baarde; dat dit de voortbrenging betekent, staat vast uit de betekenis van baren, namelijk erkennen met het geloof en met de daad, waarover de nrs. 3905, 3915, 3919; en omdat dat wat met het geloof en met de daad wordt erkend, wordt voortgebracht, wordt daarom met baren ook de voortbrenging aangeduid, namelijk van het goede en het ware die van de Kerk zijn.

4920. En hij gaf de hand; dat dit de macht betekent, staat vast uit de betekenis van de hand, namelijk de macht, nrs. 878, 3387.

4921. En de vroedvrouw nam; dat dit het natuurlijke betekent, staat vast uit de betekenis van de vroedvrouw, namelijk het natuurlijke, nr. 4588; hoe het hiermee is gesteld, zal blijken uit wat volgt.

Dat de vroedvrouw in de geestelijke wereld iets anders betekent dan in de natuurlijke wereld, kan hieruit vaststaan dat alle dingen die van de baring zijn, dus de dingen die van de verloskunde zijn, daar niet zijn; daaruit blijkt dat de engelen die bij de mens zijn, wanneer hij deze woorden leest, in plaats van de vroedvrouw iets anders doorvatten en wel iets dat geestelijk is.

Dus doorvatten de engelen, omdat zij hun ideeën houden in de dingen die van de geestelijke baring zijn, dus met de vroedvrouw datgene wat die baring bijstaat en overneemt; dat dit het natuurlijke is, zie nr. 4588.

4922. En zij bond het dubbelgedoopte op zijn hand; dat dit betekent dat het die, namelijk de macht, een merk gaf en dat het dubbelgedoopte het goede is, staat vast uit de betekenis van op de hand binden, namelijk aan de macht een merk geven; de hand immers is de macht, nr. 4920; en uit de betekenis van het dubbelgedoopte, namelijk het goede en wel het geestelijk goede.

Dat het dubbelgedoopte het geestelijk goede is, komt omdat het van scharlaken kleur is en de scharlaken kleur betekent in het andere leven, wanneer die verschijnt, het geestelijk goede, dat wil zeggen, het goede van de liefde jegens de naaste; alle kleuren immers die in het andere leven zichtbaar zijn, betekenen iets van het goede en het ware, want zij ontstaan uit het licht van de hemel, dat in zich de wijsheid en het inzicht uit het Goddelijke van de Heer is.

De schakeringen of modificaties van dat licht zijn vandaar de schakeringen en om zo te zeggen de modificaties van de wijsheid en het inzicht, dus van het goede en het ware.

Dat het licht dat in de hemel is, vanuit de Goddelijke Wijsheid en het Goddelijk Inzicht van de Heer is, Die daar als Zon verschijnt, zie de nrs. 1053, 1521-1533, 1619-1632, 2776, 3138, 3167, 3190, 3195, 3222, 3223, 3225, 3337, 3339, 3340, 3485, 3636, 3643, 3862, 3993, 4180, 4214, 4302, 4405, 4408, 4413, 4415, 4523-4533.

Dat de modificaties daaruit zijn en dat zij de schakeringen en de modificaties van dat licht zijn, dus van het inzicht en de wijsheid, nrs. 1042, 1043, 1053, 1624, 3993, 4530, 4677, 4742.

Dat het dubbelgedoopte het geestelijk goede is, blijkt uit de plaatsen in het Woord waar het wordt genoemd, zoals bij Jeremia: *'Indien gij dan verwoest zijt, wat zult gij doen; indien gij u kleeddet met het dubbelgedoopte en u versierde met sieraad van goud, tevergeefs zult gij u schoon maken, de minnaars zullen u verafschuwen'*, (Jeremia 4:30); daar wordt over Jehudah gehandeld; u kleden met het dubbelgedoopte, voor het geestelijk goede; versieren met sieraad van goud, voor het hemels goede.

In het tweede Boek van Samuël: *'David weeklaagde over Saul en over Jonathan en hij schreef op om de zonen van Jehudah de boog te leren: Gij dochteren Israëls, weent over Saul, die u bekleedde met het dubbelgedoopte, met verrukkelijkheden en sieraad van goud op uw*

kleed legde’, (2 Samuël 1:24); daar is de boog leren de leer van de liefde en van de naastenliefde leren; de boog immers betekent dit; met het dubbelgedoopte bekleeden, voor het geestelijk goede, als eerder, en sieraad van goud op het kleed leggen, voor het hemels goede. Omdat dit de betekenis van het dubbelgedoopte was, werd het ook bevolen dat dubbelgedoopt scharlaken gebruikt zou worden op de gordijnen van het habitakel, op de voorhang, op de bedekking voor de ingang van de tent, op de bedekking tot de poort van de voorhof, op de tafel der aangezichten wanneer zij reisden, op Aharons klederen der heiligheid, zoals op de efod, op de borstlap des gericht, op de franjes van de mantel van de efod.

Op de gordijnen van het habitakel: *‘Voor het habitakel zult gij maken tien gordijnen, van fijn getweerd linnen en hemelsblauw, en purper en dubbelgedoopt scharlaken’*, (Exodus 26:1).

Op de voorhang: *‘Een voorhang zult gij maken van hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken en fijn getweerd linnen’*, (Exodus 26:31).

Op de bedekking voor de ingang van de tent: *‘Gij zult een deksel maken voor de ingang van de tent van hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken en fijn getweerd linnen’*, (Exodus 26:36).

Op de bedekking tot de poort van de voorhof: *‘Voor de poort van de voorhof zult gij een deksel maken uit hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken en fijn getweerd linnen, het werk eens borduurders’*, (Exodus 27:16).

Op de tafel der aangezichten wanneer zij reisden: *‘Wanneer het kamp optrekt, zullen zij op de tafel der aangezichten een doek uitspreiden van dubbelgedoopt scharlaken en zullen dat met een deksel van dassenvellen bedekken’*, (Numeri 4:8).

Op de efod: *‘Gij zult de efod maken uit goud, hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken, fijn getweerd linnen, het werk eens kunstenaars.*

Op de bandelier eender’, (Exodus 28,5,6,8).

Op de borstlap des gericht: *‘Gij zult een borstlap des gericht maken, het werk eens kunstenaars, gelijk het werk des efods, uit goud, hemelsblauw en purper en dubbelgedoopt scharlaken en fijn getweerd linnen’*, (Exodus 28:15).

Op de franjes van de mantel van de efod: *‘Granaatappelen van hemelsblauw en van purper en van dubbelgedoopt scharlaken’*, (Exodus 28:33).

Omdat de tent der samenkomst met de ark de hemel uitbeeldde, werden daarom die kleuren bevolen en deze betekenden in de volgorde ervan de hemelse en de geestelijke dingen daar, namelijk het hemelsblauw en het purper de hemelse goede en ware dingen, het dubbelgedoopt scharlaken en het fijn getweerd linnen de geestelijke goede en ware dingen.

Eenieder die gelooft dat het Woord heilig is, kan weten dat elk ding iets betekent; en hij die gelooft dat het Woord daarvandaan heilig is dat het uit de Heer door de hemel werd neer gezonden, kan weten dat de hemelse en de geestelijke dingen die van Zijn rijk zijn, zijn aangeduid.

Eender dat bij de reinigen van melaatsheid werd gebruikgemaakt van: *‘cederhout, scharlaken en hyssop’*, (Leviticus 14:4,6,52); en dat op de verbranding van de rode vaars, waaruit het water der afzondering werd bereid, gelegd zou worden: *‘cederhout en hyssop en dubbelgedoopt purper’*, (Numeri 19:6).

De ontwijding van het goede en het ware wordt ook door eendere dingen beschreven bij Johannes: *‘Ik zag een vrouw, zittende op het scharlaken beest, hetwelk vol was van namen der lastering; en het had zeven hoofden en tien hoornen; de vrouw was bekleed met purper en scharlaken en verguld met goud en kostbare steen en paarlen, hebbende een gouden drinkbeker in haar hand, vol van gruwelen en van onreinheid der hoererijen’*, (Openbaring 17:3,4); en daarna: *‘Wee, wee, grote stad, welke bekleed waard met fijn lijnwaad en purper en scharlaken, verguld met goud en kostbare steen en paarlen’*, (Openbaring 18:16), waar over Babel wordt gehandeld, waarmee de ontwijding van het goede wordt aangeduid, nrs. 1182, 1283, 1295, 1304, 1306-1308, 1321, 1322, 1326, daar de ontwijding zowel van het goede als

het ware, welke Babylonisch is; bij de profeten van het Oude Testament is Babel de ontwijding van het goede en Chaldea de ontwijding van het ware. Scharlaken betekent in de tegenovergestelde zin het boze dat is tegenovergesteld aan het geestelijk goede, zoals bij Jesaja: *'Al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw, al waren zij rood als purper, zij zullen worden als wol'*, (Jesaja 1:18); dat scharlaken dat boze betekent, komt omdat het bloed, ook vanwege het rode, in de werkelijke zin het geestelijk goede of de liefde jegens de naaste betekent, maar in de tegenovergestelde zin het aangedane geweld tegen de naastenliefde.

4923. Door te zeggen: Deze ging het eerst uit; dat dit betekent dat het de voorrang heeft, staat vast uit de betekenis van het eerst uitgaan of de eerstverwekte zijn, namelijk de voorrang en de meerderheid, nr. 3325.

Hier en in wat volgt tot aan het einde van dit hoofdstuk wordt gehandeld over het eerstgeboorterecht.

Wie de innerlijke zin van het Woord niet kent, kan menen dat het alleen het eerstgeboorterecht is waarover wordt gehandeld en dus over de voorrechten die de eerstverwekte zou krijgen volgens de wetten; maar degenen die iets weet over de innerlijke zin, kan duidelijk genoeg zien dat hier ook iets verheveners verborgen ligt, zowel uit het feit zelf dat een van hen de hand uitstak en die weer terugtrok en dat toen de ander uitging, als hieruit dat zij daarnaar werden genoemd en dat de vroedvrouw het dubbelgedoopte bond op de hand van de eerste; en verder uit bijna eendere dingen over Ezau en Jakob, namelijk dat zij in de baarmoeder samen stootten en dat Jakob, toen Ezau het eerst uitging, diens hiel vasthield, (Genesis 25:23,24,26); bovendien ook uit de twee zonen van Jozef, namelijk dat Jakob, toen hij hen zegende, de rechterhand op de jongste en de linkerhand op de oudste legde, (Genesis 48:17-19).

De Joden en eveneens enigen van de christenen geloven weliswaar dat hierin, en ook in de overige dingen van het Woord, een zeker iets verborgen is, dat zij mystiek noemen; dit heeft als oorzaak dat hun de heiligheid voor het Woord vanaf kindsheid is ingeprent; maar vraagt men hun wat dat mystieke dan is, dan weten zij dit niet.

Indien hun wordt gezegd dat dit mystieke in het Woord, omdat het Goddelijk is, noodzakelijkerwijs zodanig moet zijn als in de hemel bij de engelen is, en dat er geen ander mystieke in het Woord kan bestaan en indien het iets anders was, het of fabelachtig of magisch of afgodisch zou zijn, en verder dat het mystieke, dat bij de engelen in de hemel is, niets anders is dan dat wat het geestelijke en het hemelse wordt genoemd en enig en alleen handelt over de Heer en over Zijn rijk en over de Kerk, dus over het goede en het ware en dat zij, indien zij wisten wat het goede en het ware, of wat de liefde en het geloof is, dit mystieke ook zouden kunnen weten; maar wanneer hun dit wordt gezegd, gelooft dit nauwelijks iemand; ja zelfs zijn zij die van de Kerk zijn, heden ten dage in zo'n onwetendheid, dat wat over het hemelse en het geestelijke wordt vermeld, nauwelijks begrijpelijk is.

Maar hoe het ook zij, toch kan ik, omdat het mij vanuit de Goddelijke Barmhartigheid van de Heer is toegestaan, tegelijk in de hemel zoals een geest en op de aarde zoals een mens te zijn en vandaar met de engelen te spreken en dit nu aanhoudend verscheidene jaren lang, niet anders dan de dingen openen die de mystieke dingen van het Woord worden genoemd, dat wil zeggen de innerlijke dingen ervan, die de geestelijke en hemelse dingen van het rijk van de Heer zijn.

Wat echter deze dingen in de innerlijke zin insluiten, die over de beide zonen van Tamar worden vermeld, zal nu in wat volgt worden gezegd.

4924. En het geschiedde als hij de hand terugtrok; dat dit betekent dat het zijn macht verborg, staat vast uit de betekenis van de hand, namelijk de macht, de nrs. 878, 3387, 4920 en deze hand verbergen wordt aangeduid met terugtrekken.

4925. En ziet, zijn broeder ging uit; dat dit het ware van het goede betekent, staat vast uit de betekenis van de broeder, namelijk het bloedverwante vanuit het goede, waarover de nrs. 3815, 4267, dus het ware van het goede.

Het ware van het goede is dat ware dat vanuit het goede is of het is dat geloof dat vanuit de naastenliefde is.

Hier wordt in de innerlijke zin gehandeld over het eerstgeboorterecht bij hen die uit de Heer worden wedergeboren of wederverwekt, dus over het eerstgeboorterecht in de Kerk.

Vanaf de oudste tijden werd daarover gediscussieerd wat het eerstverwekte is: het goede dat van de naastenliefde is, dan wel het ware dat van het geloof is; en omdat het goede, wanneer de mens wordt wedergeboren en de Kerk wordt, niet verschijnt, maar zich in de innerlijke mens verbergt en zich alleen openbaart in een zekere aandoening die niet klaarblijkend in de zin van de uiterlijke of natuurlijke mens valt, voordat hij is wedergeboren, maar het ware zich openbaart - dit gaat immers binnen door de zinnen en legt zich neer in het geheugen van de uiterlijke of natuurlijke mens - zijn daarom verscheidenen in die dwaling gevallen dat het ware het eerstverwekte is en tenslotte ook in die dwaling dat het ware het wezenlijke van de Kerk is en wel zozeer wezenlijk, dat het ware dat het geloof wordt genoemd, kan zaligen zonder het goede dat van de naastenliefde is.

Uit deze ene dwaling zijn zeer vele andere afgeleid, die niet alleen de leer maar ook het leven hebben aangetast, zoals dat de mens, onverschillig hoe hij leeft, gezaligd wordt, als hij slechts het geloof heeft; dat ook aan de grootste booswichten, als zij slechts in het laatste doodsuur zulke dingen als van het geloof zijn, belijden, in de hemel worden opgenomen; dat in de hemel eenieder kan worden opgenomen alleen vanuit genade, wat voor een leven hij ook mag hebben gehad; en omdat zij in die leer zijn, weten zij op het laatst ook niet wat naastenliefde is, noch bekommeren zij zich daarom en tenslotte geloven zij ook niet dat die bestaat en dus ook niet de hemel en de hel.

De oorzaak hiervan is deze dat het geloof zonder de naastenliefde of het ware zonder het goede, niets leert en hoe meer het van het goede terugwijkt, verdwaast het de mens des te meer; het is immers het goede waarin en waardoor de Heer invloeit en het inzicht en de wijsheid geeft, dus een hogere ziening en eveneens de doorvatting of iets zo is of niet zo is. Hieruit kan vaststaan hoe het is gesteld met het eerstgeboorterecht, namelijk dat het goede het daadwerkelijk en dat het ware het schijnbaar heeft.

Dit nu is het wat hier in de innerlijke zin wordt beschreven door de baring van de twee zonen van Tamar; met het dubbelgedoopte immers dat de vroedvrouw op de hand bond, wordt het goede aangeduid, zoals in nr. 4922 is getoond; met het eerst uitgaan wordt de voorrang aangeduid, nr. 4923; met de hand terugtrekken wordt aangeduid dat het goede zijn macht verborg, zoals eerder werd gezegd; daarmee dat zij broeder uitging, wordt het ware aangeduid; met wat hebt gij een breuk op u gebroken, wordt de scheiding in schijn tussen het ware en het goede aangeduid; met daarna ging zijn broeder uit, wordt aangeduid dat het goede daadwerkelijk het eerst is; en met op wiens hand het dubbelgedoopte was, wordt de erkenning aangeduid dat het het goede was; niet eerder immer wordt erkend dat het goede eerder is, dan nadat de mens is wedergeboren; dan immers handelt de mens vanuit het goede en vanuit dit beschouwt hij het ware en het hoedanige ervan.

Deze dingen zijn het die zijn bevat in de innerlijke zin, waarin wordt geleerd hoe het gesteld is met het goede en het ware bij de mens die opnieuw wordt geboren, namelijk dat het goede daadwerkelijk op de eerste plaats is, maar het ware in schijn en dat het goede niet op de eerste plaats schijnt te zijn wanneer de mens wordt wederverwekt, maar dan klaarblijkend wanneer hij wederverwekt is.

Maar het is niet nodig om deze dingen verder te ontvouwen; zij zijn immers eerder ontvouwd, zie de nrs. 3324, 3325, 3539, 3548, 3494, 3556, 3563, 3570, 3576, 3701, 4243, 4244, 4247, 4337; en dat er vanaf oude tijden over het eerstgeboorterecht gestreden werd, of het aan het

goede dan wel aan het ware, of aan de naastenliefde dan wel aan het geloof toebehoort, nr. 2435.

Omdat de Heer in de hoogste zin de Eerstverwekte is en vandaar de liefde tot Hem en de liefde jegens de naaste, werd daarom in de uitbeeldende Kerk de wet gegeven dat de eerstverwekte dingen Jehovah zouden toebehoren, waarover bij Mozes:

‘Heilig Mij elk eerstverwekte, de opening van de baarmoeder onder de zonen Israëls, in de mens en in het beest, zullen Mijne zijn’, (Exodus 13:2).

‘Jehovah en elke opening van de vrucht van het beest, zoveel gij mannetjes zult hebben, zij zullen voor Jehovah zijn’, (Exodus 13:12).

‘Elke opening van de baarmoeder is Mijne; derhalve ten aanzien van al uw vee zult gij het manlijke geven, de opening van de os en van het kleinvee’, (Exodus 34:19).

‘Elke opening van de baarmoeder ten aanzien van alle vlees dat zij Jehovah zullen brengen, van mensen en van beesten, zal het uwe zijn, maar door te lossen zult gij nochtans lossen elke eerstverwekte des mensen’, (Numeri 18:15).

‘Zie, ik heb de Levieten uit het midden van de zonen Israëls genomen, in de plaats van elke eerstverwekte van de opening van de baarmoeder, van de zonen Israëls, opdat de Levieten Mijne zullen zijn’, (Numeri 3:12).

Omdat het eerstverwekte datgene is wat de baarmoeder opent, wordt derhalve waar het eerstverwekte wordt genoemd, daar ook gezegd de opening van de baarmoeder, opdat het het goede zal zijn dat wordt aangeduid.

Dat dit het goede is, blijkt uit de afzonderlijke dingen in de innerlijke zin, vooral uit wat wordt vermeld over de zonen van Tamar, namelijk dat Zera met zijn hand de baarmoeder opende; en dat met hem het goede wordt uitgebeeld, staat ook vast uit het dubbelgedoopte op zijn hand, nr. 4922; ook is de baarmoeder, in verband waarmee van de opening wordt gesproken, daar waar het goede en het ware zijn, dus de Kerk, zie nr. 4918, en deze openen is de macht geven dat het ware geboren zal worden.

Omdat de Heer alleen de Eerstverwekte is, Hij is immers het Goede Zelf en uit het Goede van Hem is al het ware, daarom werd het eveneens aan Jakob, die niet de eerstverwekte was, opdat hij de Heer zou uitbeelden, toegelaten om van zijn broer Ezau het eerstgeboorterecht te kopen; en omdat dit niet genoeg was, werd hij Israël genoemd, opdat hij door die naam het goede van het ware zou uitbeelden, want Israël is in de uitbeeldende zin het goede dat door het ware is, nrs. 3654, 4286, 4598.

4926. En zij zei: ‘Wat hebt gij een breuk op u gebroken; dat dit zijn afscheiding van het goede in schijn betekent, staat vast uit de betekenis van de breuk, namelijk de verbreking en de verdraaiing van het ware door de afscheiding van het goede, waarover hierna.

Dat ‘een breuk breken’ hier is het dubbelgedoopte van de hand afscheuren, is duidelijk, dus het goede scheiden, want met het dubbelgedoopte wordt het goede aangeduid, nr. 4922.

Dat dit schijnbaar was, volgt hieruit dat het de vroedvrouw zo toescheen; deze was immers niet degene die het dubbelgedoopte had, maar het was zijn broer, door wie het ware wordt uitgebeeld; zie nr. 4925, namelijk dat het goede daadwerkelijk het eerstverwekte is, maar het ware in schijn.

Dit kan nog worden toegelicht door de nutten en de leden in het menselijk lichaam; het schijnt alsof de leden en organen eerder zijn en dat de nutten ervan daarna zijn; eerstgenoemde immers vertonen zich eerder voor het oog en worden eveneens eerder gekend dan de nutten; maar toch is het nut eerder dan de leden en de organen; deze immers zijn vanuit de nutten, maar zo volgens de nutten gevormd; ja, het nut zelf vormt ze en past ze aan zich aan; indien dit niet zo was, zouden alle en de afzonderlijke dingen bij de mens nooit zo eensgezind tot een zaak samenwerken.

Eender is het gesteld met het goede en het ware; het schijnt alsof het ware eerder is, maar het is het goede; dit vormt de ware dingen en past die aan zich aan; daarom zijn de ware dingen in zich geschouwd niets anders dan de gevormde goede dingen of de vormen van het goede.

De ware dingen gedragen zich ook ten opzichte van het goede zoals de ingewanden en zoals de vezels in het lichaam ten opzichte van de nutten; ook is het goede in zich geschouwd niets anders dan het nut.

Dat de breuk een inbreuk op het ware en de verdraaiing ervan is, door de afscheiding van het goede, staat eveneens vast uit andere plaatsen in het Woord, zoals bij David; *‘Onze schuren zijn vol, uitgevende spijs na spijs; onze kudden van kleinvee zijn duizenden en tienduizenden in onze straten, onze ossen zijn beladen, er is geen breuk’*, (Psalm 144:13,14); daar wordt gehandeld over de Oude Kerk, zodanig als zij was in haar jeugd; de spijs waarvan de schuren vol waren, voor de geestelijke spijs, dat wil zeggen voor het ware en het goede; de kudden van kleinvee en de ossen voor de innerlijke en uiterlijke goede dingen; er is geen breuk, staat daarvoor dat het ware niet geknakt of doorgebroken is door de afscheiding van het goede.

Bij Amos: *‘Ik zal de ineengestorte tent van David oprichten en Ik zal haar breuken vertuinen en wat aan haar vernietigd is, herstellen; Ik zal ze bouwen naar de dagen der eeuwigheid’*, (Amos 9:11); daar over de Kerk die in het goede is; de ineengestorte tent van David is het goede van de liefde en van de naastenliefde uit de Heer.

Dat de tent dat goede is, zie de nrs. 414, 1102, 2145, 2152, 3312, 4128, 4391, 4599; en dat David de Heer is, nr. 1888; de breuken vertuinen voor de valse dingen verbeteren, die binnengegaan waren door de scheiding tussen het ware en het goede; bouwen naar de dagen der eeuwigheid, voor naar de staat van de Kerk in de oude tijden; die staat en die tijd worden in het Woord de dagen der eeuwigheid genoemd en de dagen der eeuw en eveneens van geslacht en van geslacht.

Bij Jesaja: *‘Hij bouwt uit u de woestheden der eeuw, de fundamenten van geslacht en van geslacht en gij zult worden geheten: Die de breuken herstelt, die de paden weder opmaakt om te wonen’*, (Jesaja 58:12); daar over de Kerk waar de naastenliefde en het leven het wezenlijke is; de breuk herstellen ook voor de valse dingen verbeteren die waren ingeslopen door de scheiding tussen het goede en het ware; al het valse is daaruit; de paden weder opmaken om te wonen, voor de ware dingen die van het goede zijn; de paden of de wegen immers zijn de ware dingen, nrs. 627, 2333; en wonen wordt gezegd met betrekking tot het goede, nrs. 2268, 2451, 2712, 3613.

Bij dezelfde: *‘De breuken der stad Davids hebt gij gezien, dat zij zeer vele zijn en gij hebt vergaderd de wateren van de lagere visvijver’*, (Jesaja 22:9,10); de breuken der stad Davids voor de valse dingen van de leer; de wateren van de lagere visvijver voor de overleveringen, waardoor zij inbreuken maakten op de ware dingen die in het Woord zijn, (Mattheüs 15:1-6; Markus 7:1-14).

Bij Ezechiël: *‘Gij zijt niet opgeklommen in de breuken, noch hebt gij de heining vertuind voor het huis Israëls, om in de oorlog te staan op de dag van Jehovah’*, (Ezechiël 13:5).

Bij dezelfde: *‘Ik zocht uit hen een man die de heining mocht vertuinen en staan in de breuk vóór mij voor het land, opdat Ik het niet mocht verderven, maar Ik heb hem niet gevonden’*, (Ezechiël 22:30); staan in de breuk, voor afweren en verhoeden dat de valse dingen binnenbreken.

Bij David: *‘Jehovah zei dat Hij het volk zou verderven, indien Mozes, Zijn uitverkorene, niet in de breuk had gestaan vóór Hem’*, (Psalm 106:23); staan in de breuk ook voor verhoeden dat de valse dingen binnenbreken; Mozes is het Woord, voorrede tot (Genesis hoofdstuk 28) en nr. 4859.

Bij Amos: *‘Zij zullen uw nageslacht uittrekken met visangelen, door breuken zult gij uitgaan, eenieder uit zijn streek en gij zult het paleis nederwerpen’*, (Amos 4:2,3); door de breuken uitgaan, van door de valse dingen vanuit de redeneringen; het paleis is het Woord, dus het ware van de leer dat vanuit het goede is.

En omdat met de breuken het valse wordt aangeduid dat ontstaat door de scheiding tussen het goede en het ware, wordt ook hetzelfde aangeduid in de uitbeeldende zin met de breuken van het huis van Jehovah vastmaken en herstellen, (2 Koningen 12:6,8,9,13; 22:5).

In het tweede Boek van Samuël: *'Het smartte David dat Jehovah een breuk gebroken had in Uzza ; daarvandaan noemde hij die plaats Perez-Uzza'*, (2 Samuël 6:8), waar over Uzza wordt gehandeld, die stierf omdat hij de ark had aangeraakt, door de ark werd de hemel uitgebeeld, in de hoogste zin de Heer en dus het Goddelijk Goede; door Uzza werd echter datgene aangeduid wat bedient, dus het ware, want dit bedient het goede; die scheiding wordt aangeduid met de breuk in Uzza.

4927. En hij noemde zijn naam Perez; dat dit het hoedanige betekent, namelijk van de scheiding tussen het ware en het goede in schijn, staat vast uit de betekenis van de naam noemen, namelijk het hoedanige, nrs. 144, 145, 1754, 1896, 2009, 2724, 3006, 3421; het hoedanige zelf is Perez, want in de oorspronkelijke taal is Perez de breuk.

4928. En daarna ging zijn broeder uit; dat dit betekent het goede daadwerkelijk eerder, staat vast uit de betekenis van Zera, die hier de broeder is, namelijk het goede; deze immers was het die de baarmoeder opende en dus de eerstverwekte was en op wiens hand het dubbelgedoopte was; dat dit het goede is, zie nr. 4925.

Dat met 'daarna ging zijn broeder uit' wordt aangeduid dat het goede daadwerkelijk eerder was, komt omdat het goede, wanneer de mens wordt wederverwekt, niet verschijnt, omdat het zich verbergt in de innerlijke mens en slechts invloeit in het ware door de aandoening volgens de graden van de verbinding van het ware ermee; wanneer dus het ware met het goede is verbonden, wat plaatsvindt wanneer de mens is wederverwekt, dan openbaart zich het goede, want dan handelt de mens vanuit het goede en beschouwt hij de ware dingen zoals uit het goede; dan immers betracht hij meer het leven dan de leer.

4929. Op wiens hand het dubbelgedoopte was; dat dit de erkenning betekent dat het het goede was, staat hieruit vast dat hij nu werd erkend aan het dubbelgedoopte op de hand, dus dat het het goede was dat de baarmoeder had geopend of dat het het eerstverwekte was.

Daarmee dat de vroedvrouw het dubbelgedoopte op de hand bond, wordt aangeduid dat zij een merk gaf wie de eerstverwekte was; vandaar wordt hier de erkenning aangeduid.

4930. En hij noemde zijn naam Zera; dat dit het hoedanige betekent, staat vast uit de betekenis van de naam noemen, namelijk het hoedanige, zoals eerder in nr. 4927.

Het hoedanige dat door Zera wordt aangeduid, is het hoedanige van die zaak waarover in de innerlijke zin tot dusver is gehandeld, namelijk dat het goede daadwerkelijk het eerstverwekte is en het ware in schijn.

Het hoedanige zelf bevat ontelbare dingen in zich, maar die ontelbare dingen kunnen niet worden gezien in het licht van de wereld, maar in het licht van de hemel, dus wel voor de blik van de engelen.

Indien de mens het hoedanige zag van een enkel ding zoals het voor de engelen verschijnt, zou hij verstomd staan en belijden dat hij dit nooit zou hebben geloofd en dat hij naar verhouding bijna niets wist.

Zera betekent in de oorspronkelijke taal de opgang en wordt toegekend aan de zon en aan de eerste verschijning van het licht ervan; daarvandaan werd hij Zera genoemd, omdat het eender gesteld is met het goede bij de mens die wordt wederverwekt; dit gaat immers het eerst op en geeft licht, vanuit welk licht de dingen worden verlicht die in de natuurlijke mens zijn, opdat zij kunnen worden gezien en erkend en tenslotte geloofd.

Indien er geen licht vanuit het goede van binnen in de mens was, zou hij nooit de ware dingen tot aan de erkenning en tot aan het geloof toe kunnen zien, maar slechts of als zulke dingen die moeten worden gezegd ter wille van het gewone volk of als valse dingen.

Vervolg over de overeenstemming met de Grootste Mens; hier over de overeenstemming van de handen, de armen, de voeten en de lenden met hem.

4931. Eerder is getoond dat de gehele hemel één mens weergeeft met zijn afzonderlijke organen, leden en ingewanden; en dit omdat de hemel de Heer weergeeft; de Heer immers is het al in alle dingen van de hemel en wel dermate dat de hemel in de eigenlijke zin het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware is, die uit de Heer zijn.

Vandaar komt het dat de hemel als het ware in zovele gebieden is onderscheiden als er ingewanden, organen en leden in de mens zijn en daarmee is ook de overeenstemming. Indien er niet zo'n overeenstemming van de mens met de hemel was en door de hemel met de Heer, zou de mens zelfs niet één ogenblik blijven bestaan, maar al die dingen worden in verband gehouden door de invloeiing.

Maar al die gebieden hebben betrekking op twee rijken, namelijk op het hemels rijk en op het geestelijk rijk; het hemels rijk is het rijk van het hart in de Grootste Mens en het laatstgenoemde, namelijk het geestelijk rijk, is het rijk van de long daar; eender als in de mens; in alle en de afzonderlijke dingen van hem regeert het hart en regeert de long.

Die twee rijken worden op wonderbaarlijke wijze verbonden en die verbinding wordt ook uitgebeeld in de verbinding van het hart en de long bij de mens en in de verbindingen van de werkingen van het ene en het andere in de afzonderlijke leden en ingewanden.

Wanneer de mens een embryo is of wanneer hij nog in de baarmoeder is, is hij in het rijk van het hart, maar wanneer hij uit de baarmoeder is voortgekomen, komt hij tevens in het rijk van de long; en indien hij zich door de ware dingen van het geloof naar het goede van de liefde laat voortleiden, keert hij uit het rijk van de long terug naar het rijk van het hart in de Grootste Mens; zo komt hij immers weer opnieuw in de baarmoeder en wordt wedergeboren; en dan eveneens worden bij hem die twee rijken verbonden, maar in de omgekeerde orde; tevoren immers was het rijk van het hart bij hem onder de heerschappij van de longen, dat wil zeggen, tevoren heerste bij hem het ware van het geloof, maar daarna heerste het goede van de naastenliefde.

Dat het hart overeenstemt met het goede van de liefde en de long met het ware van het geloof, zie de nrs. 3635, 3883 tot 3896.

4932. Zij die in de Grootste Mens met de handen en de armen en eveneens met de schouders overeenstemmen, zijn diegenen die in de macht zijn door het ware van het geloof vanuit het goede; zij immers die in het ware van het geloof vanuit het goede zijn, zijn in de macht van de Heer; zij kennen immers aan Hem alle macht toe en aan zichzelf geen enkele en hoe meer zij aan zichzelf geen macht toekennen, niet met de mond, maar met het hart, in des te groter macht zijn zij; vandaar worden de engelen machten en mogendheden genoemd.

4933. Dat de handen, de armen en de schouders overeenstemmen met de macht in de Grootste Mens, komt omdat de krachten en de machten van het gehele lichaam en van al de ingewanden ervan daarop betrekking hebben, want het lichaam oefent zijn krachten en machten uit door de armen en de handen.

Vandaar komt het ook dat in het Woord met de handen, de armen en de schouders de machten worden aangeduid.

Dat zij met de handen worden aangeduid, zie de nrs. 878, 3387; dat zij met de armen worden aangeduid, blijkt uit verscheidene plaatsen, zoals uit deze: *'Wees de arm elke morgen'*, (Jesaja 33:2); *'de Heer Jehovih komt in de sterke en Zijn arm zal voor Hem heersen'*, (Jesaja 40:10) *'Dit werkt Hij door de arm Zijner sterkte'*, (Jesaja 44:12); *'Mijn armen zullen de volken richten'*, (Jesaja 51:5) *'Ik zag rondom en er was niemand die hielp; daarom heeft Mijn arm Mij heil beschikt'*, (Jesaja 63:5); *'Vervloekt zij diegene die op de mens vertrouwt en vlees tot zijn arm stelt'*, (Jeremia 17:5); *'Ik heb gemaakt de aarde, de mens en het beest, door Mijn grote kracht en door Mijn uitgestrekte arm'*, (Jeremia 27:5; 32:17); *'Moabs hoorn is afgesneden en zijn arm is verbroken'*, (Jeremia 48:25); *'Ik breek de armen van de koning van Egypte; daarentegen zal Ik de armen van de koning van Babel versterken'*, (Ezechiël 30:22,24,25); *'Jehovah, breek de arm des goddelozen'*, (Psalm 10:15); *'Naar de grootheid Uws arms, doe de zonen des doods overig zijn'*, (Psalm 79:11); *'Uitgeleid uit Egypte door een sterke hand en door een uitgestrekte arm'*, (Deuteronomium 7:19; 11:2,3; 26:8; Jeremia 32:21; Psalm 136:12).

Hieruit kan ook vaststaan dat met de Rechterhand in het Woord de hogere macht wordt aangeduid en met zitten aan de Rechterzijden van Jehovah de Almacht, (Mattheüs 26:63,64; Lukas 22:69; Markus 14:61,62; 16:19).

4934. Er verscheen aan mij een naakte arm, naar voren binnenwaarts gebogen, die zo'n grote kracht en tevens zo'n verschrikking met zich meebracht, dat ik niet alleen daarvan huiverde, maar dat het mij toescheen dat ik als het ware tot het allerkleinste en ten aanzien van de binnenste dingen verbrijzeld zou kunnen worden; hij was onweerstaanbaar; deze arm verscheen mij twee keer; en daaruit werd te weten gegeven dat armen de sterkte betekenen en handen de macht; er werd ook een warmte gevoeld dat van die arm uitstroomde.

4935. Die naakte arm vertoont zich zichtbaar in verschillende standen en volgens die standen jaagt hij schrik aan en in zo'n stand, als waarvan hier sprake was, een ongelooflijke schrik; het schijnt immers alsof hij in één ogenblik beenderen en mergen kan verbrijzelen. Zij die in het leven van het lichaam niet vreesachtig waren, worden niettemin in het andere leven door deze arm in de grootste schrik gebracht.

4936. Een aantal malen verschenen enigen die stokken hadden en er werd gezegd dat het magiërs waren; zij zijn vooraan aan de rechterzijde ver weg, diep in holen; degenen die verderfelijker magiërs zijn geweest, worden daar dieper verborgen; zij schijnen aan zichzelf toe met stokken te zijn voorzien; ook vormen zij door fantasieën verscheidene soorten van stokken en zij geloven dat zij daarmee wonderen kunnen doen; zij menen immers dat er kracht in de stokken gelegen is en dit omdat het stokken zijn waarop de rechterhand en de arm steunt, die door de overeenstemming de sterkte en de macht zijn.

Daaruit werd het voor mij duidelijk waarom de ouden aan de magiërs stokken toekenden; de oude heidenen immers hadden dit van de uitbeeldende Kerk, waarin de stokken evenals de handen de macht betekenden, nr. 4876; en omdat zij macht betekenden, werd het aan Mozes bevolen dat hij, wanneer wonderen moesten geschieden, de stok of de hand zou uitstrekken, (Exodus 4:17,20; 8:1-11,12-16; 9:23; 10:3-21; 14:21,26,27; 17:5,6,11; Numeri 20:7-19).

4937. Soms vertonen ook de helse geesten vanuit fantasie een schouder, waardoor zij maken dat de krachten worden teruggekaatst en er ook niet doorheen kunnen gaan, maar dit alleen voor hen die in een zodanige fantasie zijn; zij weten immers dat de schouder overeenstemt met alle macht in de geestelijke wereld.

Met de schouder wordt ook in het Woord alle macht aangeduid, zoals blijkt in deze plaatsen: *‘Gij hebt verbroken het juk van zijn last en de stok van zijn schouder’*, (Jesaja 9:3); *‘Gij verdringt met de zijde en met de schouder en gij stoot met uw hoornen’*, (Ezechiël 34:21); *‘Gij zult hem de gehele schouder splijten’*, (Ezechiël 29:6,7); *‘Opdat zij Jehovah dienen met één schouder’*, (Zefanja 3:9); *‘Een Knaap is ons geboren en het vorstendom zal op Zijn schouder zijn’*, (Jesaja 9:5); *‘Ik zal de sleutel van het huis van David op Zijn schouder geven’*, (Jesaja 22:22).

4938. Zij die in de Grootste Mens overeenstemmen met de voeten, met de voetzolen en met de hielen, zijn degenen die natuurlijk zijn waarom met de voeten in het Woord de natuurlijke dingen worden aangeduid, nrs. 2162, 3147, 3761, 3986, 4280; met de voetzolen de lagere natuurlijke dingen en met de hielen de laagste natuurlijke dingen; de hemelse dingen immers maken in de Grootste Mens het hoofd uit, de geestelijke dingen het lichaam en de natuurlijke de voeten; in deze orde volgen zij elkaar ook op; ook worden de hemelse dingen, die de hoogste zijn, begrensd in de geestelijke dingen, die de middelste zijn en de geestelijke dingen in de natuurlijke dingen, die de laatste zijn.

4939. Eens toen ik naar de hemel werd opgeheven, scheen het mij toe alsof ik daar was met het hoofd en met het lichaam beneden, maar met de voeten nog lager; en daaruit werd doorvat hoe de hogere en de lagere dingen bij de mens overeenstemmen met de dingen die in de Grootste Mens zijn en hoe het ene invloeit in het andere, namelijk dat het hemelse, dat het goede van de liefde en het eerste van de orde is, invloeit in het geestelijke, dat het ware daaruit is en het tweede van de orde is; en tenslotte in het natuurlijke, dat het derde van de orde is.

Daaruit blijkt dat de natuurlijke dingen zijn zoals de voeten, waarop de hogere dingen steunen; het is ook de natuur waarin de dingen worden begrensd die van de geestelijke wereld zijn en die welke van de hemel zijn.

Vandaar komt het dat de gehele natuur het uitbeeldende theater is van het rijk van de Heer en dat de afzonderlijke dingen daar uitbeelden, nrs. 2758, 3483; en dat de natuur blijft bestaan vanuit de invloeiing volgens die orde en dat zij zonder die invloeiing zelfs niet één ogenblik zou kunnen blijven bestaan.

4940. Toen ik een andere keer, omgeven door een kolom van engelen, in de plaatsen van de lagere dingen werd neergelaten, werd het mij gegeven tot de zin toe te doorvatten dat zij die in de aarde van de lagere dingen waren, overeenstemden met de voeten en met de voetzolen; die plaatsen zijn ook onder de voeten en de voetzolen; ik heb daar ook met hen gesproken; het zijn zulke geesten die in het natuurlijk verkwikkelijke zijn geweest en niet in het geestelijke. Over de lagere aarde zie nr. 4728.

4941. In die plaatsen zijn ook diegenen die aan de natuur alle dingen hebben toegeschreven en slechts weinig aan het Goddelijke; ik heb daar met hen gesproken; en toen van de Goddelijke Voorzienigheid sprake was, kenden zij alle dingen aan de natuur toe; niettemin leggen diegenen daar die een goed zedelijk leven hebben geleid, wanneer zij een zekere tijd lang daar zijn vastgehouden, geleidelijk die beginselen af en trekken zij de beginselen van het ware aan.

4942. Toen ik daar was, hoorde ik ook in een kamer alsof er aan de andere zijde van de wand sommigen waren die wilden inbreken, waardoor degenen die daar waren werden verschrikt, omdat zij geloofden dat het rovers waren; en er werd gezegd dat zij die daar waren in zo’n vrees worden gehouden, de oorzaak hiervan is dat zij dan van de boze dingen worden afgeschrikt, omdat de vrees voor sommigen het middel tot verbetering is.

4943. In de lagere aarde onder de voeten en de voetzolen zijn ook diegenen die verdienste hebben gesteld in weldaden en in werken; verscheidenen van hen schijnt het toe alsof zij hout zagen; de plaats waar zij zijn, is kouder en het schijnt hun toe alsof zij zich warmte verwerven door hun arbeid.

Ik heb ook met hen gesproken en het werd gegeven hun te zeggen of zij niet uit deze plaats wilden weggaan; zij zeiden dat zij het nog niet door arbeid hadden verdiend; maar wanneer die staat is doorgemaakt, worden zij daaruit gehaald.

Dezen zijn ook natuurlijk, omdat het heil willen verdienen niet geestelijk is; en bovendien stelden zij zichzelf boven anderen, sommigen van hen verachten ook anderen; indien zij niet méér vreugde dan de overigen in het andere leven ontvangen, zijn zij verontwaardigd tegen de Heer; en daarom, wanneer zij hout zagen, verschijnt soms als het ware iets van de Heer onder het hout en wel vanwege de verontwaardiging.

Maar omdat zij een vroom leven hebben geleid en vanuit onwetendheid zo hebben gedaan, waarin iets van onschuld was, worden daarom soms engelen tot hen gezonden en zij vertroosten hen; en bovendien verschijnt hun van boven van de linkerzijde soms als het ware een schaap, op het zien waarvan zij ook troost ontvangen.

4944. Zij die van de wereld, uit de christelijke kring komen en een goed zedelijk leven hebben geleid en iets van naastenliefde jegens de naaste hebben gehad, maar zich slechts weinig om geestelijke dingen hebben bekommerd, worden voor het merendeel tot plaatsen onder de voeten en voetzolen gezonden en daar gehouden totdat zij de natuurlijke dingen waarin zijn geweest, afleggen en zich van de geestelijke en de hemelse dingen doordrenken, voor zoveel zij het volgens het leven kunnen; en wanneer zij zich van deze dingen hebben doordrenkt, worden zij vandaar opgeheven tot de hemelse gezelschappen; soms heb ik er zien oprijzen en zag hun blijdschap dat zij in het hemelse licht kwamen.

4945. In welke ligging de plaatsen onder de voeten zijn, werd nog niet te weten gegeven; het zijn er zeer vele en deze zijn onderling allerstrengst onderscheiden; in het algemeen worden zij de aarde van de lagere dingen genoemd.

4946. Er zijn er sommigen die zich in het leven van het lichaam daarvan hadden doordrenkt dat de mens zich niet moet bekommeren om de dingen die van de innerlijke mens zijn, dus om geestelijke dingen, maar alleen om de dingen die van de uiterlijke mens zijn, of om natuurlijke dingen, de oorzaak hiervan is dat de innerlijke dingen de verkwikkingen van hun leven verstoren en onverkwikkelijkheid veroorzaken.

Dezen werkten op de linkerknie, een weinig boven de knie van voren; en eveneens op de rechterschoonheid.

Ik sprak met hen in hun verblijf; zij zeiden dat zij in het leven van het lichaam hadden gemeend dat alleen de uiterlijke dingen leven en dat zij niet hadden begrepen wat het innerlijke was; en dus dat zij de natuurlijke dingen hadden geweten, maar niet wat het geestelijke is.

Maar het werd gegeven hun te zeggen dat zij daardoor ontelbare dingen voor zich hadden afgesloten, die vanuit de geestelijke wereld hadden kunnen invloeden, indien zij de innerlijke dingen hadden erkend en zo in hun denkvoorstellingen hadden toegelaten.

En verder werd het gegeven te zeggen dat er in elke denkvoorstelling ontelbare dingen zijn, die voor de mens, vooral voor de natuurlijke mens, niet verschijnen tenzij zoals één enkelvoudige zaak, terwijl er toch eindeloos vele dingen zijn die vanuit de geestelijke wereld invloeden en die bij de geestelijke mens de hogere ziening maken, waaruit hij kan zien en ook doorvatten of iets al dan niet waar is.

En omdat zij hieraan twijfelden werd dit door levende ondervinding getoond.

Er werd voor hen één idee uitgebeeld, die zij zagen als één enkelvoudig iets, en dus als een duister punt; iets zodanig wordt in het licht van de hemel gemakkelijk uitgebeeld; toen die idee werd ontsloten en tevens hun innerlijk gezicht werd geopend, lag zij open zoals een heelal dat leidt tot de Heer en er werd gezegd dat het zo is in elk idee van het goede en het ware, namelijk dat zij een beeld is van de gehele hemel, omdat zij uit de Heer is, Die het al van de hemel is of datgene zelf wat de hemel wordt genoemd.

4947. Onder de voetzolen zijn ook diegenen die in het leven van het lichaam voor de wereld hebben geleefd en naar hun eigen zin, verlustigd in zulke dingen die van de wereld zijn en ervan hebben gehouden luisterrijk te leven, maar slechts vanuit de uiterlijke begeerte of die van het lichaam, niet echter uit de innerlijke of die van het gemoed; zij hadden zich immers niet verheven door zich boven anderen te stellen, hoewel zij in een hoge rang waren geplaatst. Dat zij zo hadden geleefd, was vanuit het lichaam gedaan; en daarom hebben zulke mensen ook de leerstellige dingen van de Kerk niet verworpen, nog minder zich daartegen bevestigd; in hun hart zeiden zij van die dingen dat het zo is, omdat zij die het Woord bestuderen, het weten.

Bij sommigen die zodanig zijn, zijn de innerlijke dingen naar de hemel toe geopend, in welke dingen geleidelijk de hemelse dingen worden ingezaaid, namelijk: de gerechtigheid, de rechtschapenheid, de vroomheid, de naastenliefde, de barmhartigheid; en daarna worden zij in de hemel geheven.

4948. Degenen echter die in het leven van het lichaam niets anders vanuit hun innerlijke gedacht en gedaan hebben dan de dingen die van zich en van de wereld zijn, hebben voor zich elke weg of elke invloeiing vanuit de hemel afgesloten, want de liefde van zich en van de wereld is tegenovergesteld aan de hemelse liefde.

Diegenen van hen die tevens in wellusten of in een allerbest leven dat met innerlijke geslepenheid verbonden was, hebben geleefd, zijn onder de rechtervoetool, maar diep daar, dus onder de aarde van de lagere dingen, waar de hel van zulke geesten is; in hun woonplaatsen is niets dan vuilnis; het schijnt aan henzelf ook toe alsof zij zulke dingen dragen; zij stemmen immers met een zodanig leven overeen; daar ruikt men de stank van allerlei vuilnis volgens de geslachten en soorten van het leven; daar verblijven verscheidenen die in de wereld onder de hogeren van aanzien zijn geweest.

4949. Er zijn er ook die verblijven hebben onder de voetzolen en met wie ik soms heb gesproken; ik zag sommigen van hen, namelijk dat zij poogden op te klimmen en het werd eveneens gegeven de poging van hun opklimmen te voelen en dit tot aan de knie toe, maar zij vielen terug.

Zo wordt het voor de zin uitgebeeld, wanneer enigen uit hun verblijven naar hogere begeren, zoals dezen dat zij begeerden naar de verblijven van hen die in de streek van de knieën en de dijen zijn.

Mij werd gezegd dat diegenen zodanig zijn die anderen bij zichzelf vergeleken hebben veracht, waarom zij ook willen oprijzen en niet alleen door de voet tot de dij, maar ook indien zij konden boven het hoofd, niettemin vallen zij terug.

Zij zijn in een zeker soort van stompzinnigheid, want een zodanige aanmatiging blust het licht van de hemel uit en verstikt het en dus ook het inzicht; daarom verschijnt de sfeer die hen omstroomt, zoals een dik bezinksel.

4950. Onder de linkervoet, een weinig naar links, zijn zulke geesten die alle dingen aan de natuur hebben toegekend, maar toch een Opperwezen van het heelal hebben beleden, waar vanuit alle dingen zijn die tot de natuur behoren, maar er werd onderzocht of zij aan enig Opperwezen van het heelal of aan een Hoogste Godheid hadden geloofd, die alle dingen

geschapen had; maar vanuit hun denken dat aan mij werd vergemeenschap, werd doorvat, dat wat zij geloofden iets was, zoals onbezield, waarin niets van leven was; waaruit kon vaststaan dat zij niet de Schepper van het heelal, maar de natuur hadden erkend; zij zeiden ook dat zij geen voorstelling konden hebben van een levende Godheid.

4951. Onder de hiel, enigszins meer naar achteren, is diep gelegen een hel; de tussenruimte verschijnt zoals leeg; daar zijn de boosaardigsten; zij vorseu heimelijk de gezindheden uit om te schaden en zij belagen heimelijk om te verderven; dit is voor hen het verkwikkelijke van het leven geweest; ik heb hen meermalen gadeslagen; zij gieten het venijn van hun boosaardigheid uit naar hen die in de geestenwereld zijn; en zij prikkelen hen die daar zijn met verschillende sluwheden; het zijn innerlijke boosaardigen; zij verschijnen daar als het ware in mantels en soms anders; zij worden vaak gestraft en dan dieper neergelaten en als het ware met een wolk oversluierd, die de sfeer van de boosaardigheid is die van hen uitwasemt; vanuit die diepte wordt soms een tumult als van een slachting gehoord.

Zij kunnen anderen tot tranen toe bewegen en eveneens kunnen zij vrees aanjagen; dit hadden zij daardoor in het leven van het lichaam in zich opgenomen, dat zij zich bij zieken en eenvoudigen hadden opgehouden ten einde schatten te verkrijgen en hen tot tranen toe hadden geroerd en zo tot barmhartigheid bewogen en hun, indien zij hun schatten zo niet verkregen, vrees hadden aangejaagd; zodanig zijn voor het merendeel diegenen die zo tal van huizen hebben geplunderd ten behoeve van de kloosters.

Er werden ook sommigen waargenomen die op een gemiddelde afstand zijn, maar het schijnt dezen toe alsof zij in een kamer zitten en beraadslagen; zij zijn eveneens boosaardig, maar niet in die graad.

4952. Sommigen van hen die natuurlijk zijn, zeiden dat zij niet weten wat zij zullen geloven, omdat eenieder zijn lot wacht volgens zijn leven en eveneens volgens zijn denken vanuit de bevestigde beginselen; maar hun werd geantwoord dat het genoeg voor hen zou zijn geweest indien zij hadden geloofd dat God het is Die alle dingen bestiert en dat er een leven na de dood is; en vooral indien zij niet hadden geleefd als een wild dier, maar zoals een mens, namelijk in de liefde tot God en in de liefde jegens de naaste en zo dus in het ware en het goede, maar niet daartegen.

Maar zij zeiden dat zij zo hadden geleefd; maar daar werd weer op geantwoord dat zij in de uiterlijke dingen zodanig waren verschenen, maar dat zij zich, indien de wetten niet in de weg hadden gestaan, op het leven en de schatten van eenieder zouden hebben gestort, woester dan de wilde dieren.

Opnieuw zeiden zij dat zij niet hebben geweten wat de liefde jegens de naaste en wat het innerlijke is; maar hun werd geantwoord dat zij die dingen niet hadden kunnen weten, omdat de liefde van zich en van de wereld en de uiterlijke dingen, alle dingen van hun denken en wil in beslag hadden genomen.

4953. Het vervolg aan het einde van het volgende hoofdstuk.

Einde hoofdstuk achtendertig.

